North East SOUTH West
INTERREG IIIC

adep

KOMPENDIUM

SPOTKANIE KOŃCZĄCE WSPÓŁPRACĘ W RAMACH INICJATYWY WSPÓLNOTOWEJ INTERREG IIIC

CLOSING MEETING FOR THE EUROPEAN COOPERATION PROJECT
INTERREG IIIC

21 June 07

TOULOUSE

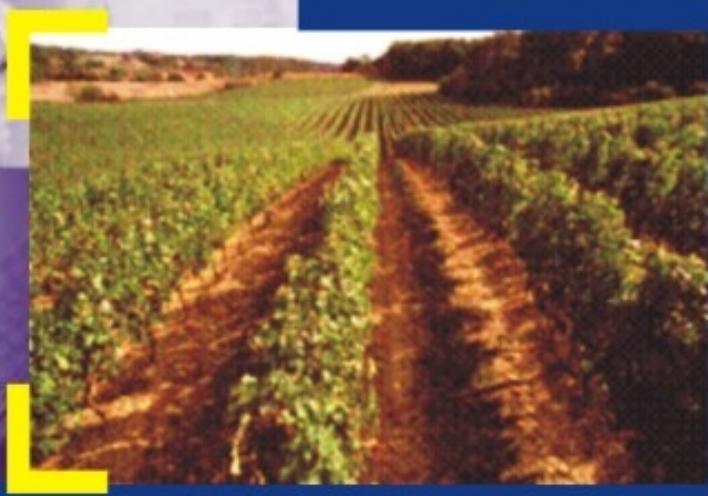

czerwiec 2007

ADEP KOMPENDIUM

SPOTKANIE KOŃCZĄCE WSPÓŁPRACĘ W RAMACH
INICJATYWY WSPÓLNOTOWEJ INTERREG IIIC

Opracowanie publikacji sfinansowano ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego – Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG IIIC.

Tłumaczenie i druk sfinansowano ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i budżetu Województwa Kujawsko – Pomorskiego w ramach projektu ADEP nr 2S 0016R „Rozwijanie, eksperymentowanie i utrwalanie innowacyjnych działań wspierania terytoriów" w ramach Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG IIIC Południe.

DZIAŁANIA NA RZECZ ROZWOJU, WDRAŻANIA ORAZ UTRWALANIA INNOWACYJNYCH PLANÓW WSPARCIA DLA REGIONÓW

RAMOWY PROGRAM OPERACYJNY INTERREG IIIC

Program INTERREG IIIC jest narzędziem współpracy międzyregionalnej między 25 państwami członkowskimi Unii Europejskiej. Program jest finansowany ze środków UE, a jego celem jest pomaganie regionom europejskim w nawiązywaniu współpracy partnerskiej podczas realizacji wspólnych projektów, w ramach których mogą dzielić się wiedzą i doświadczeniami, dzięki czemu będą mogły znaleźć nowe rozwiązania problemów gospodarczych, społecznych i środowiskowych /ekologicznych. Celem inicjatywy INTERREG jest wzmocnienie spójności społeczno-gospodarczej w Europie poprzez finansowanie działań na rzecz integracji oraz zrównoważonego rozwoju wszystkich regionów Unii Europejskiej. Wspierając działania pozwalające na wymianę wiedzy i doświadczeń, INTERREG ma na celu zmniejszenie różnic w rozwoju bogatych i biednych regionów UE oraz podniesienie ich konkurencyjności. Spośród pięciu części programu, ADEP wpisuje się w temat: *Zwiększenie skuteczności zastosowania funduszy strukturalnych (Cele 1 i 2).*

Spośród kilku możliwych poziomów współpracy zdecydowano się na udział w Ramowym Programie Operacyjnym. RPO zakłada nawiązanie strategicznej współpracy między kilkoma regionami w celu wspólnego opracowania nowego podejścia do kwestii rozwoju regionalnego w ramach realizacji kilku ściśle określonych tematów oraz wspólnych priorytetów. Strategiczne działanie ramowe można określić jako „mini-projekt", w ramach którego partnerzy wybierają podprojekty, które zostaną dofinansowane. W niektórych przypadkach, w podprojektach RPO mogą uczestniczyć partnerzy reprezentujący sektor prywatny. RPO koncentruje się na dwóch kwestiach: współpracy między samorządami oraz wdrażaniu poszczególnych działań w każdym regionie.

PROJEKT ADEP

W grudniu 2003 r. region Midi Pyreneés został wybrany partnerem wiodącym Ramowego Programu Operacyjnego realizowanego w ramach IW INTERREG IIIC. Program rozwoju regionalnego poprzez wykorzystanie zasobów ludzkich przyjął nazwę ADEP i został zaplanowany na trzy i pół roku (od 01. 01. 2004 r. do 30. 06. 2007 r.), a jego budżet oszacowano na 4,6 mln euro. Projekt został oparty na głównym zagadnieniu dotyczącym wspierania projektów oraz tworzeniu miejsc pracy, we Francji znanym jako *formation-développement*, co tłumaczy się odpowiednio jako *capacity building* na język angielski, *auto-empleo* na hiszpański i *kształtowanie rozwoju* na język polski.

W projekcie ADEP wzięło udział sześć innych regionów europejskich: Toskania (Włochy), Navarra (Hiszpania), Border Midland and Western (Irlandia), Pohjois-Suomi (północna Finlandia) oraz Województwo Kujawsko-Pomorskie i Województwo Podkarpackie (Polska centralna i południowo-wschodnia). Wspomniane siedem regionów w pełni wykorzystało oferowaną przez Unię Europejską szansę nawiązania współpracy i zreformowania polityki regionalnej.

Działania/eksperymenty realizowane w ramach RPO ADEP były realizowane przez 30 partnerów i koncentrowały się wokół pięciu tematów:

- opracowanie lokalnych planów zatrudnienia,
- wspieranie mikroprzedsiębiorstw,
- tworzenie centrów innowacji i konkurencyjności,
- podnoszenie jakości terytorium/regionu poprzez wykorzystanie dziedzictwa lokalnego,
- podnoszenie jakości terytorium/regionu porzez promocję produktów regionalnych.

CELE:

- Udoskonalenie polityki regionalnej i lokalnej przy wykorzystaniu narzędzi przyczyniających się do rozwoju zasobów ludzkich i regionu;
- Zaproponowanie europejskiego modelu kształtowania rozwoju *(formation-développement*) po roku 2006. Przedstawienie opracowanego modelu kształtownia rozwoju jako narzędzia przydatnego w zarządzaniu regionem;
- Opracowanie wspólnego podejścia do kwestii wspierania rozwoju regionalnego;
- Podkreślenie wagi doświadczeń poszczególnych regionów;
- Opracowanie, wdrożenie oraz popularyzacja innowacyjnych środków wspierania regionów;
- Podniesienie konkurencyjności regionów.

METODA

W celu osiągnięcia powyższych celów opracowano metodę pracy, której realizację podzielono na trzy etapy:

Rok 2004 - Audyty regionalne
Analiza projektów lokalnych w celu zrozumienia zasad funkcjonowania poszczególnych regionów oraz poznania narzędzi wykorzystywanych na rzecz rozwoju regionalnego. Rok 2004 poświęcono na szczegółowe badania, analizy porównawcze oraz określenie strategicznego charakteru współpracy. W tym celu grupa ekspertów odbyła siedem wizyt studyjnych (po jednej w każdym regionie), podczas których zidentyfikowano przykłady dobrych praktyk oraz potrzeby poszczególnych regionów.

Rok 2005 - Wdrażanie
Realizacja projektów w poszczególnych regionach, zgodnie z przyjętą dokumentacją. W niektórych regionach lata 2005-2006 poświęcono na wdrażanie podprojektów (eksperymentów) związanych z tematami, które zostały określone na etapie audytów. Pod koniec 2004 r. ogłoszono konkurs na podprojekty, w ramach którego wybrano pięć podprojektów i 30 uczestników.

Rok 2006 - Kapitalizacja
Pod koniec 2006 r. RPO ADEP rozpoczął realizację etapu kapitalizacji rezultatów dwóch poprzednich etapów w celu udoskonalenia poszczególnych polityk regionalnych. Zorganizowano seminaria i grupy robocze dla obsługi technicznej projektu z poszczególnych regionów, których zadaniem było określenie tego, jak skapitalizować przykłady dobrych praktyk z poszczególnych regionów oraz promować rezultaty etapu wdrażania podprojektów w kolejnym okresie programowania (2007-2013) oraz w przyszłych projektach europejskich.

Komponent nr 1
KOORDYNACJA I ZARZĄDZANIE
Koordynacja: Komitety sterujące, spotkania koordynatorów i koordynatorów finansowych

Komponent nr 2
STRATEGIA I PLANOWANIE
Wizyty ekspertów w celu ogłoszenia konkursu na podprojekty (2004)

Komponent nr 3
WDRAŻANIE /EKSPERYMENTY
Wybór i realizacja podprojektów z partnerami lokalnymi (2005-2006)

Komponent nr 4
KAPITALIZACJA
Seminaria tematyczne na rzecz udoskonalenia polityki regionalnej (2006-2007)

WSPIERANIE MIKROPRZEDSIĘBIORSTW

Do pewnego stopnia wszyscy uczestnicy projektu wspierali małe przedsiębiorstwa poprzez realizację szeregu działań w ramach projektu ADEP, takich, jak: zachęcanie kobiet prowadzących przedsiębiorstwa do podjęcia współpracy sieciowej, opracowanie programów kształcenia na odległość dla przedsiębiorstw, organizacja szkoleń z zakresu innowacji dla małych przedsiębiorstw oraz poprawienie warunków życia pracowników. Mimo że wszyscy uczestnicy podjęli szereg działań na poziomie lokalnym, dużą część wiedzy zdobyli dzięki działaniom międzyregionalnym, podczas których wymieniali oraz wdrażali nowe przykłady dobrych praktyk. Wymiana doświadczeń przyniosła uczestnikom wiele korzyści oraz pozwoliła im wdrożyć nowe sposoby pracy lub udoskonalić świadczone usługi.

STRUKTURA TEMATU MIKROPRZEDSIĘBIORSTW

Temat dotyczył trzech uczestników z trzech regionów:

- Westbic, region BMW, Irlandia,
- Pohjantähtu Learning Centre Concept, region Pohjois-Suomi, Finlandia,
- Association pour le developpement du Pays Est Quercy, region Midi Pyrenées, Francja.

CELE TEMATU Z ZAKRESU MIKROPRZEDSIĘBIORSTW:

- Wymiana doświadczeń oraz modeli rodzajów wsparcia dla małych i średnich przedsiębiorstw z terenów wiejskich między regionami partnerskimi, ze szczególnym uwzględnieniem kwestiikształtowanie rozwoju;
- Analiza sposobów rozwoju klastrów/współpracy sieciowej w małych przedsiębiorstwach, przy wykorzystaniu metod wzmacniania potencjału;
- Ewaluacja zasięgu i skuteczności działań;
- Określenie sposobów zachęcania mikroprzedsiębiorstw do nawiązywania kontaktów z instytucjami szkolnictwa wyższego;
- Określenie metod koordynacji oraz sposobów pokonania dystansu między przedsiębiorstwami a instytucjami wspierającymi;
- Wdrażanie nowych praktyk w regionach partnerskich;
- Upowszechnienie rezultatów projektu oraz wniesienie wkładu do europejskiego systemu wspierania MŚP.

STRUKTURA WSPÓŁPRACY W RAMACH TEMATU:

- Bliska współpraca w ramach tematu konkurencyjności i zakładania centrów innowacji,
- Organizacja szeregu wspólnych działań międzyregionalnych związanych z tematem.

Każdy projekt obejmował wdrożenie działań na poziomie lokalnym, np.:

- promocja metod wsparcia poznanych w innych regionach partnerskich,
- promocja nowych form szkoleń,
- opracowanie nowych form wspierania przedsiębiorstw;
- rozszerzenie zakresu istniejących usług wsparcia w każdym regionie partnerskim poprzez realizację nowych działań,
- upowszechnianie wybranych działań w poszczególnych regionach partnerskich.

KLUCZOWE ELEMENTY KAPITALIZACJI:

(kapitalizacja = udoskonalenie polityki regionalnej)

- Szereg różnych mechanizmów i usług wsparcia poznanych podczas realizacji projektu;
- Propagowanie nowych metod wsparcia wśród istniejących instytucji wspierających MŚP;
- Potwierdzone zapotrzebowanie na specjalistyczne metody wsparcia w celu rozwiązania problemów typowych dla poszczególnych regionów:
- Możliwość rozwinięcia usług wsparcia i kształcenia w ramach kolejnego projektu;
- Przewodnik zawierający opis metod wsparcia, do wykorzystania przez organizacje lokalne;
- Podręcznik zawierający przykłady dobrych praktyk.

KAPITALIZACJA

Seminarium końcowe odnoszące się do:

- lokalnych planów zatrudnienia,
- centrów konkurencyjności .

Rezultaty podprojektów oraz współpracy międzyregionalnej.
Uznani eksperci w dziedzinie nowych programów i działań unijnych.
Warsztaty na temat wykorzystania możliwości, które pojawią się w przyszłości.

DZIAŁANIA MIĘDZYREGIONALNE

LISTA ZREALIZOWANYCH ZADAŃ:

- seminarium w Oulu, Finlandia, kwiecień 2005 - wizyta studyjna mająca na celu zapoznanie się z projektami wdrażanymi w regionie Pohjois-Suomi,
- seminarium w Irlandii, lipiec 2005 - poznanie metod wsparcia MŚP w Irlandii oraz usług mentoringowych,
- seminarium w Irlandii, październik 2005 - prezentacja metod wsparcia MŚP oraz usług mentoringowych od strony politycznej (dla władz z Francji),
- seminarium w Polsce, październik 2005 - wspieranie mikroprzedsiębiorstw w Polsce,
- seminarium we Francji, listopad 2005 i maj 2006 - wspieranie mikroprzedsiębiorstw we Francji ze szczególnym uwzględnieniem metod wzmacniania potencjału; wkład do raportu końcowego, rozwój oraz promowanie polityki,
- seminarium w Finlandii, 2005 i luty 2006 - systemy kształcenia dla osób potrzebujących, fińska koncepcja *polis* oraz fińskie systemy wsparcia,
- seminarium w Finlandii, sierpień 2006 - systemy inkubacji oraz wspieranie badań na rzecz MŚP; początkowe plany dotyczące raportu końcowego oraz seminarium poświęconego kapitalizacji,
- seminarium w Irlandii, październik 2006 - spotkanie poświęcone roli kobiet w przedsiębiorstwach i przedsiębiorczości; końcowe plany dotyczące seminarium poświęconego kapitalizacji,
- seminarium podsumowujące temat w Oulu, Finlandia, listopad 2006.

GŁÓWNE REZULTATY

1. PROMOCJA INNOWACJI

1.1 Szkolenia z zakresu konkurencyjności (koordynator: Westbic, region BMW)

Szkolenia z zakresu konkurencyjności to szereg inicjatyw, opracowanych w celu zwiększenia roli innowacji i konkurencyjności w małych i średnich przedsiębiorstwach oraz poprawienia ich długoterminowych wyników i zapewnienia stabilnej pozycji na rynku. Szkolenia dotyczą wielu dziedzin i są dostosowane do indywidualnych potrzeb uczestników projektu takich, jak szkolenie w zakresie modernizacji sektora IT (np. HP MAP), programy rozwoju przedsiębiorczości, szkolenia w zakresie zarządzania innowacją, szkolenia w zakresie systemów zarządzania jakością, itp.

1.2 Internacjonalizacja (koordynator: Westbic, BMW)

Celem projektów międzynarodowych jest szybka transmisja międzynarodowego potencjału nowatorskich MŚP poprzez identyfikację właściwych powiązań dla przedsiębiorstw gotowych eksportować swoje towary do innych regionów po to, aby uzyskać skuteczny i korzystny dostęp do odpowiednich rynków międzynarodowych. Poza sprzedażą na obcych rynkach, internacjonalizacja oznacza również zawieranie dwustronnych umów między agencjami a MŚP z innych regionów, realizację międzynarodowych projektów badawczo-rozwojowych oraz inne formy współpracy, które mogą okazać się korzystne zarówno dla przedsiębiorstw, jak i organizacji uczestniczących w projekcie.

1.3 Powiązania z instytucjami szkolnictwa wyższego oraz wspieranie badań - Aktywizujących program badawczo-rozwojowy (koordynator: Pohjantähti, region Oulu Arc)

„Aktywizujący program badawczo-rozwojowy" (R&D Activator Programme) ma na celu zwiększenie liczby działań z zakresu R&D na obszarze Northern Ostrobothnia w regionie Oulu, zapewnienie lokalnym firmom pomocy i wsparcia przy opracowywaniu propozycji projektów i wniosków o dofinansowanie oraz znalezienie odpowiednich ekspertów i sieci firm.

1.4 Sieć Multipolis (koordynator: Multipolis, region Oulu Arc)

Sieć Multipolis to podmiot składający się z centrów fachowej wiedzy i umiejętności, koncentrujących się na różnych sektorach związanych z zaawansowanymi technologiami. Bliska współpraca gwarantuje wymianę know-how między lokalnymi centrami fachowej wiedzy i umiejętności, zwanymi polis, które tym samym mogą tworzyć coraz bardziej konkurencyjne rozwiązania w oparciu o zaawansowaną technologię. Ze względu na swoją wielkość i zróżnicowanie, taka koncentracja fachowej wiedzy umiejętności sprawia, że sieć Multipolis jest konkurencyjna również na poziomie międzynarodowym (**www.multipolis.net**).

2. WSPIERANIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

2.1 Studium wykonalności (koordynantor: Westbic, region BMW)

Pomoc dla przyszłych lub istniejących przedsiębiorstw w celu zbadania i ocenienia nowych form przedsiębiorczości/ potencjalnych pomysłów oraz określenia ich potencjału handlowego przed wejściem na rynek.

2.2 First-Stop Shop (koordynator: Rada Przedsiębiorczości Hrabstwa Cavan (Cavan County Enterprise Board), region BMW)

Koncepcja one-stop shop polega na tym, że przedsiębiorcy mogą uzyskać w jednym miejscu pomoc lub przynajmniej informacje na temat różnych form wsparcia, które będą zrozumiałe i wykorzystane przez nowe lub istniejące przedsiębiorstwa. Oznacza to ustanowienie jednej struktury/agencji, której zadaniem będzie wspieranie przedsiębiorczości w określonym regionie lub powstanie klastra agencji wspierających przedsiębiorczość w miejscu, które będzie łatwe do zidentyfikowania/dostępne dla przedsiębiorców.

3. SZKOLENIA INDYWIDUALNE DOSTOSOWANE DO POTRZEB UCZESTNIKÓW PROGRAMU

3.1 Kształtowanie rozwoju (koordynatorzy: ADEPFAT i ADEPFO, region Midi Pyrennées)

Kształtowanie rozwoju jest metodą szkolenia przedsiębiorców lub grup projektowych, działających na danym obszarze na rzecz efektywnej realizacji projektu. W zamian, rezultaty projektów są wykorzystywane na rzecz rozwoju regionu.
Kształtowanie rozwoju w regionie Midi-Pyrenées stanowi integralną część regionalnej polityki na rzecz rozwoju obszarów wiejskich i górskich. Ze względu na swój charakter, kształtowanie rozwoju jest również narzędziem służącym do prowadzenia wszelkich działań mających na celu osiągnięcie rozwoju gospodarczego lub rozwoju zatrudnienia. Kształtowanie rozwoju jest narzędziem wspierającym realizację projektów.

3.2 Mentoring (koordynator: Rada Przedsiębiorczości Hrabstwa Cavan (Cavan Enterprise Board), region BMW)

W ramach programu mentoringu (The Mentor Programme) wdrażanego przez Radę Przedsiębiorczości Hrabstwa Cavan doświadczeni biznesmeni dzielą się podczas spotkań indywidualnych wiedzą, umiejętnościami, spostrzeżeniami oraz potencjałem przedsiębiorczości z właścicielami/menadżerami małych firm, którzy potrzebują praktycznego i strategicznego doradztwa. Przykłady typowych zadań z zakresu mentoringu obejmują zarządzanie ogólne, zarządzanie finansami, planowanie produkcji, marketing oraz kontrolę kredytów. Mentoring zazwyczaj odbywa się w siedzibie firmy danego przedsiębiorcy. Wsparcie w postaci mentoringu można uzyskać na podstawie zgłoszenia, jednak w związku z tym, że ilość sesji w ciagu roku jest ograniczona, wnioski są rozpatrywane indywidualnie.

4. INTEGRACJA PRZEDSIĘBIORSTWA ZE ŚRODOWISKIEM LOKALNYM

4.1 Poprawa środowiska pracy (koordynator: Stowarzyszenie na rzecz rozwoju Pays Est Quercy (Association pour le Développement du Pays Est Quercy), region Midi-Pyrenées)

W dzisiejszych czasach pracownicy oraz przedsiębiorcy poszukują dziedzin oraz usług, które byłyby atrakcyjne dla społeczeństwa (gospodarka mieszkaniowa, opieka nad dziećmi, szkoły, rozrywka, kultura). Inicjatywa podjęta przez Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Pays Est Quercy polega na rozwinięciu wyżej wspomnianych dziedzin poprzez koordynację inicjatyw oraz na przeprowadzeniu analiz przed podjęciem działań lub realizacją inwestycji.

4.2 Promocja lokalnych walorów - pozyskiwanie nowych pracowników (koordynantor: Stowarzyszenie na rzecz rozwoju Pays Est Quercy (Association pour le Développement du Pays Est Quercy), regoin Midi -Pyrenées)

Obszar Pays Est Quercy charakteryzuje się stosunkowo niską stopą bezrobocia, a nawet brakiem siły roboczej w niektórych prężnie rozwijających się sektorach gospodarki. Ponadto, w ciągu najbliższych kilku lat wiele osób przejdzie na emeryturę. Aby sprostać tej sytuacji Stowarzyszenie na rzecz rozwoju Pays Est Quercy (Association pour le Développement du Pays Est Quercy) rozpoczęło realizację specjalnej polityki, której celem jest zachęcenie pracowników spoza regionu do osiedlenia się i podjęcia pracy na obszarze Pays Est Quercy.

4.3 Inicjatywy sieciowe (koordynator: Westbic, regiony BMW oraz obszar Pays Est Quercy w regionie Midi-Pyrenées)

Ogólnie rzecz ujmując, inicjatywy sieciowe są narzędziami rozwijania potencjału, których celem jest zwiększenie wydajności, konkurencyjności oraz poziomu innowacji MŚP uczestniczących w projekcie. Zazwyczaj sieci zajmują się organizacją wspólnych spotkań, podczas których omawiane są tematy interesujące wszystkich członków/ uczestników. Inicjatywy sieciowe mogą również oznaczać podjęcie szeregu wspólnych inicjatyw na rzecz uczestników, m. in. szkoleń, marketingu, czy działań związanych z rozwojem produktu.

WESTBIC
Wspieranie mikroprzedsiębiorstw poprzez promocję współpracy sieciowej i działań na rzecz wzmacniania potencjału

Czas realizacji: maj 2005 - grudzień 2006
Status: firma non-profit z ograniczoną odpowiedzialnością
Osoba kontaktowa: James Donlon, Menedżer regionalny
Adres: Business Centre, Racecourse Road, Roscommon, Irlandia
Tel:+353906625196, Fax:+353 90 6627407
E-mail: **jdonlon@westbic.ie**
Strona www: **www.westbic.ie**

ZARYS PROJEKTU

Celem projektu było podniesienie wartości tych form wspierania przedsiębiorczości, które są oferowane przez różne organizacje działające na rzecz mikrofirm w regionie, takich, jak rady przedsiębiorczości działające w poszczególnych hrabstwach (county enterprise boards) czy Westbic. Organizacje wspierają przedsiębiorczość w regionie poprzez dostarczanie firmom potrzebnych usług/form wsparcia, zwłaszcza przykładów dobrych praktyk z innych regionów uczestniczących w projekcie. Co istotne, Westbic dysponuje również fachową wiedzą w zakresie tworzenia sieci jako innowacyjnej formy wsparcia, ułatwiającej budowanie potencjału wśród mikroprzedsiębiorstw w celu zwiększenia ich konkurencyjności i pobudzenia rozwoju.

CEL

Celem przedsięwzięcia było dostarczenie innowacyjnych form wsparcia określonym mikroprzedsiębiorstwom i grupom poprzez współpracę sieciową oraz wykorzystanie przykładów dobrych praktyk z innych regionów partnerskich w celu opracowania właściwych działań adresowanych do wybranych grup mikroprzedsiębiorstw.

DZIAŁANIA

Instytucjami, które zaangażowały się w realizację projektu na poziomie lokalnym były Westbic oraz trzy rady przedsiębiorczości z hrabstw Longford, Westmeath i Roscommon, które zagwarantowały prawidłowe wdrożenie projektu przez podejście partnerskie, zgodnie z procedurami stosowanymi przez Westbic. W następstwie przeprowadzonych przez lokalnych partnerów badań i audytów, określono najodpowiedniejsze działania wspierające/ sieciowe, które można by wykorzystać w ramach jednego z tematów projektu ADEP.

Uznano, że kobiety zajmujące się działalnością gospodarczą (temat „Kobiety w biznesie", ang. *Women in Business*) to szczególna grupa, która mogłaby skorzystać ze wsparcia opartego na współpracy sieciowej, realizowanej na terenie każdego hrabstwa. Skoncentrowano się na rozwoju trwałej współpracy sieciowej w regionie. Uznano też, że potencjalnym obszarem podjęcia działań jest promocja kultury przedsiębiorczości wśród młodych ludzi.

W rezultacie zorganizowano dwie konferencje na temat współpracy sieciowej, których celem było usprawnienie działań na rzecz rozwijania potencjału wśród kobiet prowadzących przedsiębiorstwa w całym regionie. Ponadto, w drugim roku realizacji projektu zorganizowano spotkanie pod hasłem „Młodzi i przedsiębiorczość" (*Young People and Enterprise Event*), po uprzednim rozpoznaniu potrzeb w zakresie innowacyjnych metod promocji kultury przedsiębiorczości wśród tej grupy docelowej.

W zakresie współpracy międzyregionalnej, Westbic udzielało informacji na temat różnych form i struktur wsparcia dostępnych dla mikroprzedsiębiorstw w Irlandii. Imprezy dostosowano do priorytetów regionów partnerskich uczestniczących w projekcie. Ich tematyka obejmowała: współpracę w ramach innego irlandzkiego projektu z zakresu przedsiębiorczości (w wybranych przypadkach), mentoring, współpracę sieciową, koncepcję *one-stop shop*, itp.

Ponadto, Westbic uczestniczyło w wydarzeniach o charakterze międzyregionalnym, organizowanych przez regiony partnerskie, w celu poznania przykładów dobrych praktyk w zakresie wspierania mikroprzedsiębiorczości, widzianego z różnych europejskich perspektyw.

KORZYŚCI (ASPEKT MIĘDZYRGIONALNY)

W ramach współpracy międzyregionalnej uzyskano informacje na temat metod wspierania mikroprzedsiębiorczości stosowanych w innych regionach. Skoncentrowano się głównie na działaniach związanych z budowaniem potencjału (Francja) oraz strukturach wsparcia w postaci *Triple Helix* i *Polis* (Finlandia). Strona

irlandzka odwzajemniła się udzielając partnerom informacji na temat różnorodnych form wspierania mikroprzedsiębiorczości stosowanych w Irlandii.
Ponadto, do pewnego stopnia zbadano możliwości współpracy w innych obszarach związanych z wspieraniem mikroprzedsiębiorstw.

REZULTATY

- Na poziomie lokalnym, we wspomnianych dwóch dorocznych konferencjach na temat roli kobiet w biznesie wzięło udział odpowiednio 110 i 150 osób. Konferencje stanowiły uzupełnienie działań adresowanych do lokalnych członków sieci.

- W spotkaniu pod hasłem „Młodzi i przedsiębiorczość" (*Young People and Enterprise Event*) wzięło udział 330 uczniów szkół średnich.

- Zacieśniono powiązania między lokalnymi organizacjami wspierającymi mikroprzedsiębiorstwa (Westbic, rady przedsiębiorczości działające w miastach i hrabstwach, itp.) w celu zapewnienia komplementarności oferowanego wsparcia.

- Dzięki corocznemu finansowaniu ze strony rad przedsiębiorczości, nastąpił postęp w rozpowszechnianiu wydarzeń pilotażowych jako „miękkiego wsparcia" (*soft support*).

- Wykorzystanie doświadczeń zdobytych w ramach współpracy międzyregionalnej zaowocowało rozwojem działań lokalnych.

- W trakcie trwania projektu nastąpił postęp w określaniu wspólnych obszarów zainteresowań partnerów, w których tkwi potencjał do dalszej współpracy przy realizacji projektów.

- Ponadto, działania realizowane w ramach współpracy międzyregionalnej oraz innego tematu związanego z rozwojem przedsiębiorczości dostarczyły uczestnikom projektu dodatkowej wiedzy i doświadczeń.

ASSOCIATION POUR LE DÉVELOPPEMENT DU PAYS EST QUERCY
LOKALNE DZIAŁANIA NA RZECZ ZATRUDNIENIA W REGIONIE

Czas realizacji: czerwiec 2005 - grudzień 2006
Status: stowarzyszenie
Osoba kontaktowa: Bénédicte Dupré, Menedżer projektu
Adres: 1 av. Jean Jaurès - BP 10086 - 46103 Figeac Cedex, Francja
Tel: +33 5.65.34.78.67 Fax: +33 5.65.34.79.02
E-mail: **pays.estquercy@wanadoo.fr**

ZARYS PROJEKTU

Obszar Pays Est Quercy jest obecnie dotknięty problemem starzenia się populacji, w szczególności osób w wieku produkcyjnym. W ciągu najbliższych kilku lat wielu pracowników odejdzie na emeryturę, co dodatkowo zwiększy występujący aktualnie brak siły roboczej w regionie. Ponadto, w ciągu najbliższych pięciu lat zajdzie konieczność przekazania wielu przedsiębiorstw przedstawicielom młodego pokolenia. Fakt ten będzie mieć znaczący wpływ na cały region, w którym działa wiele mikroprzedsiębiorstw (3 600 we wszystkich sektorach).

Wiele organizacji podejmuje działania na rzecz regionu, oferując różne formy wsparcia ekonomicznego, szkoleń i zatrudnienia, co sprawia, że przedsiębiorcom trudno jest rozpoznać, kto rzeczywiście może zaspokoić potrzeby ich firm.

CELE:

- Optymalizacja istniejących narzędzi (rozpowszechnianie informacji o działaniach i usługach partnerskich na obszarze Pays Est Quercy);

- Podjęcie działań na rzecz rozwiązania problemów lokalnych przedsiębiorstw;

- Dostarczenie przedsiębiorstwom zindywidualizowanych rozwiązań;

- Zaangażowanie lokalnych przedsiębiorstw w działania na rzecz regionu.

DZIAŁANIA

Niniejszy projekt jest pilotażowym, eksperymentalnym narzędziem wdrażanym na południu Francji, którego celem jest optymalizacja istniejących usług dla biznesu oraz umocnienie kontaktów z lokalnymi małymi przedsiębiorstwami działającymi na obszarach wiejskich.

Oprócz koordynacji przedsięwzięć realizowanych przez różnych partnerów, na terenie Pays Est Quercy będą wdrażane inne działania, jak:

- Pozyskiwanie nowych pracowników - weekendy informacyjne promujące region oraz formy wsparcia udzielanego w ramach projektu;
- Marketing Terytorialny - pozyskiwanie nowych pracowników dla sektorów borykających się z brakiem wykwalifikowanej siły roboczej;
- Granty dla młodzieży - wsparcie dla młodych ludzi, którzy po studiach pragną wrócić do Pays Est Quercy;
- Pomoc w przekazywaniu lub przejmowaniu zakładów rzemieślniczych, punktów handlowych (sklepów) i gospodarstw;
- Wsparcie dla osób pracujących w celu zachęcenia ich do rozwijania kariery zawodowej w Pays Est Quercy;
- Poprawa jakości usług świadczonych przez sklepy na terenach wiejskich;
- Rozwój systemu praktyk zawodowych - zwiększenie świadomości przedsiębiorców, spotkania przedsiębiorców z młodymi ludźmi, itp.;
- Poprawa wizerunku i promocja zawodów rzemieślniczych;
- Rozwój klubów przedsiębiorczości.

KORZYŚCI (ASPEKT MIĘDZYREGIONALNY)

Inspiracją do opracowania niniejszego narzędzia były sieci stworzone przez partnerów irlandzkich w ramach projektu *One-stop shop*. Korzystając z tego narzędzia, przedsiębiorcy będą mogli nawiązywać współpracę partnerską oraz kontakty z lokalnymi firmami. Następnie, lokalny partner projektu skieruje przedsiębiorcę do odpowiedniego partnera.

REZULTATY:

- nawiązanie współpracy partnerskiej między sektorem gospodarki, zatrudnienia i szkoleń,
- opracowanie usługi na rzecz rozwoju zatrudnienia i społeczności lokalnej,
- realizacja konkretnych działań mających na celu rozwiązanie problemów lokalnych,
- opracowanie ambitnego planu komunikacji

Mimo że działanie jest wdrażane od listopada 2006r., jego rezultaty już można uznać za zadowalające. Do realizacji projektu włączyły się zarówno główne lokalne organizacje prowadzące działalność gospodarczą oraz instytucje zajmujące się kształceniem i pośrednictwem pracy. Ponadto, partnerzy zgłosili podjęcie innowacyjnych działań, co wynikało z sytuacji w regionie lub było rezultatem globalnego, długotrwałego wsparcia kierowanego do konkretnej firmy.

POHJANTÄHTI LEARNING CENTRE CONCEPT
KONCEPCJA OŚRODKA KSZTAŁCENIA POHJANTÄHTI

Czas realizacji: kwiecień 2005 – lipiec 2006
Stan: organizacja publiczna
Osoba kontaktowa: Petri Kauppinen, Dyrektor
Adres: Koulutus-ja kehittämiskeskus Pohjantähti, Teollisuustie 1, 93100 Pudasjärvi, Finlandia
Tel.: + 358 8 8202 386 Fax: + 358 8 823 456
Email: **perti.kauppinen@pudasjarvi.fi**
Strona www: **http://pt.pudasjarvi.fi**

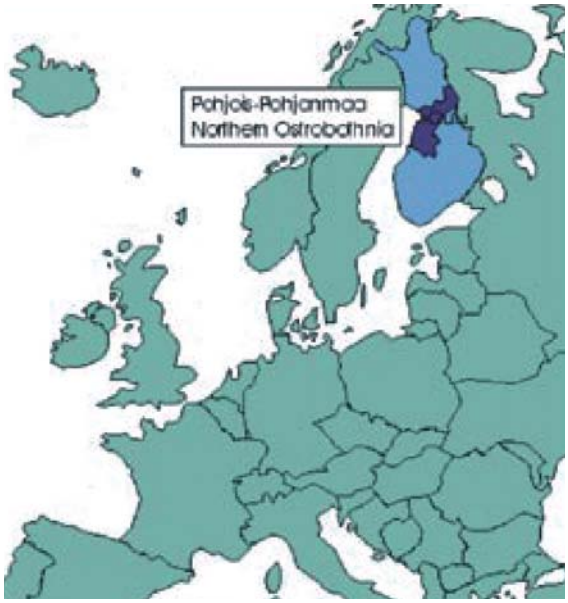

ZARYS PROJEKTU

Zmiany strukturalne zachodzą w Finlandii od początku lat dziewięćdziesiątych. Niska gęstość zaludnienia, odpływ mieszkańców z regionu oraz różnice ekonomiczno-społeczne doprowadziły do pogorszenia się sytuacji (*deployment*) na obszarach wiejskich. Rozbieżności ekonomiczne są widoczne głównie między regionami – trudno jest zapewnić zrównoważoną ilość źródeł utrzymania na obszarach wiejskich w poszczególnych regionach.

Aby rozwiązać ten problem, należy podjąć działania na różnych szczeblach. Jednym z nich jest koncepcja *polis*. Koncepcja okazała się być rozwiązaniem opłacalnym, godzącym w potrzeby przedsiębiorstw z procesem powstawania nowych firm, prowadzeniem działań innowacyjno-rozwojowych o wysokiej wartości dodanej oraz dostępem do środków finansowania. Tym samym, koncepcja ma wpływ na kwestie związane z planowaniem przestrzennym oraz zrównoważonym rozwojem.

Pohjantähti jest rozwijającą się instytucją, która świadczy usługi dostosowane do indywidualnych potrzeb małych przedsiębiorstw w regionie. Koncepcja ośrodka kształcenia jest jednym z narzędzi, za pomocą których Pohjantähti może świadczyć usługi w słabo zaludnionych i odległych regionach.

CELE

Cele projektu obejmowały opracowanie koncepcji ośrodka kształcenia, jako rozproszonego modelu kształcenia i rozwoju regionalnego wykorzystującego najnowszą technologię informacyjną oraz adaptację koncepcji w terenie.

DZIAŁANIA

Podstawowa forma ośrodka kształcenia została opracowana i sprawdzona na szczeblu lokalnym przed przystąpieniem do projektu ADEP. Prowadzone w ramach projektu działania miały na celu rozwinięcie rozproszonego modelu kształcenia i dostosowanie go do potrzeb całego regionu Oulu Arc.

Działania i zarządzanie nimi pozwoliły stworzyć „Model ICT i transferu technologii", polegający na:

a) sprecyzowaniu koncepcji rozproszonego ośrodka kształcenia;

b) przeprowadzeniu studium wykonalności w zakresie rozwoju małych ośrodków szkoleniowych na obszarach wiejskich;

c) wdrażaniu i pilotowaniu koncepcji w terenie:
   - studia uniwersyteckie dla grupy studentów rozproszonej na obszarze wiejskim,
   - szkolenie z zakresu korzystania z technologii informacyjnych i narzędzi komunikacji (ICT);

d) określenie profilu ośrodka kształcenia jako narzędzia wsparcia dla małych przedsiębiorstw:
   - pilotowanie szkoleń dostosowanych do indywidualnych potrzeb adresatów projektu oraz zakładanie działalności gospodarczej.

KORZYŚCI (ASPEKT MIĘDZYREGIONALNY)

Przykłady dobrych praktyk w zakresie analizy porównawczej w innych regionach europejskich przyczyniły się do rozwinięcia omawianej koncepcji. Przetestowanie pomysłu przez partnerów z innych regionów skłoniło nas do ponownego przemyślenia koncepcji ośrodka kształcenia. Z jednej strony, francuska metoda kształtowanie rozwoju wpłynęła na zasadniczą ideę ośrodka kształcenia. Z kolei irlandzka koncepcja *one-stop shop* była przykładem, który zainspirował nas do opracowania usług wsparcia dla MŚP na terenach wiejskich i trudno dostępnych.

REZULTATY

Koncepcja Regionalnego Ośrodka Kształcenia dobrze się sprawdza i jest stale monitorowana. Przeprowadzono dziesiątki sesji szkoleniowych, w których wzięły udział setki osób. Dzięki sieci Uniwersytet Oulu może być obecny w regionie. Ośrodek kształcenia pełni funkcję pośrednika w lokalnym systemie innowacji w zakresie edukacji, badań i rozwoju. Obecnie Pohjantähti koncentruje się na wspieraniu małych i średnich przedsiębiorstw.

Szkolenia są jednym z kilku narzędzi, za pomocą których można monitorować wszystkie etapy rozwoju przedsiębiorstwa: od czasu przed rozpoczęciem działalności do przejścia przedsiębiorcy na emeryturę.

CENTRA KONKURENCYJNOŚCI

STRUKTURA TEMATU MIKROPRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Temat dotyczył trzech podprojektów z trzech regionów:

- Dolina Lotnicza, Polska;
- Rada Przedsiębiorczości Hrabstwa Cavan (Cavan County Enterprise Board), Irlandia;
- MiHub (Micropolis-Humanopolis), Finlandia.

CELE TEMATU MIKORPRZEDSIĘBIORSTW

Cel główny:
Rozwój nowych przedsiębiorstw oraz działań na rzecz wspierania technologii

Cel pośredni:
Rozwinięcie sieci międzynarodowych

KAPITALIZACJA

Punkt główny:
Koncepcja biznesowej usługi testującej dla MŚP

Elementy kluczowe:

1) Zdefiniowanie siły napędowej lokalnej gospodarki;
2) Określenie i wzmocnienie siły napędowej lokalnej gospodarki przez lokalnego dostawcę usług;
3) Dostosowanie skali i metod działań władz lokalnych do potrzeb siły napędowej lokalnej gospodarki;
4) Micropolis Spectrum jako przykład koncepcji realizowanej na poziomie lokalnym, Dolina Lotnicza jako przykład koncepcji realizowanej na poziomie regionalnym.

REZULTATY DZIAŁAŃ MIĘDZYREGIONALNYCH:

- międzynarodowa współpraca sieciowa,
- analiza porównawcza (*benchmarking*),
- dobór partnerów (*matchmaking*).

Centra konkurencyjności są lepiej przygotowane do tworzenia i wspierania nowych przedsiębiorstw:

1) koncepcja biznesowej usługi testującej dla MŚP;
2) analiza nowych możliwości finansowania;
3) międzynarodowa sieć komunikacji;
4) rekomendacje dotyczące polityki regionalnej.

ZALECENIA

- Podstawową kwestią jest zrozumienie potrzeb i motywacji lokalnych przedsiębiorstw oraz określenie siły napędowej lokalnej gospodarki;
- Obowiązkiem władz lokalnych jest określenie i wzmocnienie siły napędowej lokalnej gospodarki;
- Skala i metody działań władz lokalnych muszą być dostosowane do potrzeb siły napędowej lokalnej gospodarki.

DZIAŁANIA MIĘDZYREGIONALNE

DZIAŁANIE 1. Spotkanie rozpoczynające realizację projektu w li - Oulu, Pudasjärvi, Finlandia, 27-29. 04. 2005.

- Wspólna realizacja tematu wsparcia MŚP;
- Określenie wspólnych potrzeb, celów, możliwości wymiany przykładów dobrych praktyk, metod współpracy, itp.

Temat przewodni: określenie wspólnych potrzeb, celów, możliwości wymiany przykładów dobrych praktyk, metod współpracy.
Uczestnicy: podmioty realizujące temat konkurencyjności i wsparcia MŚP.

DZIAŁANIE 2. Seminarium początkowe w Paryżu, Francja, 14-15. 06. 2005.

Delegaci z Irlandii, Polski i Finlandii analizowali jak innowacyjne działania mogą odpowiadać potrzebom MŚP. Prezentacja fińskiego modelu „Centrum fachowej wiedzy i umiejętności".

Temat przewodni: Jak innowacyjne działania mogą odpowiadać potrzebom MŚP?
Uczestnicy: podmioty realizujące temat konkurencyjności.

DZIAŁANIE 3. Seminarium w Athlone, Irlandia, 13-14. 07. 2005.

Analiza systemów wsparcia, z wkładem ze strony instytucji takich, jak Instytut Technologii (*Institute of Technology*).
Temat przewodni: analiza systemów wsparcia, z wkładem ze strony instytucji takich, jak Instytut Technologii.
Uczestnicy: Rada Przedsiębiorczości Hrabstwa Cavan, MiHub oraz podmioty realizujące temat wspierania MŚP.

DZIAŁANIE 4. Konferencja w Rzeszowie, Polska, 14-16. 09. 2005.

Lotnictwo w rozszerzonej Unii Europejskiej - konferencja w Rzeszowie, Polska. Gospodarzami konferencji byli przedstawiciele Doliny Lotniczej.
Temat przewodni: Ilkka Frederiksen (Micropolis Ltd.) przedstawił prezentację na temat klastrów technologicznych w Finlandii Północnej z perspektywy lotnictwa w rozszerzonej Unii Europejskiej (*Technology Clusters in Northern Finland in Prospect of Aviation in the Expanded European Union*).
Uczestnicy: Dolina Lotnicza oraz MiHub.

DZIAŁANIE 5. Spotkanie tematyczne, Rzeszów, 11-12. 10. 2005.

Podczas spotkania tematycznego w Rzeszowie, Ari Alatossava i Ilkka Frederiksen (Micropolis Ltd.) oraz Ritva Okkonen i Vesa Krökki (Humanopolis) przedstawili prezentację na temat MiHub, pt. „Centra Badań Innowacji i Konkurencyjności" (*Centres for Innovation Research and Competitiveness*).
Temat przewodni: projekt MiHub.
Uczestnicy: Dolina Lotnicza, Rada Przedsiębiorczości Hrabstwa Cavan oraz MiHub.

DZIAŁANIE 6. Międzyregionalne spotkanie w ramach realizacji podprojektu, Galway, Irlandia, 25-27. 10. 2005.

Uczestnicy: podmioty realizujące temat konkurencyjności.

DZIAŁANIE 7. Międzyregionalne seminarium dotyczące podprojektu, Figeac, Francja, 22-24. 11. 2005.

Promocja projektu INTERREG IIIC ADEP (prospekt, film, informacje w mediach lokalnych i międzynarodowych, np. Financial Times, Newsweek oraz w Internecie).
Prezentacja działań międzyregionalnych realizowanych w ramach projektu INTERREG IIIC ADEP w Komitecie Regionów w Brukseli.

Temat przewodni: wspieranie mikroprzedsiębiorstw w regionie Midi Pyrenées we Francji, przedstawienie spostrzeżeń dotyczących francuskiej koncepcji wzmacniania potenjału oraz współpracy sieciowej.
Uczestnicy: Rada Przedsiębiorczości Hrabstwa Cavan oraz temat wspierania MŚP.

DZIAŁANIE 8. Seminarium w Oulu, Pudasjärvi oraz Iso-Syöte, Finlandia, 13-15. 02. 2006.

E-learning - koncepcja centrum szkoleniowego jako narzędzia na rzecz rozwoju zasobów ludzkich
Model Triple Helix jako narzędzie wspierania MŚP.
Temat przewodni: Dyskusja na temat doświadczeń zdobytych w ramach realizacji projektu oraz praktycznej współpracy między partnerami polskimi a fińskimi.
1) Kształcenie na odległość. 2) Przykłady dobrych praktyk w ramach wspierania MŚP.
Uczestnicy: Rada Przedsiębiorczości Hrabstwa Cavan, Województwo Podkarpackie, podmioty realizujące temat MŚP.

DZIAŁANIE 9. Spotkanie tematyczne, Warszawa, Polska, 21-22. 03. 2006.

Dyskusja na temat doświadczeń zdobytych podczas realizacji projektu oraz praktycznej współpracy między partnerami polskimi a fińskimi.
Temat przewodni: przedstawienie rezultatów projektów krajowych; końcowy raport na temat działań międzynarodowych i ich rezultatów.
Uczestnicy: Dolina Lotnicza oraz MiHub.

DZIAŁANIE 10. Spotkanie końcowe, Athlone, Irlandia, 29-30. 05. 2006.

Przykłady dobrych praktyk z Irlandii; Dyskusja na temat doświadczeń zdobytych podczas realizacji projektu oraz raport końcowy.
Temat przewodni: dyskusja na temat powodzenia projektu irlandzkiego oraz korzyści płynących z realizacji działań międzyregionalnych.
Uczestnicy: podmioty realizujące temat konkurencyjności.

DZIAŁANIE 11. Seminarium poświęcone kapitalizacji, Oulu, Finlandia, 27-28. 11. 2006.

CAVAN COUNTY ENTERPRISE BOARD
RADA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI HRABSTWA CAVAN
Rozwój przedsiębiorczości przez innowację i kształcenie

Czas realizacji: kwiecień 2005 - grudzień 2006
Status: firmy ograniczone gwarancją
Osoba kontaktowa: Vincent Reynolds, Dyrektor wykonawczy
Adres: Cavan Innovation and Technology Centre
Dublin Road, Cavan, Irlandia
Tel.: + 353 49 4377200 Fax: +353 49 4377250
Email: **info@cceb.ie**
Strona www: **www.cavaneterprise.ie**

ZARYS PROJEKTU

Projekt miał na celu pomoc MŚP w pokonywaniu barier uniemożliwiających wdrożenie innowacji poprzez analizę przykładów dobrych praktyk partnerów biorących udział w projekcie oraz wdrożenie, przez sieć rad przedsiębiorczości w poszczególnych hrabstwach, elementów wybranego modelu w regionie. Mimo że Rada Przedsiębiorczości Hrabstwa Cavan posiada znaczne doświadczenie jeżeli chodzi o stymulowanie działalności gospodarczej na poziomie lokalnym poprzez zapewnienie wsparcia finansowego i technicznego rozwijającym się firmom, uczestnictwo w projekcie rozwinęło jej wiedzę specjalistyczną i zakres usług w trzech dziedzinach:

- zastosowanie technologii w celu podniesienia poziomu innowacji,
- dostarczanie wyczerpujących i bieżących informacji na temat rynku (w oparciu o badania),
- wprowadzenie zarządzania innowacją w firmach.

CELE

Projekt koncentrował się na zbadaniu metodologii uczenia osób znajdujących się w potrzebie oraz nowych sposobów dostarczenia wsparcia w formie szkoleń i doradztwa przedsiębiorstwom działającym na obszarach wiejskich. Celem projektu było rozszerzenie zakresu i podniesienie jakości usług oraz możliwości oferowanych przez rady przedsiębiorczości MŚ oraz stworzenie centrów doskonalenia na rzecz transferu innowacji do firm.

DZIAŁANIA

W maju 2006 r. Rada Hrabstwa Cavan zorganizowała imprezę międzyregionalną, podczas której badano przydatność „Innowacji i konkurencyjności" dla rozwoju MŚP. Podczas dwudniowej imprezy partnerzy podprojektu zapoznali się z następującymi prezentacjami:

- Irlandia - Krajowy model konkurencyjności;
- Stworzenie skutecznej firmy poprzez opracowanie nowego produktu;
- Inicjatywy na rzecz e-zdrowia prowadzone przez Lakeland Partnership for Innovation;
- CITC - studium przypadku kształcenia osób znajdujących się w potrzebie i kształcenia na odległość.

W październiku 2006 r., Rada Przedsiębiorczości we współpracy z koncernem Hewlett Packard dostarczyły ośmiu przedsiębiorcom z regionu program Microsoft Accelaration Programme (MAP). Program został opracowany przez firmę HP w celu zademonstrowania przedsiębiorcom, jak mogą praktycznie stosować technologię w swoich firmach. Był to pierwszy raz, gdy uznany na świecie program został wdrożony w Irlandii.

W listopadzie 2006 r. Rada Przedsiębiorczości zleciła przeprowadzenie badań w celu określenia, w jakim stopniu mali i średni przedsiębiorcy z regionu mogą w sposób praktyczny być innowacyjni i konkurencyjni na dzisiejszym rynku.

Rada Przedsiębiorczości dostarczała informacje na temat różnych dostępnych typów i struktur form wsparcia dostępnych w Irlandii dla MŚP, takich, jak: informacje o mentoringu, sieci, koncepcje one-stop-shop, itp.

Ponadto, przedstawiciele Rady Hrabstwa Cavan uczestniczyli w imprezach międzyregionalnych, organizowanych na terenie regionów partnerskich w celu poznania przykładów dobrych praktyk wspierania MŚP.

Rada Hrabstwa Cavan zorganizowała konferencję na temat innowacji i konkurencyjności w ramach zadań realizowanych lokalnie w projekcie ADEP. W konferencji, która odbyła się 07. 03. 2006. w Slieve Russel Hotel w Hrabstwie Cavan, wzięło udział ponad 400 przedsiębiorców. Jednym z mówców był Sean Quinn, dyrektor zarządzający Quinn Group, który mówił na temat innowacji i rozwoju swojej firmy. Inne tematy poruszone podczas konferencji obejmowały: wnioski odnośnie innowacji, możliwości zwrócenia uwagi mediów na firmę, możliwości płynące z rozwoju światowej gospodarki, nowoczesne myślenie oraz politykę prowadzoną przez rząd Irlandii. W trakcie konferencji przedstawiono również wyniki zleconych przez Radę badań na temat innowacji.

KORZYŚCI (ASPEKT MIĘDZYREGIONALNY)

Międzyregionalny aspekt projektu pozwolił Radzie na przełożenie specjalistycznej wiedzy z całej Europy na stworzenie modelu dobrej praktyki, którego celem jest zachęcenie przedsiębiorstw do pokonania barier uniemożliwiających im wprowadzenie innowacji. Seminaria międzynarodowe były forum wymiany informacji,

poznawania modeli innowacji i kształcenia na odległość oraz stworzyły powiązania między Irlandią, Finlandią a Polską, które umożliwią wspólną realizację przyszłych projektów.

REZULTATY

- Międzynarodowy wymiar trzydniowego programu Microsoft Acceleration Programme wzbudził zainteresowanie partnerów podprojektu, co zaowocowało zaproszeniem firmy HP do uczestnictwa w konferencji w Oulu.
- Prezentacja pokazana przez The Lakeland Partnership for Innovation podczas jednej z imprez regionalnych zapoczątkowała współpracę sieciową polegającą na wymianie informacji na temat e-zdrowia na obszarach wiejskich między Fermanagh University Partnership Board, Cavan Innovation and Technology Centre a partnerami fińskimi.
- Zorganizowanie wizyty partnerów fińskich w Geoparks na północy i południu regionu otworzyło możliwość współpracy przy przyszłych projektach.
- Zacieśniono powiązania między lokalnymi organizacjami wspierającymi MŚP (Westbic, rady przedsiębiorczości, itp.), tym samym zapewniając większą komplementarność wsparcia oferowanego MŚP.
- W trakcie realizacji projektu poczyniono postępy w zakresie zdefiniowania nowych obszarów wspólnych dla wszystkich regionów partnerskich, co stwarza możliwość dalszej współpracy przy innym projekcie.

DOLINA LOTNICZA

Rozwoj i promocja klastra lotniczego w Województwie Podkrapackim

Czas realizacji: kwiecień 2005 - maj 2006
Status: stowarzyszenie
Osoba kontaktowa: Andrzej Rybka, Dyrektor biura
Adres: Stowarzyszenie Grupy Przedsiębiorców Przemysłu Lotniczego DOLINA LOTNICZA, ul. Szopena 51, 35-959 Rzeszów, Polska
Tel.: + 48 17 850 19 35 Fax: + 48 17 850 19 36
Email: **andrzej.rybka@dolinalotnicza.pl**

ZARYS PROJEKTU

Ten lokalny projekt pilotażowy proponuje wykorzystanie innowacyjnych rozwiązań i metod organizacyjnych na rzecz tworzenia klastrów przemysłowych, w oparciu o najlepsze praktyki europejskie oraz najnowsze technologie informacyjne. Projekt jest zgodny z założeniami Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Podkarpackiego.

CELE

Rozwój i promocja klastra lotniczego poprzez:

a) stworzenie specjalistycznego portalu zawierającego m.in. bazę danych ofert i potrzeb przedsiębiorstw związanych z sektorem lotnictwa i sektorem samochodowym, bazę danych zapotrzebowania na badania i personel oraz współpracę z MŚP,

b) prowadzenie intensywnych działań promocyjnych, np. konferencji oraz uczestnictwo w międzynarodowych imprezach lotniczych.

DZIAŁANIA

GŁÓWNE DZIAŁANIA NA POZIOMIE LOKALNYM:

- rozwój taniego łańcucha dostawczego,
- współpraca między sektorem przemysłowym a naukowym,
- centrum szkoleniowo-edukacyjne CEKSO,
- stworzenie bazy firm,
- publikacja filmów i broszur promocyjnych,
- portal internetowy DOLINA LOTNICZA (5 000 odwiedzin w ciągu miesiąca),
- uczestnictwo w seminariach, forach, itp.

GŁÓWNE DZIAŁANIA NA POZIOMIE MIĘDZYREGIONALNYM:

- wizyty studyjne w Finlandii, Irlandii i Polsce,
- konferencje, spotkania, seminaria,
- warsztat na temat projektu ADEP podczas pokazów lotniczych w Paryżu (Paris Air Show),
- zdobycie wiedzy fachowej od partnerów projektu,
- komunikacja z partnerami,
- promocja projektu INTERREG IIIC ADEP

KORZYŚCI (ASPEKT MIĘDZYREGIONALNY)

Zdobycie nowych doświadczeń dzięki partnerom biorącym udział w projekcie

REZULTATY:

- profesjonalny portal internetowy zawiera informacje na temat firm z sektora lotniczego oraz wsparcia dla MŚP,
- stworzenie bazy danych zapotrzebowania klastra lotniczego na badania i personel,
- wzrost liczby firm, które przystąpiły do Stowarzyszenia DOLINA LOTNICZA

MIHUB
Biznes plan Micropolis Humanpolis

Czas realizacji: kwiecień 2005 - marzec 2006
Status: firma
Osoba kontaktowa: Ari Alatossava, Dyrektor zarządzający
Adres: Piisilta 1, 91100 Il, Finlandia
Tel.: + 358-8-533 6000 Fax: + 358-8-533 6112
Email: **ari.alatossava@micropolis.fi**
Strony www: **www.micropolis.fi**
www.humanplois.fi

ZARYS PROJEKTU

Badania i rozwój (R&D) to doskonałe narzędzie pozwalające podnieść konkurencyjność regionów i przedsiębiorstw. Centra technologiczne, przynajmniej w Finlandii, to znane miejsca rozwoju innowacji i przedsiębiorstw nowych technologii. Istnieje wyraźna potrzeba odkrycia możliwości poszerzenia zakresu usług oferowanych przez obecne centra technologiczne Multipolis (**www.multipolis.net**) poprzez stworzenie technologicznego centrum działań R&D. Jako sieć centrów technologicznych, Multipolis jest narzędziem tworzenia nowych firm i miejsc pracy na obszarach wiejskich. Główne pytania to: Jaka jest rola centrów technologicznych? oraz Jak centra technologiczne mogą podnieść konkurencyjność przedsiębiorstw?
W niniejszym projekcie, Micropolis i Humanpolis, będące częścią sieci Multipolis, przeprowadzą studium wykonalności oraz sporządzą biznes plan w celu przeprowadzenia nowych działań w ich Polis.

CELE

Cele na poziomie lokalnym
W celu rozwinięcia naszych centrów poprzez stworzenie nowych narzędzi wsparcia rozwoju biznesu musimy:

- sporządzić biznes plan dla centrum testowania i opracowywania nowych produktów - laboratorium usług projektowych i testowania dla firm z branży mikroelektronicznej (Testing and New Product Development Centre: *Micropoilis Design Center*),
- sporządzić biznes plan dla platformy testującej technologie leczniczo-rekreacyjne w Humanpolis,
- w pełni wykorzystać współpracę z siecią Multipolis w Centrum Projektowym Micropolis oraz platformie testowej Humanpolis.

Cele na poziomie międzyregionalnym:

- rozwinięcie sieci międzynarodowej dzięki współpracy z siecią ADEP,
- rozwinięcie Micropolis i Humanpolis w sieci międzynarodowe,
- sporządzenie analizy porównawczej koncepcji i metod rozwoju regionalnego.

DZIAŁANIA

Micropolis

- Określenie potrzeb przedsiębiorstw oraz znalezienie dostawców usług projektowych i testowania poprzez rozmowy z firmami i dostawcami usług oraz rozmowy z centrami technologicznymi polis i innymi podmiotami;
- Analiza wyników badań, opracowanie oraz analizy biznes planu;
- Ewaluacja i przyjęcie biznes planu;
- Zobowiązania partnerów i klientów, zobowiązania finansowe, założenie laboratorium testowego Micropolis Spectrum.

Humanpolis
Sporządzenie bizes planu dla platformy testowej opiera się na technikach leczniczo-rekreacyjnych i innowacjach odnośnie procesu starzenia się populacji, np. ciągły tele-monitoring działań użytkownika, do zastosowania zarówno domu, jak i w instytucjach.

<u>Badania rynku światowego wykazały, że:</u>

- 67 produktów pochodzi od 52 badanych producentów,
- rozmieszczenie geograficzne kształtuje się w następujący sposób: USA 44%, Finlandia 38,5%, reszta Europy 13,5%, pozostałe kraje 4%,
- zainteresowanie m. in urządzeniami umożliwiającymi długotrwały monitoring działań użytkownika przez Internet,

Kluczowym partnerem w Humanpolis jest Finlandia: Międzynarodowa Technologia Bezpieczeństwa (SIT), www.istec.fi

Działania międzyregionalne:
Osiem wspólnych seminariów i spotkań partnerów w trakcie całego okresu projektowania, które polegały głównie na analizach porównawczych najlepszych praktyk w każdym regionie.

KORZYŚCI (ASPEKT MIĘDZYREGIONALNY)

Nowa strategia rozwoju Multipolis 2007-2013 została opracowana. A rezultaty i doświadczenia płynące z opracowania projektu MiHub zostały wzięte pod uwagę w strategii. Jako forma współpracy międzyregionalnej ADEP był bardzo przydatny. Obecnie partnerom jest łatwiej pracować w środowisku międzynarodowym i nad międzynarodowymi projektami. Nowo powstała sieć europejska ma dużą wartość, dzięki czemu w przyszłości będzie można prowadzić dalsze działania, które będą miały długotrwałe oddziaływanie. Partnerzy zalecają rozszerzenie działalności ADEP i włączenie do niej nowych członków w przyszłości.

REZULTATY

Biznes plan dla laboratorium testowego Micropolis

- Opracowanie usługi testowania dla MŚP, co w tym przypadku oznacza otwarcie laboratorium oferującego kompleksowe usługi z zakresu projektowania i testowania mikroelektroniki;
- *One-stop-shop* dla klientów: wszystkie usługi projektowe i testowania są dostępne w jednym punkcie kontaktowym;
- Teren, sprzęt i usługi w zakresie wykrywania promieniowania i pokrewnych dziedzin. Zorientowanie na klienta: MŚP w północnej Finlandii oferują produkty i technologie z zakresu mikroelektroniki.

Ankieta marketingowa dla platformy testowej Humanpolis

- Rozwiązanie Helinä oferowane przez IST/ Humanpolis jest unikalnym rozwiązaniem gwarantującym pełen zakres usług;
- Większość producentów oferuje wyłącznie rozwiązania z dziedziny bezpieczeństwa;
- Czynniki krytyczne: odpowiedni segment rynku, niezawodność, przydatność;
- Kolejne kroki:
    - czas na „drugą falę”,
    - połączenie międzynarodowych, interesujących, rozwiązań pilotażowych oraz rozpoczęcie działalności firmy produkującej elektroniczne opaski na nadgarstek dla osób starszych (*wrist-care system*),
    - w ramach projektu ADEP zanalizowano nowe możliwości finansowania,
    - należy w pełni wykorzystać międzynarodową sieć kontaktów.

Sieć międzyregionalna

LOKALNE PLANY ZATRUDNIENIA

Regiony uczestniczące w realizacji tematu związanego z opracowywaniem planów zatrudnienia chciały określić wspólną metodę pracy w celu udoskonalenia lub rozwinięcia dobrych praktyk w dziedzinie zatrudnienia na szczeblu lokalnym, regionalnym, a nawet krajowym.

Aby osiągnąć ten cel, regiony partnerskie zorganizowały różne seminaria, dzięki którym mogły poznać siebie nawzajem, wymienić różne doświadczenia, projekty oraz przykłady dobrych praktyk realizowanych w poszczególnych regionach w celu udoskonalenia polityki zatrudnienia.

Regiony wzięły udział w projekcie mając różne oczekiwania co do działań międzyregionalnych:

- ➔ regiony Navarra, Toskania i Midi-Pyrenées chciały rozwinąć wspólną metodę pracy wykorzystując narzędzia od poszczególnych partnerów w celu opracowania nowych lub udoskonalenia istniejących działań;
- ➔ regiony z Polski były bardziej zainteresowane przykładami działań, które mogłyby przenieść na własny grunt.

Zależnie od regionów, temat lokalnych planów zatrudnienia charakteryzowała duża różnorodność podejść do polityki zatrudnienia (np. we Francji jest ono bardzo scentralizowane), co, inaczej niż w przypadku realizacji innych tematów, bardzo ograniczyło margines manewru pomimo tego, że był to temat horyzontalny, przewijający się we wszystkich tematach realizowanych w ramach projektu ADEP.

STRUKTURA TEMATU

W realizacji tematu wzięło udział sześciu uczestników, którzy realizowali następujące projekty:

- Rural Itinere, Nawarra, Hiszpania,
- Zatrudnienie i rozwój w rejonie Comminges: Wdrażanie innowacyjnej metody dzielenia się zasobami, region Midi-Pyrenées, Francja,
- Zacznijmy od tego, co posiadamy… - nowe metody wykorzystania lokalnych zasobów, Województwo Kujawsko-Pomorskie, Polska,
- Młodzieżowa Spółdzielnia Outsourcingowa, Województwo Podkarpackie, Polska,
- Obserwatorium dynamiki sektora rolno-przemysłowego na terenach wiejskich, Toskania, Włochy.

CELE

Cele tematu obejmowały: stworzenie, wdrożenie oraz przyjęcie regionalnego modelu rozwoju zatrudnienia opartego na zasadach uczestnictwa, tworzenia oraz konkurencyjności w celu rozwinięcia innowacji oraz określenia i przygotowania dalszych zmian na rynku pracy.

Model uwzględniał trzy poziomy:

- lokalne plany zatrudnienia,
- regionalne plany zatrudnienia,
- krajowe plany zatrudnienia.

KAPITALIZACJA

Mocne strony kapitalizacji to:

- korzyści płynące z dobrych praktyk oraz doświadczenia zdobytego w trakcie realizacji projektu;
- wprowadzenie, w maksymalnym stopniu, do lokalnej i regionalnej polityki zatrudnienia projektów oraz wiedzy specjalistycznej/ doświadczeń zaprezentowanych podczas seminariów, konferencji i spotkań;
- analiza możliwości przydatnych w nowym projekcie kapitalizacji.

ZALECENIA

W przyszłości należy prowadzić bardziej wszechstronną wymianę polityczną oraz rozwijać strategie bliskiej współpracy poprzez organizację otwartych forów, które umożliwią aktywne uczestnictwo w projekcie wszystkim stronom, co zapewni dobrą komunikację oraz maksymalne oddziaływanie na strony odpowiedzialne za realizację projektu. Kolejną ważną kwestią jest projektowanie, planowanie oraz organizacja istniejących sieci w celu pełnego wykorzystania możliwości wymiany i jej rezultatów.

Ponadto, w celu zapewnienia trwałości tej formy rozwoju należy spełnić następujące warunki:

- podjęcie niezbędnych działań zapewniających realizację tej polityki na szczeblu lokalnym i regionalnym;
- zapewnienie rozwoju gospodarczego oraz zaspokojenie potrzeb podmiotów gospodarczych i instytucji zajmujących się kwestiami społecznymi na danym obszarze;
- wspieranie usługodawców oraz instytucji działających na danym obszarze w celu pobudzenia lub przywrócenia dynamiki lokalnej;
- promowanie i rozwijanie publiczno-prywatnych partnerstw poprzez wymianę;
- optymalizacja istniejących zasobów w celu podniesienia konkurencyjności regionów;
- dynamiczny rozwój zintegrowanych strategii zrównoważonego rozwoju, które mogą doprowadzić do rozwoju zatrudnienia.

DZIAŁANIA MIĘDZYREGIONALNE

SEMINARIA I KONFERENCJE

KONFERENCJA, GROSSETO, TOSKANIA, MAJ 2005

Konferencja była przeznaczona dla wszystkich lokalnych uczestników podprojektu oraz członków grup studyjnych, którzy spotkali się w celu rozpoczęcia działań międzyregionalnych.
Uczestnicy: wszyscy.

KONFERENCJA, BRUKSELA, 6-10. 06. 2005.

Konferencja została zorganizowana w celu uzyskania najbardziej aktualnych informacji na temat lokalnych polityk zatrudnienia, polityk rolnictwa, itp.
Uczestnicy: Region Navarra „N1" (jedna osoba), Region Midi – Pyrenees „M2" (dwie osoby), Województwo Kujawsko – Pomorskie „K2" (dwie osoby), Toskania (5 osób) „T5".

SEMINARIUM, NAVARRA, 19-21. 09. 2005.

Celem seminarium było:
- poznanie metody opracowywania lokalnych planów zatrudnienia,
- analiza możliwości wykorzystania zasobów lokalnych w celu tworzenia nowych miejsc pracy,
- opracowanie metodologii lokalnych planów i polityk zatrudnienia,
- diagnoza i analiza sytuacji na rynku pracy.

Uczestnicy biorący udział w seminarium zapoznali się ze skutecznymi rozwiązaniami, które można zastosować na rynku pracy, natomiast organizacje pozarządowe z poszczególnych regionów mogły zacieśnić współpracę. Uczestnicy mieli okazję poznać interesujące i praktyczne rozwiązania, które zostały wdrożone na poszczególnych lokalnych rynkach pracy. Ponadto, uczestnicy poznali różne aspekty związane z kwestią rozwoju regionalnego oraz specyficzne uwarunkowania występujące w poszczególnych regionach.
Uczestnicy: wszyscy.

SEMINARIUM, MIDI-PYRENÉE, 22-24. 09. 2005.

Seminarium koncentrowało na następujących kwestiach:
- jak wykorzystać lokalne zasoby na rzecz tworzenia nowych miejsc pracy;
- jak podnosić kwalifikacje osób zatrudnionych w danym regionie;
- formation-développement (kształtowanie rozwoju);
- mentoring i szkolenia dla trenerów.

Uczestnicy: wszyscy.

SEMINARIUM, TOSKANIA, 25-26. 11. 2005.

W trakcie seminarium uczestnicy uzyskali informacje o pracy grup działających na rzecz rozwoju obszarów wiejskich.
Temat seminarium: Modele zintegrowanego rozwoju na rzecz waloryzacji obszarów wiejskich.
Uczestnicy: wszyscy.

WIZYTY EKSPERTÓW

Wizyty ekspertów koncentrowały się na temacie opracowywania i wdrażania lokalnych planów zatrudnienia oraz wspierania i transferu metody. Dyskutowano nad tym, jak poznać zasady funkcjonowania i założyć spółdzielnię świadczącą usługi dla firm. Podczas wizyt eksperci oferowali wsparcie i prowadzili szkolenia na temat etapów i metody zakładania spółdzielni outsourcingowej.

SZKOLENIA

Szkolenia opierały się na wspólnym modelu:
- analiza możliwości ustanowienia wspólnego modelu szkoleń dotyczących rozwoju obszarów wiejskich,
- analiza możliwości promocji współpracy między uniwersytetami w celu opracowania międzynarodowego programu studiów magisterskich w zakresie rozwoju obszarów wiejskich.

Uczestnicy: wszyscy.

PROMOCJA

Analiza porównawcza:
- rozpowszechnienie rezultatów podprojektu oraz wymiana doświadczeń;
- opracowanie i publikacja informacji na temat uczestników projektu i przykładów dobrych praktyk na stronie internetowej projektu ADEP oraz na innych stronach internetowych.

Uczestnicy: wszyscy.

Publikacja:
- opracowanie wspólnej metody opracowywania lokalnych planów zatrudnienia oraz działań promujących współpracę między regionami i przedsiębiorstwami;
- przygotowanie wspólnego dokumentu na temat opracowywania lokalnych planów zatrudnienia oraz działań promujących współpracę między regionami i przedsiębiorstwami.

Uczestnicy: wszyscy.

PAYS DE COMMINGES-PYRENÉES
Rozwój zatrudnienia i regionu w rejonie Comminges: Opracowanie innowacyjnej metody dzielenia się zasobami

Czas realizacji: marzec 2005 - sierpień 2006
Status: spółdzielnia międzysamorządowa (organizacja publiczna)
Osoba kontaktowa: Eric Miquel, Prezes
Adres: Mairie de Clarac, 31210 Clarac, Francja
Tel.: + 33 5-61-95-16-15 Fax: + 33 5-61-95-16-26
Email: **nrv-pole@wanadoo.fr**

ZARYS PROJEKTU

Projekt Centrum Rozwoju będącego jednocześnie Centrum Zatrudnienia i Szkoleń, centrum przedsiębiorczości oraz centrum usług publicznych dla społeczeństwa ma na celu opracowanie i wdrożenie metody wsparcia rozwoju zatrudnienia na terenach wiejskich poprzez:

- stworzenie partnerstwa publiczno-prywatnego,
- zapewnienie indywidualnego wsparcia w formie szkoleń dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą i/ lub przedsiębiorców,
- rozszerzenie działań w celu dzielenia się środkami niezbędnymi dla wspierania i rozwoju zatrudnienia na obszarze Pays de Comminges-Pyrenées.

Ta innowacyjna procedura może zostać wykorzystana jako model działania na całym obszarze Pays de Comminges-Pyrenées.

CELE

Niniejsze działanie lokalne jest zgodne z ogólnymi celami projektu ADEP ponieważ:

- rozwiązuje problem braku komunikacji między instytucjami realizującymi podobne cele (rozwój zatrudnienia, organizacja szkoleń, pomaganie osobom w trudnej sytuacji, rozwój gospodarczy),
- zwiększa dynamikę oraz poprawia koordynację projektu lokalnego,
- tworzy powiązania między przedsiębiorstwami a instytucjami, pomagając im uzyskać spójność w kwestii zaspokajania potrzeb firm i organizacji publicznych w celu optymalizacji zasobów ludzkich,
- prowadzi do wymiany know-how z innymi (wiedza specjalistyczna, narzędzia, systemy organizacji),

– prowadzi do ustanawiania partnerstw publiczno-prywatnych poprzez współpracę sieciową oraz tworzenie horyzontalne - zorientowanych grup roboczych,

– określa warunki jego przenoszenia w celu dodania wartości przyszłym politykom zajmującym się rozwoje terytorialnym.

Niniejszy wkład musi nadawać się do wykorzystania w każdym regionie, który będzie uczestniczył w budowaniu przyszłych polityk rozwoju terytorialnego.

DZIAŁANIA

- Opracowanie metody, która mogłaby być wykorzystana przy opracowywaniu i realizacji projektu centrum rozwoju.

Celem powyższego działania było wykorzystanie doświadczenia i metod pracy uczestników lokalnego programu zatrudnienia oraz uczestników z regionu Midi-Pyrenées w celu opracowania metody pracy.

- Opracowanie metody uczestnictwa (możliwości przenoszenia dla regionu Pays de Comminges-Pyrenées.

Cele: Organizacja spotkań dla grup w celu wymiany informacji oraz prezentacji lokalnych projektów; zacieśnienie współpracy sieciowej, poprawa wizerunku i komunikacji oraz promocja działania w regionie.

- Wdrożenie metody uczestnictwa w celu opracowania polityki komunikacji i promocji programu zatrudnienia.

Cel: Opracowanie metodologii wielozadaniowego programu, który pozwoli menedżerom projektu oraz partnerom na zachowanie autonomii oraz jednoczesne uczestnictwo w projekcie w celu opracowania i wdrożenia wewnętrznego planu komunikacji, który rozwiąże problem braku komunikacji między partnerami.

KORZYŚCI (ASPEKT MIĘDZYREGIONALNY)

Nie ulega wątpliwości, że projekt ADEP zapewnił uczestnikom wsparcie od strony technicznej i finansowej. Staje się to nader wyraźne, jeżeli weźmiemy pod uwagę jakość projektu, który pozwolił na realizację działań, co bez programu byłoby trudne ze względu na brak środków i fachowej wiedzy.

Jeżeli chodzi o podprojekt związany z tematem zatrudnienia, projekt ADEP pozwolił na realizację działań międzyregionalnych oraz zachęcił uczestników do zaangażowania się w ich wdrażanie.

Analiza osiągnięć projektu wykazuje różnice między uczestnikami oraz bogactwo doświadczeń, którymi się później wymienili.
Główne punkty to:

- korzyści płynące z wymiany doświadczeń między regionami partnerskimi,
- konieczność opracowania projektu rozwoju na poziomie lokalnym, co wykazały eksperymenty, podczas których wiedzę zdobywano na podstawie realnych sytuacji i co okazało się być „siłą napędową", która umożliwiła przeprowadzenie kilku działań,
- konieczność transferu umiejętności,
- opracowanie wspólnego narzędzia w formie metodologicznego przewodnika opisującego pracę uczestników podprojektu, z uwzględnieniem możliwości przeniesienia jego rezultatów.

REZULTATY

- Działanie pierwsze „Opracowanie metodologii pracy" zostało zakończone. Projekt ADEP umożliwił opracowanie lokalnej metody pracy oraz zapewnił jej wsparcie. Nie ulega wątpliwości, że spotkania z przedstawicielami różnych regionów europejskich realizujących lokalne programy zatrudnienia nadały działaniu wymiar europejski.
- Działanie drugie „Konsultacja z siłami witalnymi" (*Consulting Life Forces*) będzie kontynuowane w regionie i ma na celu zaangażowanie uczestników lokalnych. Projekt ADEP pozwolił na rozpoczęcie pierwszych konsultacji oraz określenie adekwatności tej metody.
- Działanie trzecie „Pomoc dla grupy zarządzającej, opracowującej i przeprowadzającej analizę komunikacji między uczestnikami projektu w celu wdrożenia planu komunikacji" (Assistance for the management of the setting up and implememting of a participative communication analysis in order to implement a communication plan) zmierza ku końcowi i pozwoli na otwarcie centrum rozwoju, które będzie zarówno wewnętrznym jak i zewnętrznym narzędziem komunikacji.

SEMADOUR – PAYS DU VAL D'ADOUR
Optymalizacja lokalnych narzędzi wspierania działań na rzecz rozwoju działalności gospodarczej oraz zatrudnienia na terenie Pays du Val d'Adour

Czas realizacji: kwiecień 2005 - wrzesień 2006
Status: stowarzyszenie różnych podmiotów gospodarczych (*Société d'Economie Mixte)*
Osoba kontaktowa: Véronique Soubabere, Agent ds. rozwoju
Adres: Zone Industrielle du Marmajou, 65 700 Maubourguet, Francja
Tel.: + 33 5-62-96-44-88 Fax: + 33 5-62-96-94-17
Email: **semadour@wanadoo.fr**

ZARYS PROJEKTU

Lokalne narzędzia wsparcia, stanowiące trzon programów rozwoju, idealnie nadają się do wdrażania polityk regionalnych, a zwłaszcza do wdrażania polityk opartych na umowie (*contractual policies*), jak w przypadku francuskich Pays.
Lokalne narzędzia są łatwo dostępne i mogą być wykorzystane podczas realizacji projektów oraz inicjatyw na rzecz rozwoju zatrudnienia.
Lokalne narzędzia wsparcia są zróżnicowane i obejmują zasoby ludzkie, sposoby znajdowania partnerów oraz zaangażowanie się we współpracę. W związku z tym przeprowadzono eksperyment, w który zaangażowano Pays oraz należących do niego 10 *comunautés de communes* (grup wsi, sołectw) których zadaniem było porównanie i wymiana metod wspierania rozwoju działalności gospodarczej i zatrudnienia na obszarze Val d'Adour. Eksperyment pozwolił opracować model, który, wzbogacony doświadczeniami ze współpracy międzyregionalnej, pozwoli na lepsze wdrożenie przyszłych polityk rozwoju.

CELE:

- Określenie kluczowych elementów i sił napędowych poszczególnych metod wsparcia na rzecz opracowania modelu działalności gospodarczej, z którego będzie można korzystać już teraz;
- Połączenie sposobów podejścia do poszczególnych metod wsparcia ze strony sektora publicznego i prywatnego;
- Wymiana narzędzi w celu wzbogacenia globalnego i zintegrowanego podejścia;

- Ustanowienie lokalnych centrów umiejętności w celu lepszego wspierania lokalnych polityk na rzecz rozwoju zatrudnienia, a zwłaszcza stworzenie modelu działalności gospodarczej w ramach polityki regionalnej.
- Wykorzystanie współpracy międzynarodowej w celu rozwinięcia powyższych celów;
- Wykorzystanie międzynarodowego wymiaru współpracy w celu rozwinięcia międzyregionalnych sieci umiejętności.

DZIAŁANIA:

- Określenie kluczowych elementów i metod indywidualnego wsparcia wykorzystywanych do teraz;
- Wymiana narzędzi wsparcia w celu wzbogacenia globalnego i zintegrowanego podejścia;
- Ustanowienie lokalnego centrum umiejętności (ze szczególnym uwzględnieniem zasobów ludzkich) w celu lepszego wspierania lokalnej polityki zatrudnienia, a zwłaszcza stworzenie modelu działalności gospodarczej w ramach polityki regionalnej;
- Promocja powyższego podejścia na szczeblu regionalnym.

KORZYŚCI (ASPEKT MIĘDZYREGIONALNY):

- Wzmocnienie powiązań między podprojektami realizowanymi w jednym regionie;
- Działania, które można łatwo przenieść w celu optymalizacji przyszłych polityk

REZULTATY

Rezultaty działań lokalnych:

- Aktualizacja danych (typologia) na temat lokalnych usług na rzecz zatrudnienia (sektor prywatny i publiczny/ izby handlowe/ izby rolnicze, itp.);
- Współpraca między władzami lokalnymi (*comunautés de communes*) na rzecz nowej usługi zatrudnienia;
- Współpraca sieci pracowników z Pays w tej dziedzinie;
- Ewaluacja systemów organizacji lokalnej samorządności (partnerstwa publiczne/ prywatne) we współpracy z Uniwersytetem w Tuluzie.

Zasięg działań międzyregionalnych:

- Stwierdzono, że system stosowany w Nawarze (REDPLENA) jest podobny do systemu opracowanego w regionie Midi-Pyrenées w ramach polityki regionalnej i MCEF;

- Stwierdzono, że możnaby adaptować wybrane elementy systemu stowarzyszeń z Toskanii (partnerstwa prywatne/publiczne; zaangażowanie uniwersytetów na rzecz polityki rozwoju; strategie zintegrowane dotyczące określonych tematów).

RURAL INTINERE
Consorcio EDER: Strategia rozwoju *Ribera Navarra*

Czas realizacji: czerwiec 2005 - styczeń 2007
Status prawny: Organizacja non-profit
Osoba kontaktowa: Yolanda Marco Álvarez, Menedżer konsorcjum EDER
Adres: Plaza Yehuda Ha Levy, s/ no, 31 500 Tudela (Navarra), Hiszpania
Tel.: + 948 84 73 56 Fax: + 948 84 73 98
Email: **eder@consorcioeder.es**
Strony www: **www.consorcioeder.es**; **www.ruralitinere.es**

ZARYS PROJEKTU

Projekt polega na wdrożeniu lokalnych programów na rzecz zatrudnienia poprzez zaprojektowanie i stworzenie eksperymentalnego szlaku turystycznego, który wykorzystuje wszystkie zasoby Doliny Queiles, Doliny Alhama oraz wsi Tudela.

Jest to lokalny projekt rozwoju, obejmujący rozwój regionalny, gospodarczy i społeczny. Otwarcie tego eksperymentalnego szlaku prowadzi do rozwoju sektora turystycznego oraz powstawania nowych miejsc pracy, co przyczynia się do większej równowagi w regionie oraz pozwala stworzyć model, który mogą wykorzystać inne regiony.

CELE

Ogólnym celem projektu jest promocja tworzenia miejsc pracy w regionie oraz wzmacnianie ducha przedsiębiorczości poprzez rozwój eksperymentalnego szlaku turystycznego, który pozwoli określić nowe możliwości biznesowe w zakresie turystyki, kultury i środowiska.

Pozostałe cele projektu to: promocja i ponowne uznanie lokalnych produktów rolnych i spożywczych oraz zasobów turystycznych i środowiskowych występujących na terenie objętym działaniem (doliny Queiles i Alhama oraz wieś Tudela).

DZIAŁANIA

Program badawczy (*Research Programme*):

- określenie zasobów endogennych,
- identyfikacja i wspieranie nowych oraz istniejących form działalności gospodarczej w sektorze turystycznym,
- analiza potrzeb sektora turystycznego w celu określenia nowych możliwości biznesowych oraz wyznaczenia szlaku,
- analiza nowych obszarów zatrudnienia związanych z sektorem turystycznym;

Program informacyjny (*Awareness Programme*), którego zadaniem jest rozpowszechnianie celów i działań projektu oraz informacji na temat szlaku. Celem tych działań jest podniesienie świadomości uczestników oraz zachęcenie ich do wzięcia udziału w projekcie.

Programy orientacyjne i programy wsparcia (*Orientation and Support Programmes*), których celem jest powstanie przedsiębiorstw i promocja.

Program doradztwa (*Advisory Programme*) opracowany specjalnie w celu wspierania rozwoju projektów na rzecz tworzenia nowych przedsiębiorstw w sektorze turystycznym oraz winiarstwie.

Specjalistyczny Program Szkoleniowy.

Określenie turystycznego charakteru szlaku, obejmującego poszczególne grupy: producentów, agentów społecznych i ekonomicznych, właścicieli i pracowników firm sektora turystycznego, władze publiczne i przedsiębiorców.

Otwarcie i promocja szlaku. Zdefiniowanie i otwarcie szlaku wykorzystującego wszystkie zasoby regionu (produkty lokalne, kulturę, dziedzictwo, środowisko naturalne, usługi turystyczne).

KORZYŚCI (ASPEKT MIĘDZYREGIONALNY)

Transfer dobrych praktyk.
Poszerzenie wiedzy i rozwój regionów partnerskich.

REZULTATY

Studium i analiza sektora.
Określenie nowych pomysłów przydatnych w rozwoju lokalnego sektora turystycznego. Rozwój banku pomysłów (*Ideas Pool*) na stronie internetowej.
Programy szkoleniowe: „a la carte", w zakresie NTIC oraz poszczególnych aspektów z zakresu turystyki.
Programy wsparcia dla przedsiębiorców oraz tworzenie nowych miejsc pracy: powstanie 10 nowych firm oferujących 15 nowych miejsc pracy.
Określenie turystycznego charakteru regionu.
Zaprojektowanie i oznakowanie szlaku.
Przewodnik po szlaku: publikacja dwóch prospektów.
Założenie stowarzyszenia, w skład którego wchodzi 25 firm uczestniczących w projekcie.
Centrum rezerwacji.
Promocja i komercjalizacja szlaku.

CENTRUM ROZWOJU SPOŁECZNO-EKONOMICZNEGO
Młodzieżowa Spółdzielnia Outsourcingowa

Czas realizacji: kwiecień 2005 - czerwiec 2006
Status prawny: stowarzyszenie
Osoba kontaktowa: Ewelina Swiech, Menedżer Biura CRSE
Adres: Sielec 1a, 39-120 Sędziszów Młp, Województwo Podkarpackie, Polska
Tel.: + 48 17 222 69 50 Fax: + 48 17 222 69 52
Email: **crse@wp.pl**
Strony www: **www.so-innowacja.pl**; **www.crse.org.pl**

ZARYS PROJEKTU

Celem projektu jest założenie innowacyjnej Młodzieżowej Spółdzielni Outsourcingowej, świadczącej usługi dla firm z powiatu Ropczyce-Sędziszów oraz okolic. Młodzi ludzie będą świadczyć na zasadzie outsourcingu usługi z dziedziny: marketingu, analiz/ badań rynku oraz informatyki. Usługi będą kierowane do małych i średnich przedsiębiorstw, które nie posiadają możliwości wykonywania takich zadań własnymi siłami/ samodzielnie. Spółdzielnia jest trwałym rozwiązaniem umożliwiającym młodym ludziom zdobycie doświadczenia oraz zwiększenie

konkurencyjności współpracujących ze sobą przedsiębiorstw. Dzięki systemowi pobierania opłat za usługi, inicjatywa zaczęła finansować się sama oraz zwiększyła zakres swojego oddziaływania.

CELE

Założenie innowacyjnej Młodzieżowej Spółdzielni Outsourcingowej świadczącej na zasadzie outsourcingu usługi dla firm z powiatu Ropczyce-Sędziszów oraz okolic poprzez:

- aktywizację zawodową beneficjentów projektu,
- dostosowanie umiejętności młodych ludzi do obecnego, rzeczywistego popytu na rynku pracy,
- umożliwienie młodym beneficjentom zdobycie pierwszych doświadczeń zawodowych, dzięki którym będą mogli zweryfikować swoje umiejętności na rynku pracy,
- promocja outsourcingu jako skutecznego narzędzia zwiększania konkurencyjności w sektorze MŚP,
- stworzenie trwałych mechanizmów wsparcia dla młodych bezrobotnych,
- stworzenie miejsc pracy dla osób bezrobotnych w ramach spółdzielni,
- podniesienie konkurencyjności przedsiębiorstw uczestniczących w przedsięwzięciu.

DZIAŁANIA

Działania na poziomie regionalnym:

- szkolenia (łącznie 352 godziny szkoleń):
    - Moduł Teoretyczny (40 godzin/ grupa, 2 grupy): outsourcing i spółdzielnie;
    - Moduł Praktyczny (64 godziny/ grupa, 2 grupy): zasady i warunki prowadzenia przedsiębiorstwa, analiza zapotrzebowania na usługi outsourcingowe;
    - Moduł Zawodowy/ Profesjonalny (64 godziny/ grupa, 3 grupy): profesjonalne prowadzenie negocjacji, tworzenie stron www i biznesplanów.
- usługi doradcze (dwa etapy): etap pierwszy koncentrował się na kwestii szkoleń, na tym etapie usługi doradztwa grupowego i indywidualnego; etap drugi dotyczył pratycznych aspektów działań;
- ustanowienie innowacyjnej Spółdzielni Outsourcingowej *Innowacja*;
- stworzenie strony internetowej **www.so-innowacja.pl**;
- otwarcie biura;
- publikacja ulotek, prezentacji multimedialnej i prospektu promujących projekt;
- konferencja lokalna (15.09.2006), podczas której podsumowano realizację projektu oraz przedstawiono osiągnięte rezultaty. Konferencja była również

miejscem promocji spółdzielni jako innowacyjnej formy wsparcia dla młodych osób wchodzących na rynek pracy.

Działania międzyregionalne

- Grosseto, Toskania (maj 2005): wszyscy lokalni uczestnicy podprojektów spotkali się z członkami grupy studyjnej w celu podjęcia działań międzyregionalnych;
- Navarra/ Midi-Pyrenées (wrzesień 2005): poznanie skutecznych rozwiązań stosowanych na rynku pracy, różnych aspektów rozwoju regionalnego oraz charakterystyki poszczególnych regionów;
- Grosseto, Toskania (23-27. 09. 2005.): omówienie kwestii strategii zintegrowanego rozwoju obszarów wiejskich z wykorzystaniem lokalnych zasobów: wizyta na Uniwersytecie w Grosseto (Polo Universitano Grossetano), w *Strada del Vino* - stowarzyszeniu działającym w regionie Monteregio di Massa Marittima na zadzie związku toskańskich producentów win oraz na farmie turystycznej La Rombaia.

KORZYŚCI (ASPEKT MIĘDZYREGIONALNY)

Beneficjenci bezpośredni

- osoby pracujące nad projektem, wolontariusze oraz młode osoby z regionu Ropczyce-Sędziszów i okolic. Do uczestnictwa w projekcie zaproszono najbardziej aktywne osoby, posiadające praktyczne kwalifikacje (niekoniecznie związane z wykształceniem), predestynujące je do wykonywania usług na zasadzie outsourcingu, np. w dziedzinie marketingu, informatyki, ekonomii, finansów, psychologii.

Beneficjenci pośredni

MŚP z powiatu Ropczyce-Sędziszów i okolicznych miast: Dębicy, Strzyżowa, Rzeszowa, itp.

REZULTATY:

- aktywizacja zawodowa beneficjentów,
- zwiększenie mobilności zawodowej beneficjentów,
- promocja samozatrudnienia oraz aktywnych form poszukiwania pracy,
- wyposażenie beneficjentów w umiejętności poszukiwane na rynku pracy,
- zwrócenie uwagi na outsourcing jako skuteczne narzędzie na rzecz zwalczania bezrobocia i zdobywania doświadczenia zawodowego,
- podjęcie działalności gospodarczej przez spółdzielnię jako innowacyjną formę współpracy,
- zdobycie zaufania lokalnych przedsiębiorców dla idei spółdzielni outsourcingowej,
- podniesienie konkurencyjności MŚP biorących udział w projekcie,

- prezentacja pozytywnych przykładów dla młodych osób z regionu,
- opracowanie i wdrożenie innowacyjnych rozwiązań i schematów, umożliwiających poszerzenie obszaru zakresu podejmowanych działań, dzięki którym region zwiększa swoją wartość dodaną.

PARTNERSTWO POWIATU INOWROCŁAWSKIEGO
Zacznijmy od tego, co posiadamy… - nowe metody wykorzystania lokalnych zasobów

Czas realizacji: kwiecień 2005 - czerwiec 2006
Status prawny: Stowarzyszenie „Partnerstwo Powiatu inowrocławskiego”
Osoba kontaktowa: Ryszard Kamiński
Adres: Stowarzyszenie „Partnerstwo Powiatu Inowrocławskiego”, ul. Jacewska 164, 88-100 Inowrocław, Polska
Tel.: + 48 52 35 92 265 Fax: + 48 52 35 92 265
Email: **r.kaminski@pro.onet.pl**
Strona www: **www.fundacjaczarnoziemnasoli.pl**

ZARYS PROJEKTU

Projekt opiera się na innowacyjnej metodzie, w ramach której partnerzy opracowują Lokalne Plany Działań na Rzecz Zatrudnienia (LPDdRZ), w tym opisany jest również udział społeczności lokalnych, instytucji oraz innych jednostek działających na obszarze objętych planem.

Działania w ramach projektu wykorzystują metodę zarządzania zmianami, stosowania przemian gospodarczych na niewielkim obszarze wiejskim.

Etap diagnostyczny był oparty na istniejących diagnozach i planach dostępnych w samorządach na poziomie powiatu czy gminy.

Projekt zakłada zaangażowanie różnych organizacji i instytucji w planowaniu na zasadzie partnerów. Kluczowym elementem projektu powinno być odniesienie do lokalnych zasobów poprzez wykorzystanie kapitału społecznego na najniższym szczeblu.

Projekt zakłada skupienie się na doradztwie i szkoleniu w wybranych dziedzinach oraz wykorzystaniu zasobów powiatu, postrzeganego jako miejsce eksperymentu, przy jednoczesnym opracowaniu części LPDdRZ w jednym powiecie.

CELE

Podniesienie jakości terytorialnej obszarów wiejskich powiatów inowrocławskiego i nakielskiego.

Wsparcie rozwoju zatrudnienia opartego na zasobach społecznych, lokalnych, naturalnych, kulturowych, turystycznych i rolniczych:

- rozwój lokalnych partnerstw w programowaniu oraz działaniu na rzecz rozwoju lokalnego,
- zwiększanie możliwości generowania wartości dodanej na poziomie gospodarki lokalnej w oparciu o źródła regionalne,
- zbudowanie stabilnego potencjału społecznego na poziomie lokalnym, zdolnego do podejmowania działań na rzecz rozwoju,
- podniesienie potencjału lokalnych instytucji w celu przyswojenia i wykorzystania wkładu z zewnątrz.

DZIAŁANIA:

- trzy warsztaty zagraniczne (Navarra, Midi-Pyrenées, Toskania), 16 uczestników,
- wizyty studyjne w polskim partnerstwie lokalnym (wykorzystującego lokalne zasoby kulturowe i środowiskowe - Babia Góra, Wadowicie, Lanckorona), 40 uczestników,
- szkolenie na temat „wiosek tematycznych” (Minikowo), w których uczestniczyło 20 liderów reprezentujących stowarzyszenia lokalne,

- seria warsztatów (po cztery w Inowrocławiu i Nakle) aktywizujących wielu liderów oraz mieszkańców terenów wiejskich do zaangażowania się w tworzenie nowych miejsc pracy oraz pozyskiwanie nowych źródeł dochodu, w warsztatach uczestniczyło 140 uczestników,
- warsztaty propagujące techniki wytwarzania produktów lokalnych oraz sposobów organizacji dla kół gospodyń wiejskich z gmin w powiecie nakielskim, 31 uczestników,
- wizyta studyjna w Biskupinie: na terenie o podobnej strukturze gospodarczej, w którym strategia rozwoju gospodarczego w oparciu o zasoby lokalne zakończyła się sukcesem (uwłacza w kwestii tworzenia nowych miejsc pracy).

KORZYŚCI (ASPEKT MIĘDZYREGIONALNY):

- Planowanie metod analizy zasobów na podstawie przykładu lokalnego planu zatrudnienia z regionu Navarra;
- Opracowanie produktu turystycznego oraz wdrożenie projektu/ działania na terenie powiatu inowrocławskiego;
- Zawarcie umów partnerskich między lokalnymi organizacjami oraz realizacja wspólnych projektów w powiecie nakielskim.

REZULTATY:

- Rozwinięcie praktycznego podejścia do opracowania i wdrożenia innowacyjnego modelu działań na rzecz ustanowienia Lokalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia, w oparciu o metody zarządzania zmianami wykorzystywanymi w innych dziedzinach życia;
- Zebranie pozytywnych doświadczeń związanych z wykorzystywaniem zasobów lokalnych, co prowadzi do rozwoju istniejącego o potencjału;
- Przyjęcie i wdrożenie produktów turystycznych w Łojewie i okolicach;
- Lokalne stowarzyszenia i organizacje zmieniają swój zasięg geograficzny oraz wspierają się wzajemnie w lokalnych partnerstwach (Nakło). Dalszych informacji o Partnerstwie dla Krajny i Pałuk można szukać na:

  www.fundacja-krajna-paluki.pl

POLO UNIVERSITARIO GROSSETANO
Obserwatorium dynamiki systemu rolno-przemysłowego na obszarach wiejskich w Maremmie

Czas realizacji: marzec 2005 - listopad 2006
Status prawny: spółdzielnia
Osoba kontaktowa: Daniela Toccaceli, Dyrektor
Adres: Via Ginami, 43 - Grosseto, Włochy
Tel.: + 39 0564 441237 Fax: + 39 0564 441238
Email: **toccaceli@unisi.it**

ZARYS PROJEKTU

Projekt przewiduje trzy rodzaje działań:

- analizę różnych sektorów przemysłu: analizę cech oraz dynamiki wybranych lokalnych działań w sektorze rolno-spożywczym, określonych na podstawie ich przydatności dla społeczeństwa i gospodarki obszaru wiejskiego Maremma;

- zarządzanie regionem Maremma (*Maremma Rural District*): analiza i wprowadzenie metodologii na rzecz wdrożenia i konsultacji różnych narzędzi samorządności lokalnej w dziedzinie rozwoju obszarów wiejskich;
- działania na poziomie międzynarodowym: współpraca i wymiana doświadczeń z regionami partnerskimi, w ramach powyższych trzech rodzajów działań lub z wyraźnym celem wykorzystania profesjonalnych usług świadczonych przez poszczególnych operatorów prywatnych i publicznych z regionu Maremma.

DZIAŁANIA:

- analiza wymiany doświadczeń,
- przygotowanie książek teleadresowych zawierających dane przedsiębiorstw w regionie wiejskim w celu obserwowania dynamiki na terenach wiejskich,
- badanie zastosowania oddolnych metodologii mających na celu zarządzanie regionem wiejskim,
- uczestnictwo w Brussles International Master's Qualification,
- wybór ośmiu samorządowych projektów pilotażowych, które miały być zastosowane w zarządzaniu obszarami wiejskimi,
- ustanowienie komitetu samorządwego,
- zebranie i analiza postulatów oraz projektów dla całego obszaru objętego projektem, zgodnie ze wspólną metodologią przez wybrane samorządy.

KORZYŚCI

Najbardziej interesującą korzyścią płynącą z projektu ADEP jest opracowanie metody uczestnictwa, którą wykorzystano w trakcie tworzenia lokalnych planów zatrudnienia w regionie Navara, zatrudnienia zarówno na poziomie lokalnym, jak i regionalnym.

Wszyscy partnerzy uczestniczyli w procesie decyzyjnym, który polegał na określeniu priorytetów na rzecz rozwoju i określenia zatrudnienia w regionie.

Proces uczestnictwa zaowocował opracowaniem dokumentów określających strategię rozwoju dla regionu.

REZULTATY

Ustanowienie Regionalnego Obserwatorium Maremma okazało się być wartościowym narzędziem wsparcia, zarówno w procesie decyzyjnym, we wdrażaniu działań w sektorach publicznym i prywatnym oraz w zarządzaniu terenami wiejskimi.

Działalność Obserwatorium nie ogranicza się wyłącznie do prowadzenia badań, ale obejmuje również analizę metodologii i technik zarządzania obszarami wiejskimi, prowadzenie działań na poziomie lokalnym oraz dostarczanie narzędzi i prowadzenie szkoleń, seminariów i warsztatów, których uczestnicy mogą dzielić się wiedzą.

Tym samym, opracowana metodologia i jej wdrożenie na obszarze pilotażowym regionu, stanowiące rezultat projektu, mogą być przenoszone do innych obszarów geograficznych.

Z szerszej perspektywy, tworzenie obserwatoriów jako miejsc prowadzenia badań, opracowywania technik, metodologii oraz instrumentów wsparcia dla władz lokalnych i drobnych przedsiębiorców, mogą być przykładem dobrej praktyki, którą można propagować w międzynarodowej sieci obserwatoriów.

Działania przeprowadzone w ramach projektu ADEP pozwoliły na podkreślenie postępów jakich dokonano na poziomie lokalnym: poznania regionu poprzez ustanowienie lokalnych obserwatoriów oraz opracowania spójnych zadań na rzecz dywersyfikacji działań i rozwoju terenów wiejskich.

JAKOŚĆ REGIONALNA: DZIEDZICTWO KULTUROWE
Dziedzictwo kulturowe: Wyznacznik rozwoju ekonomicznego regionu.

STRUKTURA TEMATU:

W realizacji tematu udział wzięło siedmiu uczestników lokalnych:

1 - Syndykat mieszany Pays Couserans, Francja

2 - Muzeum Kultury Ludowej w Kolbuszowej, Polska

3 - Gmina Cisna, Polska

4 - APT Maremma, Włochy

5 - Towarzystwo Rozwoju Obszarów Wiejskich w regionie Slieve Bloom, Irlandia

6 - Gmina Yli - Centrum Epoki Kamienia Kierikki, Finlandia

7 - Centrum Demokracji Lokalnej - Znaki Europy, Polska

CELE TEMATU

Zdobycie doświadczenia we wzbogacaniu miejscowego dziedzictwa kulturowego w aspekcie socjoekonomicznym.

Zagadnienia wstępne:

- Jak poprzez działalność gospodarczą podkreślić znaczenie dziedzictwa kulturowego danego regionu?
- Jak zachęcić mieszkańców i miejscowe instytucje dbające o dziedzictwo kulturowe do wzięcia udziału w projekcie w danym regionie?
- Jak dziedzictwo kulturowe może przyczyniać się do tworzenia nowych miejsc pracy i rozwoju działalności gospodarczej w regionie?
- Jak połączyć dziedzictwo kulturowe z rozwojem turystyki?
- Jak owo połączenie przełożyć na realia rynkowe?

Cele edukacyjne:

- Umiejętność analizy zainteresowania turystów-klientów (*tourist clientele*) produktami promującymi dziedzictwo kulturowe i bieżących zmian w popycie na takie produkty.

– Umiejętność sprzedaży produktów promujących dziedzictwo kulturowe, poznanie różnorodnych narzędzi do tego służących (e-handel…) oraz przeprowadzenie studium wykonalności dla marki europejskiej w celu promocji takich produktów.

– Transfer metod kształtowania rozwoju.

Cele osiągnieć:

– Przewodnik po metodologii stosowanej w rozwiązaniach regionalnych opartych na wykorzystaniu dóbr dziedzictwa kulturowego.

– Szczegółowy opis tworzenia projektu, podkreślający znaczenie i wskazujący sposoby wykorzystania dziedzictwa kulturowego.

– Sieć lokalnych uczestników podprojektów, działających poza RPO ADEP.

CELE:

Stworzenie, przetestowanie oraz przyjęcie regionalnego modelu rozwoju zatrudnienia, opartego na zasadach uczestnictwa, tworzenia i konkurencyjności, w celu pobudzenia innowacyjności oraz przygotowania się na przyszłe zmiany w tej dziedzinie.

Model powinien obejmować trzy poziomy:

– miejscowe plany zatrudnienia,

– regionalne plany zatrudnienia,

– krajowe plany zatrudnienia

KAPITALIZACJA:

Mocne strony kapitalizacji:

– Modelowanie podejścia do wspierania projektów wykorzystujących dziedzictwo kulturowe na skalę europejską, uwzględniające specyficzny charakter każdego z regionów partnerskich.

– Narzędzia analizy porównawczej, które mogą zostać użyte w różnych etapach realizacji projektu: *Formation-développement* w regionie Midi-Pyrenees, mentoring w regionie BMW, karty jakości w Toskanii.

MOCNE STRONY KAPITALIZACJI Z UWZGLĘDNIENIEM POPRAWY POLITYKI LOKALNEJ:

Modelowanie podejścia wspierającego projekty, poprzez które podkreśla się znaczenie, promuje i korzysta z dóbr dziedzictwa kulturowego.

Rezultaty i opracowane narzędzia:

Przewodnik metodologiczny przedstawiający wykorzystanie idei dziedzictwa kulturowego, do wykorzystania przez siedmiu uczestników projektu.

Przewodnik metodologiczny opisujący metody zarządzania projektami, których celem jest podkreślenie wartości, promocja i wykorzystanie dziedzictwa kulturowego.

Przewodnik metodologiczny „Kierowanie podejściem regionalnym do kwestii zapewniania jakości", opracowany wspólnie, w ramach tematu Jakość Regionalna.

Post-ADEP
Sugestie wyrażane przez lokalnych uczestników projektu odnośnie dalszej współpracy:

- zachowanie sieci (powołanie stowarzyszenia INTERREG),
- kontynuacja wymiany doświadczeń z różnych perspektyw (kustosze muzeów, wybrani reprezentanci / członkowie organizacji, technicy rozwoju, specjaliści od marketingu, osoby zapewniające zakwaterowanie...),
- dalsze określanie wytycznych,
- transfer metod wzmacniania potencjału oraz narzędzia jakim jest karta jakości,
- pogłębianie wiedzy z zakresu marketingu i marketingu w turystyce, wykorzystanie najnowszych osiągnięć technologii informacyjnej (ICT), kart jakości, itp.

DZIAŁANIA MIĘDZYREGIONALNE

WIZYTA STUDYJNA W BYDGOSZCZY

- MIEJSCE I DATA: Bydgoszcz, Polska, 19 - 21. 09. 2005.
- REZULTATY: Przedstawienie oryginalnego eksperymentu wykorzystującego zasoby dziedzictwa kulturowego w turystyce, lepsze wzajemne zrozumienie uczestników projektu, lepsze poznanie kontekstu rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego, ustalenie tematów przyszłych seminariów.

SEMINARIUM NA TEMAT: TURYŚCI JAKO KLIENCI (*TOURIST CLIENTELE*) I ICH ZACHOWANIE, OBECNE ZMIANY A STUDIUM SOCJOLOGICZNE MIESZKAŃCÓW REGIONU

- MIEJSCE I DATA: Grosseto, Włochy, grudzień 2005
- CELE: Nauczenie uczestników analizy zachowań i potrzeb turystów-klientów, zapoznanie uczestników ze strategiami jakości.
- REZULTATY: Zdobycie wiedzy na temat współczesnych trendów na rynku turystycznym, funkcjonowania sektora turystycznego, wyzwań, przed którymi stoi i środkach, którymi dysponuje polityka jakości.

SEMINARIUM NA TEMAT: KIEROWANIE PROJEKTEM ROZWOJU Z WYKORZYSTANIEM DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I JEGO „UKIERUNKOWANIE"

- MIEJSCE I DATA: St Girons, Francja, 30 marca - 1 kwietnia 2006
- CEL: opracowanie wspólnego narzędzia, służącego jako punkt odniesienia w zarządzaniu projektami wykorzystującymi dziedzictwo kulturowe; pierwsze informacje na temat zagadnienia wzmacniania potencjału (*formation-développement*).
- REZULTATY: Przygotowanie arkuszy dla uczestników do zbierania informacji, szkic przewodnika metodologicznego, częściowy transfer metod wzmacniania potencjału (przykłady projektów wspartych w przeszłości, wyzwania, rezultaty, główne zasady, itp.).

SEMINARIUM NA TEMAT: EKOTURYSTYKA

- MIEJSCE I DATA: Kinitty, Irlandia, 25 - 28. 05. 2006.
- CELE: zapoznanie się z irlandzkimi doświadczeniami w zakresie rozwoju regionalnego oraz uczestnictwo w seminarium w celu włączenia beneficjentów lokalnych do projektu Slieve Bloom.
- REZULTATY: zdobycie informacji na temat angażowania przedstawicieli sektora turystycznego do projektu promującego walory środowiska naturalnego, przedstawienie Rady Przedsiębiorczości Hrabstwa Offaly i jej roli mentoringowej oraz zapoznanie się z lokalnym projektem rozwoju hrabstwa Offaly.

SEMINARIUM NA TEMAT MARKETINGU I NARZĘDZI WYKORZYSTYWANYCH W SPRZEDAŻY PRODUKTÓW TURYSTYCZNYCH OPARTYCH NA DZIEDZICTWIE KULTUROWYM

- MIEJSCE I DATA: Kierikki (Finlandia), 24 - 28. 09. 2006.
- CELE: zapoznanie uczestników z metodami marketingu regionalnego na przykładzie strategii marketingowej stowarzyszenia handlu produktami turystycznymi na wybrzeżu Ostrobothnia (prezentacja używanych narzędzi); wykorzystanie narzędzi wykorzystujących metodologię określoną podczas poprzednich seminariów dla celów Centrum Epoki Kamienia.
- REZULTATY: Dalsze prace nad przewodnikiem metodologicznym, ukończenie arkusza analizy projektów wykorzystujących dziedzictwo kulturowe, analiza grupowa projektu obejmującego Centrum Epoki Kamienia, przedstawiona prowadzącym centrum.

CENTRUM EPOKI KAMIENIA KIERIKKI
Rozwój infrastruktury turystycznej promującej dziedzictwo historyczno-kulturowe w Oulu Arc

OULUNKAAREN SEUTUKUNTA

Czas trwania: kwiecień 2005 - lipiec 2006
Status: jednostka samorządowa
Osoba kontaktowa: Leena Lehtinen, Dyrektor Centrum Epoki Kamienia Kierikki
Adres: Ukkoherrankuja 10 B, FI-91200 Yli-Ii, Finlandia
Tel: +358-8-817 0491 • Fax: +358-8-817 0494
Email: **kierikki@kierikki.fi**

ZARYS PROJEKTU

Na terenie Oulu Arc, jak na terenie całej północnej Finlandii, zaobserwowano niedostatek produktów turystycznych promujących historię i kulturę. Jest to podstawowy powód, dla którego Kierikki i KulttuuriKauppila uznane zostały za tak znaczące atrakcje turystyczne regionu Oulu Arc i obszarów sąsiednich.

Centrum Epoki Kamienia Kierikki jest obecnie jednym z głównych archeologicznych ośrodków turystycznych na terenie całej Skandynawii. Otwarto je na początku września 2001 r. Składa się z kilku zabudowań / konstrukcji zlokalizowanych w sąsiedztwie rozległego terenu zamieszkiwanego w czasach prehistorycznych. KulttuuriKauppila jest natomiast nowym, ośrodkiem pracy twórczej, w którym mogą mieszkać artyści. Ośrodek jest położony w Ii, zaledwie 30 kilometrów na zachód od Kierikki. Stanowi on bazę pracy dla artystów miejscowych i zagranicznych, w której organizuje się także szereg kursów i warsztatów pracy twórczej oraz wystawy sztuki.

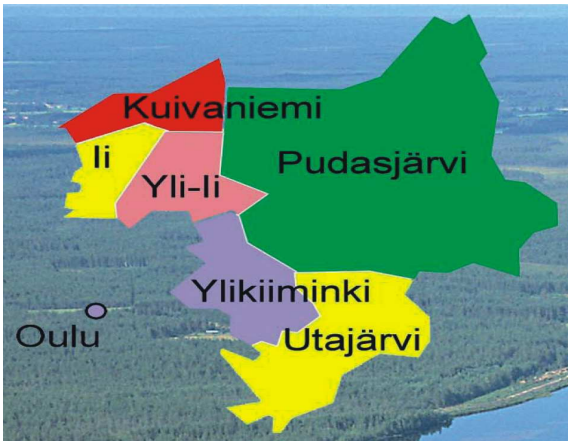

CELE

Projekt koncentrował się na zagadnieniach dotyczących wspólnego planowania z udziałem partnerów ADEP oraz na konkretnych produktach poddanych testowi w czasie jego trwania. Współpraca partnerów obejmowała wizyty studyjne, seminaria, zapoznanie się ze wspólnymi procedurami, metodami, produktami oraz dalszymi wspólnymi działaniami. Ponadto, współpracą objęto małe firmy turystyczne, których działalność wiąż się z wykorzystaniem dziedzictwa historyczno-kulturowego.

Celem partnerów projektu jest także rozwój turystyki nastawionej na poznanie dziedzictwa historyczno-kulturowego oraz współpraca z europejskimi ośrodkami kultury i archeologii: rozwijanie europejskich tras turystycznych umożliwiających poznanie kultury, wymiana materiałów, wystawy i wspólne projekty adresowane dla tych turystów międzynarodowych, których interesuje dziedzictwo historyczno-kulturowe danego regionu.

DZIAŁANIA

Głównym działaniem na szczeblu lokalnym było opracowanie mapy tras turystycznych pozwalających odwiedzającym poznać kulturę regionu Oulu Arc (w formie opublikowanej drukiem i w Internecie, w języku fińskim i angielskim), z zaznaczonymi na niej miejscami historycznymi. Oprócz tego, wespół z Parkiem Prehistorycznym z Niaux we Francji, nakręciliśmy film, który włączyliśmy do naszej ekspozycji. W centrum pracy twórczej KultuuriKauppila przebywa obecnie i pracuje irlandzka artystka. Artyści centrum postanowili zorganizować obóz malarski dla dzieci w Kierikki, latem 2007 roku.

KORZYŚCI (ASPEKT MIĘDZYREGIONALNY)

Nauczyliśmy się, że współpraca na szczeblu europejskim jest łatwiejsza niż mogliśmy przypuszczać.

Był to pierwszy etap realizacji projektu ADEP, który można by nazwać „przedstawieniem i poznaniem się." Następnym mogłaby być bardzo konkretna praca polegająca na określeniu wspólnych celów projektu. Następnie, seminaria mogłyby skoncentrować się na kwestiach praktycznych i współpracy, w wyniku której podjęto by konkretne działania lub realizowano konkretne projekty.

REZULTATY

Przede wszystkim, powołano sieć ekspertów oraz opracowano konkretne pakiety turystyczne w oparciu o badania i analizę docelowej grupy odbiorców, jak i współpracę w zakresie turystyki nastawionej na poznawanie dóbr dziedzictwa historyczno-kulturowego, co oznacza:

– dokonanie analizy porównawczej doświadczeń każdego z partnerów,
– wypracowanie wspólnych metod działania na szczeblu europejskim dla sektora turystycznego ukierunkowanego na dziedzictwo kulturowe.

– opracowanie i marketing pakietów turystycznych promujących dziedzictwo kulturowe, w oparciu o badania rynku i analizę docelowej grupy odbiorców, a także przedstawienie pakietów międzynarodowym biurom podróży,

– wsparcie MŚP,

– organizację wystaw/ekspozycji, badania i publikacje ukazujące nasze niezwykłe europejskie pradzieje i sztukę.

Ponadto, wizyta w Kulttuurikauppila irlandzkiej artystki w grudniu 2006 r., spowodowała, że jesienią 2007 r. Kauppila zorganizuje w Irlandii wystawę prac plastycznych dzieci.

TOWARZYSTWO ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH W GÓRSKIM REGIONIE SLIEVE BLOOM
Projekt: Ekoturystyka i bioróżnorodność

Czas trwania: maj 2005 - styczeń 2007
Status: Spółdzielnia zarejestrowana w towarzystwach wzajemnej asekuracji
Osoba kontaktowa: Christina Byrne, Prezes
Adres: Community Centre (Gminny Dom Kultury), Kinnitty, Co. Offaly, Irlandia
Tel: 00 353 050937009
Email: **christinabyrne@eircom.net**

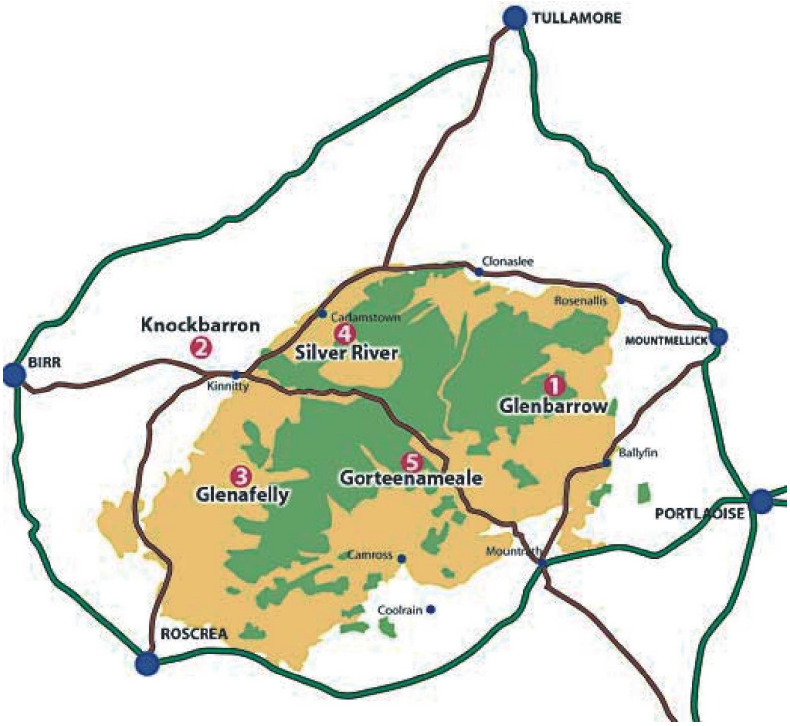

ZARYS PROJEKTU

Podniesienie poziomu świadomości na temat kwestii dotyczących środowiska naturalnego oraz podkreślenie roli Parku Środowiska Naturalnego Gór Slieve Bloom (*Slieve Bloom Environmental Park*) jako źródła zasobów możliwych do wykorzystania w celach edukacyjnych i turystycznych w hrabstwach położonych na terenie środkowej Irlandii (The Midlands):

- rozwój pięciu ekowęzłów ukazujących bogactwo geologiczne, bioróżnorodność oraz dziedzictwo kulturowe,
- szlaki piesze oraz szereg pomocy edukacyjnych dostępnych przy każdym ekowęźle i powiązania między nimi,
- ciągła promocja regionu na rynku jako źródła zasobów do wykorzystania w edukacji i turystyce,

- wizyta eksperta z regionu Grosseto w Slieve Bloom, w celu podzielenie się radami w kwestiach związanych z turystyką, marketingiem i powiązań z podobną infrastrukturą,
- zorganizowanie warsztatu o tematyce ekologicznej.

CELE

Region Slieve Bloom stawia przed sobą następujące cele:

- stworzenie warunków do promocji regionu gór Slieve Bloom jako obszaru wartościowego ekologicznie i turystycznie,
- wspieranie procesu wdrażania planu zarządzania regionem Slieve Bloom poprzez rozpowszechnianie informacji i kształcenie, co ułatwi i poprawi ochronę zasobów jego środowiska, jednocześnie promując trwały i zrównoważony rozwój,
- opracowanie innowacyjnego narzędzia edukacyjnego (strony internetowej 'eco-net'), które umożliwi komunikację i wymianę informacji oraz będzie zawierać łącza do podobnych sieci w strefie euro,
- rozwój innowacyjnego projektu pilotażowego o tematyce związanej ze środowiskiem naturalnym, z wykorzystaniem koncepcji 'eco-net mapping', gdzie proces uczenia się zachodzi poprzez gromadzenie doświadczeń na poziomie regionalnym, krajowym i międzynarodowym,
- promocja zintegrowanego podejścia do rozwoju obszarów wiejskich poprzez zaangażowanie wszystkich głównych uczestników prokjektu:
    - ludność miejscowa i lokalne agencje państwowe,
    - regionalne i krajowe instytucje zajmujące się turystyką.

DZIAŁANIA

- Stworzono sieć pięciu ekowęzłów. Szlaki piesze zostały przygotowane z myślą o wykorzystaniu ich jako narzędzia edukacyjnego;
- W maju 2006 zorganizowano międzynarodową konferencję poświęconą „eko-turystyce" (*International Green Tourism Conference*);
- Region został wypromowany przez krajowe media (prasę i telewizję);
- Powołanie specjalnej grupy roboczej, kierowanej przez Faílte Ireland, której zadaniem jest promowanie regionu na rynku. Grupa ta składa się z przedstawicieli miejscowej ludności;
- Stworzenie strony internetowej regionu Slieve Bloom, która zawiera informacje o pieszych ekowycieczkach i regionalnym produkcie turystycznym;
- Państwowa Agencja Turystyki, Faílte Ireland, zapewniła dotacje do marketingu regionalnego;
- W wyniku przeprowadzenia warsztatów na temat „eko-turystyki" utworzono sieć dostawców usług turystycznych.

KORZYŚCI (ASPEKT MIĘDZYREGIONALNY)

- Seminaria o tematyce związanej z turystyką, które odbyły się w Grosseto, pomogły nam opracować strategię rozwoju turystyki w regionie Slieve Bloom, na podobieństwo Parku Narodowego Regionu Maremma;
- Wizyty studyjne w regionie Midi-Pyrenées zachęciły nas do świeżego spojrzenia na zasoby Slieve Bloom, które można z rozwagą wykorzystać w celu podniesienia zdolności utrzymania się lokalnych wsi na rynku turystycznym;
- Seminarium na temat wzmacniania potencjału zaprezentowało podejście do tworzenia sieci dostawców usług turystycznych, które jest obecnie wdrażane;
- Salon del Gusto umożliwił miejscowym producentom żywności zapoznanie się nowymi produktami żywnościowymi oraz stworzył okazję do sprzedaży ich własnych wyrobów.

REZULTATY

- Znaczenie zaangażowania miejscowej ludności, agencji państwowych oraz instytucji zajmujących się turystyką na szczeblu krajowym w prace nad planowaniem przyszłego rozwoju;
- Znaczenie włączenia pieszych ekowycieczek w jeden produkt turystyki pieszej;
- Projekt podniósł poziom świadomości zagadnień związanych z ekoturystyką i bioróżnorodnością oraz znaczenia tej drugiej dla zrównoważonego rozwoju regionu;
- Marketing spółdzielczy wypromuje produkt skuteczniej.

MUZEUM KULTURY LUDOWEJ W KOLBUSZOWEJ
Tradycje naszej ziemi - ciągłość i trwanie

Czas trwania: kwiecień 2005 - styczeń 2007
Status: osoba fizyczna
Osoba kontaktowa: Wojciech Dragan, Kustosz muzeum
Adres: 2 Kościuszki, 36 -100 Kolbuszowa, Polska
Tel: + 48 -017 / 22 71 296 • Fax: + 48 017 / 22 71 296
Email: **mkle@o2.pl**

ZARYS PROJEKTU

Projekt dotyczy mieszkańców Kolbuszowej i pobliskich obszarów wiejskich leżących w granicach administracyjnych powiatu kolbuszowskiego. Zakłada on realizację działań o następującym charakterze:

– naukowo-badawczym (zebranie i usystematyzowanie wiedzy praktycznej dotyczącej potencjału regionu w zakresie turystki nastawionej na poznawanie jego walorów kulturowych),

– edukacyjnym (przekazanie zdobytej wiedzy uczniom szkół, nauczycielom i specjalistom z regionu, lokalnym władzom i przedstawicielom małych przedsiębiorstw, w szczególności rodzinnym firmom działającym w sektorze turystycznym, agroturystycznym i usług okołoturystycznych).

Wszystkie powyższe działania powinny posłużyć do zaszczepienia w świadomości miejscowej ludności pozytywnego sposobu patrzenia na ich własne zasoby i obudzić poczucie dumy i przywiązania do regionu.

Ponadto, projekt zakłada wykorzystanie nabytej wiedzy w celu szerszej promocji regionu i przyspieszenia rozwoju turystyki oraz zachęcenie mieszkańców regionu (posiadających stosowne środki), aby bezpośrednio lub pośrednio zaangażowali się w działalność turystyczną.

Ważne jest również, aby wymieniać doświadczenia z uczestnictwa w podobnych projektach regionów partnerskich, w celu poznania i zrozumienia ich historii i kultury, a także zaprezentowania im naszej.

CELE

Projekt ma na celu:

- Obudzenie w świadomości mieszkańców regionu poczucia tożsamości, dumy i przywiązania do regionu;
- Wykorzystanie nabytej wiedzy, aby promować region na szerszą skalę i przyspieszyć rozwój turystyki, zachęcając jednocześnie tych mieszkańców regionu, którzy dysponują odpowiednimi środkami, aby podejmowali działalność bezpośrednią lub pośrednią w sektorze turystycznym.

DZIAŁANIA

- Badania nad historią, etnografią i kulturą regionu
- Konferencje naukowe i seminaria:
  - seminarium etnograficzne (16. 09. 2005),
  - seminarium historyczne (07. 04. 2006),
  - warsztaty na temat popularnych rzemiosł (04. 06. 2006),
  - konferencja historyczna (30 czerwca - 2 lipca 2006).
- Publikacja opracowań
- Stworzenie bazy danych i zamieszczenie jej w internecie.

KORZYŚCI (ASPEKT MIĘDZYREGIONALNY)

Zdobycie wiedzy i doświadczenia od partnerów europejskich.

REZULTATY

- Transfer wiedzy i doświadczeń zdobytych przez mieszkańców regionów i lokalne oganizacje;
- Wsparcie lokalnych instytucji w zdefiniowaniu zakresu działań skierowanych na podniesienie atrakcyjności regionu;
- Transfer wiedzy zdobytej przez beneficjentów lokalnych zatrudnionych w sektorze turystycznym.

GMINA CISNA
Rozwój gminy turystycznej położonej na obszarach objętych ochroną przyrody

Czas trwania: kwiecień 2005 - październik 2006
Status: rada parafialna
Osoba kontaktowa: Małgorzata Gucwa, Sekretarz parafii
Adres: 38-607 Cisna 49, Powiat Leski, Województwo Podkarpackie, Polska
Tel: + 48 - 013 - 4686338 • Fax: + 48 - 013 - 4686355
Email: **ugcisna@pro.onet.pl**

ZARYS PROJEKTU

Niniejszy projekt stworzył warunki dla stałych kontaktów, dialogu i opracowania kompromisowych rozwiązań między mieszkańcami gminy a instytucjami zajmującymi się ochroną środowiska naturalnego.

Gmina Cisna położona jest w obrębie pasma Karpat. Są to szczególnie cenne obszary naturalne, objęte dyrektywami Europejskiej Sieci Ekologicznej NATURA 2000, zarówno ze względu na zamieszkujące tu gatunki ptaków jak i ich naturalne

siedliska. Idea zrównoważonej turystyki rozwiniętej przez zarząd Bieszczadzkiego Parku Narodowego, spełnia postulaty zarówno samej turystyki jak i mieszkańców gminy, jednocześnie chroniąc środowisko naturalne i zwiększając szanse na rozwój regionu. Podział na strefy o zróżnicowanym obciążeniu ruchem turystycznym umożliwił zaplanowanie procesu tworzenia infrastruktury rekreacyjno-sportowej.

CELE

Głównym celem projektu jest podniesienie poziomu świadomości środowiska naturalnego jako wspólnego dobra i rozwiązanie potencjalnych sprzeczności pomiędzy jego ochroną a rozwojem gospodarczym. Osiągnięcie tego celu będzie możliwe poprzez realizację celów pośrednich jakimi są:

- utrzymawanie stałego kontaktu i wspólne rozwiązywanie problemów powstających pomiędzy ochroną środowiska a rozwojem ekonomicznym,
- podnoszenie poziomu świadomości ekologicznej wśród młodych mieszkańców regionu, zakładów pracy i instytucji,
- współpraca w zakresie ochrony środowiska i związanym z niej rozwojem turystyki,
- planowanie przestrzenne i ochrona terenów rolnych,
- wzrost poziomu zasobów ludzkich,
- wspólne planowanie oraz uzgadnianie koncepcji i szczegółowych planów dotyczących terenów inwestycyjnych przeznaczonych pod zabudowę obiektów rekreacyjno-sportowych.

DZIAŁANIA

- Seminaria na temat transferu informacji i strategii promowania zrównoważonej turystyki;
- Warsztaty ekologiczne podnoszące poziom świadomości zagadnień związanych z ekologią,
- Warsztaty dla osób prowadzących własną działalność gospodarczą - dziedzictwo kulturowe, turystyka kwalifikowana;
- Wsparcie techniczne - przygotowanie raportu dotyczącego wpływu inwestycji na środowisko naturalne wraz z analizą tego wpływu;
- Promocja zrównoważonego rozwoju gminy.

Celem wszystkich działań jest ochrona naturalnego środowiska górskiego, co ma przyczyniać się do wzrostu dochodu mieszkańców i zapobiegać ich odpływowi z terenów wiejskich.

KORZYŚCI (ASPEKT MIĘDZYREGIONALNY)

- Utrzymanie i wzmacnianie głównych walorów turystycznych gminy, naturalnej i krajobrazowej atrakcyjności terenu, uznawanego za ekologicznie „czysty";
- Akceptacja i aktywne uczestnictwo mieszkańców w programach i inwestycjach dotyczących ochrony środowiska naturalnego, gospodarki odpadami, oczyszczania ścieków;
- Wzrost atrakcyjności gminy dla inwestorów;
- Wzrost poziomu usług turystycznych;
- Nowe produkty turystyczne - rozwój turystyki kwalifikowanej;
- Budowa ośrodka narciarskiego - „stacji klimatycznej" - na górze Jasło.

REZULTATY

Osiągnięcia:

- nawiązanie i podtrzymywanie kontaktów między mieszkańcami gminy a instytucjami odpowiedzialnymi za ochronę środowiska,
- stabilny, dwukierunkowy przepływ informacji.

Spodziewane wyniki:

- wzrost aktywności społecznej i mobilności ekonomicznej mieszkańców gminy,
- podniesienie poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców gminy,
- poprawa planowania przestrzennego w gminie,
- wzmocnienie idei rolnictwa ekologicznego, w odniesieniu do gospodarstw agroturystycznych, jako ważnego elementu zrównoważonego rozwoju gminy i systemu ochrony środowiska naturalnego,
- podniesienie poziomu kwalifikacji i umiejętności osób zajmujących się turystyką,
- przygotowanie dokumentacji modelowej dla ośrodka narciarskiego - „stacji klimatycznej" - na górze Jasło - inwestycja zlokalizowana na obszarze chronionym.

CENTRUM DEMOKRACJI LOKALNEJ
„Znaki Europy – dziedzictwo kulturowe i historyczne”

Czas realizacji: sierpień 2005 - wrzesień 2006
Status: organizacja non-profit posiadająca osobowość prawną, organizacja pozarządowa
Osoba kontaktowa: Elżbieta Rusielewicz, Dyrektor
Adres: ul. Gdańska 5, 85-005 Bydgoszcz, Polska
Tel.: + 48 52 321 18 92 Fax: + 48 52 321 18 90
Email: **pkcdl@neostrada.pl**

ZARYS PROJEKTU

Projekt został zrealizowany na terenie trzech gmin: Chełmża, Mogilno i Sępólno Krajeńskie. Powiaty zaangażowane w realizację projektu są położone na obszarze o dużym znaczeniu historycznym i cieszą się sporym zainteresowaniem turystów. Tym samym, podczas planowania strategii rozwoju wspomnianych gmin należało uwzględnić lokalne tradycje, dziedzictwo historyczne i kulturowe oraz promocję regionu jako terenu atrakcyjnego turystycznie. Doceniając osiągnięcia poprzednich epok i pozycję regionu staraliśmy się podzielić doświadczeniem z mieszkańcami innych części Europy w celu porównania tradycji lokalnych oraz wzmocnienia europejskiej tożsamości lokalnych społeczności w UE.

CELE

Celem projektu jest ożywienie turystyki, spowodowanie wzrostu gospodarczego w regionie, podtrzymanie tradycji lokalnych, podniesienie jakości regionu oraz zachowanie materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego w Województwie Kujawsko-Pomorskim poprzez skoordynowane zarządzanie ochroną zabytków, firm turystycznych oraz świadome utożsamianie się mieszkańców województwa z ich „małą ojczyzną.”

Ponadto, zaplanowano krajowe i zagraniczne wizyty studyjne, seminaria na temat zwyczajów i tradycji kulinarnych na terenach trzech wspomnianych gmin: Chełmży, Mogilna i Sępólna Krajeńskiego oraz ich szeroko zakrojoną promocję poprzez publikacje w formie folderów, płyt CD oraz mapy miejsc o dużym znaczeniu historycznym, kulturowym, folklorystycznym i turystycznym.

DZIAŁANIA

Głównym celem projektu było stworzenie trzech regionalnych szlaków turystycznych „Znaki Europy" w regionie Chełmży, Mogilna i Sępólna Krajeńskiego - miast o dużej wartości historycznej w północnej Polsce. Współpraca w ramach projektu ADEP koncentrowała się na trzech dziedzinach:

- promocji tworzenia miejsc pracy oraz przedsiębiorczości we współpracy z partnerami na poziomie lokalnym i międzyregionalnym,
- promocji idei tworzenia sieci między różnymi regionami europejskimi w celu wymiany pomysłów i doświadczeń w podobnych sektorach, zwłszcza tych związanych z turystyką i zachowaniem dziedzictwa kulturowego,
- popularyzacji nowoczesnych technologii informacyjnych oraz stworzenie centrum komunikacji jako narzędzia przydatnego w tworzeniu nowych miejsc pracy i modernizacji sektora turystycznego oraz działności lokalnych przedsiębiorstw.

KORZYŚCI (ASPEKT MIĘDZYREGIONALNY)

Stworzenie nowego innowacyjnego modelu polityki rozwoju regionalnego poprzez:

- bezpośrednie włączenie mieszkańców regionu do procesu budowania potencjału,
- rozwinięcie oraz udoskonalenie współpracy między instytucjami publicznymi, gospodarczymi, organizacjami społecznymi i partnerstwami,
- zachęcenie mieszkańców regionu do wspólnego uczestnictwa w projekcie,
- wykorzystanie inicjatyw oddolnych w planowaniu i wdrażaniu działań na poziomie lokalnym i regionalnym.

REZULTATY

- Współpraca w ramach programu oraz monitorowanie nowych działań w sektorze turystycznym;
- Podjęcie działań na rzecz tworzenia nowych przedsiębiorstw: zakładanie MŚP (usługi turystyczne, agroturystyczne, transportowe związane z turystyką, gastornomiczne, internetowe promujące lokalne atrakcje turystyczne, nowe formy działalności związane z lokalnymi miejscami o dużej wartości historycznej, itp.);
- Stworzenie szlaku turystycznego w regionie oraz stymulowanie jego rozowoju społeczno-gospodarczego;
- Rozwój sektora turystycznego w Województwie Kujawsko-Pomorskim;
- Nawiązanie współpracy między władzami samorządowymi a lokalnymi organizacjami i firmami turystycznymi;

- Stworzenie nowego mechanizmu i systemów współpracy partnerskiej między instytucjami publicznymi i prywatnymi działającymi w sektorze turystycznym w Województwie Kujawsko-Pomorskim;
- Opracowanie nowych rodzajów szkoleń: działania na rzecz modernizacji sektora turystycznego poprzez organizację szkoleń dla nowych firm zajmujących się turystyką;
- Stworzenie wirtualnej sieci współpracy i wymiany doświadczeń dzięki wykorzystaniu nowych technologii (Internet, e-mail, e-promocja, e-zarządzanie oraz e-marketing).

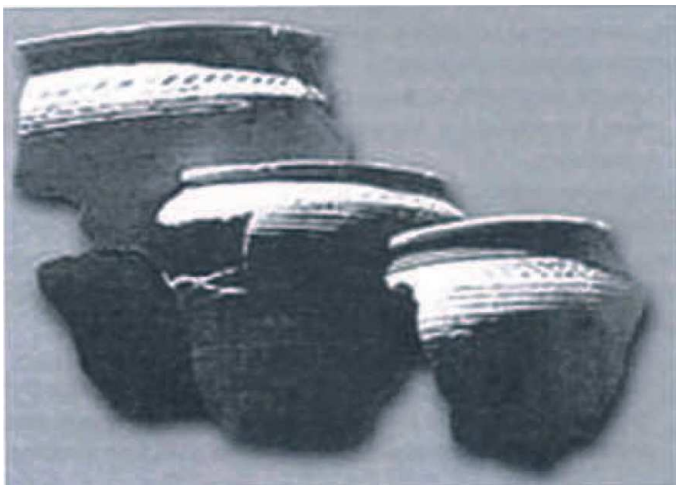

PAYS COUSERANS
Sieć ośrodków zasobów i dziedzictwa: Stymulowanie pracy sieci poprzez promocję dziedzictwa kulturowo - historycznego

Czas trwania: lipiec 2005 - grudzień 2006
Status: organizacja publiczna
Osoba kontaktowa: Olivier Rey, dyrektor
Pauline CHABOUSSOU, Menedżer projektu
Adres: Palétes, 09200 St-Girons, Francja
Tel: +33 5 61 66 98 90 • Fax: +33 5 61 66 70 22
Email: **contact@pays-couserans.fr** / **olivier.rey@pays-couserans.fr** / **pauline.chaboussou@pays-couserans.fr**
Strona www: **www.pays-couserans.fr**

CELE

Dążenie do zrównoważonego rozwoju oznacza tworzenie warunków, w których miejscowe zasoby stają się siła napędową regionu.

Pomimo pewnych słabych stron społeczno - ekonomicznych, region Couserans posiada wiele unikalnych, dynamicznych cech, które - gdy odpowiednio skoordynowane i wypromowane - mogą przyczynić się do rewaloryzacji terenów wiejskich tego górskiego obszaru.

Stworzenie w regionie ośrodka zarządzającego jego zasobami, który promowałby innowacyjne metody prowadzenia gospodarki opartej na wykorzystaniu dziedzictwa kulturowego, a jednocześnie stanowił bazę dla szerokiej gamy produktów i usług adresowanych do ludności miejscowej jak i klientów turystycznych (*tourist clientele*).

Bogactwo dóbr dziedzictwa kulturowego regionu stanowi ogromny potencjał do stworzenia nowych produktów rolnych, rzemieślniczych i turystycznych.

ZARYS PROJEKTU

Zapoznanie uczestników projektu ze specyficznym charakterem regionu i jego funkcjonowaniem poprzez komplementarną sieć ośrodków zarządzających jego zasobami. Zachęcenie beneficjentów lokalnych do pełnego korzystania z ośrodków, w których mogą znaleźć interesujące ich materiały i zapoznać się z zagadnieniami regionu, które dalej rozpowszechnią w terenie.

Celem projektu jest ukazanie bogactwa zasobów regionu i *know-how* stosowanego przez jego mieszkańców w różnych dziedzinach życia, zachęcenie ich do podjęcia wyzwań, które niesie ze sobą rozwój zatrudnienia w regionie oraz podniesienie poziomu świadomości kultury regionu wśród turystów poprzez:

1) rozwój i wzmacnianie sieci lokalnych beneficjentów,

2) ukierunkowanie na produkty korespondujące z potencjałem regionu,

3) unowocześnienie infrastruktury i rozwijanie umiejętności.

Oznacza to dobrowolną współpracę władz publicznych z sektorem prywatnym (zakładanie stowarzyszeń i tworzenie firm).

DZIAŁANIA

- Zatrudnienie menedżera projektu wykorzystującego dziedzictwo kulturowe regionu;
- Przeprowadzenie badań rynkowych wśród grup wsi (*intercommunalités*) na temat działań, które podkreślają znaczenie dziedzictwa kulturowego, udziału miejscowej ludności w procesie jego ochrony i promocji, a następnie dokonanie oceny sytuacji;
- Przedstawienie założeń projektu ADEP przedstawicielom miejscowej ludności i grupom zaangażowanym w jego realizację: produkcja i *know-how*, kultura obszarów wiejskich, historia, sztuka i archeologia, zasoby środowiska naturalnego;

- Organizacja imprez i spotkań indywidualnych oraz wspieranie partnerstw i działań promujących projekt.

KORZYŚCI (ASPEKT MIĘDZYREGIONALNY)

- Poznanie zasad i przeszkód dla realizacji planu rozwoju regionalnego (podczas seminariów);
- Wspólne przygotowanie narzędzi wstępnej oceny podejścia do jakości terytorialnej z wykorzystaniem zasobów dziedzictwa kulturowego;
- Wyłonienie sieci regionów, które odniosły korzyści ze współpracy w ramach programu INTERREG oraz potencjalnie mogłyby uczetniczyć jako partnerzy w realizacji innych projektów europejskich;
- Dostęp liderów różnych projektów do sieci ekspertów i doradców, poznawanych w czasie trwania programu.

REZULTATY

- Współpraca trzech głównych ośrodków zarządzających zasobami dziedzictwa kulturowego (środowisko naturalne, rozwój życia gospodarczego na terenach górskich, rolnictwo) na płaszczyźnie naukowej i komercyjnej jako pierwowzór sieci;
- Plany utworzenia ośrodka zasobów w biznesie („Centrum grup zawodowych") obejmującego rolnictwo, rzemiosła, handel i przemysł;
- Doskonalenie w ramach projektu ADEPFO w zakresie kształtowania rozwoju, w celu rozwijania współpracy na szczeblu lokalnym (stowarzyszenie sztuki współczesnej w kontekście historycznym), która prowadziłaby do podniesienia jakości usług w sektorze turystyki kulturowej, tam, gdzie zachodzi potrzeba zróżnicowania działalności gospodarczej;
- Plan reorganizacji regionalnego biura turystycznego tak, aby promowało dziedzictwo kulturowe regionu;
- Działanie na rzecz podnoszenia poziomu świadomości opinii publicznej poprzez edukację szkolną (wystawy prac ośmiuset uczniów: dziedzictwo architektury i kultury regionu);
- Wsparcie dla grupy przewodników górskich, w celu umocnienia ich pozycji jako mediatorów z klientami turystycznymi;
- Wydrukowanie broszury informacyjnej, przybliżającej słabo znane zasoby archeologiczne regionu: wykopaliska, ochronę dwu stanowisk z ruinami średniowiecznych zamków; kurs przygotowujący szlak turystyczny biegnący wzdłuż rozrzuconych geograficznie stanowisk z pozostałościami z czasów Galów i Rzymian;
- Szkolenie w zakresie opracowania polityki opartej na wykorzystaniu dóbr dziedzictwa kulturowego na terenach górskich położonych niżej;
- Przegląd szlaków odkryć i doskonalenie z zakresu promocji dziedzictwa kulturowego regionu w celu wydania drukiem wspólnie opracowanej mapy;

- Wsparcie dla inicjatywy opublikowania drukiem tekstów powstałych podczas warsztatów z pisania, zorganizowanych dla mieszkańców domu starców oraz dzieci uczestniczących w zajęciach szkoły letniej podczas wakacji. Celem publikacji jest promocja idei przekazywania wiedzy o regionie i miejscowych tradycjach ludowych;
- Wydrukowanie czterech plakatów informujących o obszarach działań czterech grup wyłonionych w ramach projektu ADEP (patrz wyżej).

APT
Karta jakości dla turystyki tematycznej

Czas trwania: kwiecień 2005 - listopad 2006
Status: organizacja publiczna
Osoba kontaktowa: Fabrizio Niccolai, Dyrektor
Adres: Viale Monterosa 206, 58100 Grosseto, Włochy
Tel: + 39.0564.462611 • Fax: + 39.0564.454606
E-mail: **niccolai@lamaremma.info**

ZARYS PROJEKTU

Projekt zakłada wielostronny rozwój praktyk jakościowych stosowanych w opracowywaniu produktów dla turystyki. Projekt uwzględnia zmieniające się potrzeby turystów, którzy wyjeżdżając na urlop poszukują jednocześnie możliwości pełniejszego uczestniczenia w życiu regionu i dzielenia się wartościami wynikającymi z różnic kulturowych. Biorąc ten aspekt pod uwagę, koncentrujemy się na rozwoju turystyki tematycznej, która wyrażałaby specyficzny charakter regionu Maremma i aprobujemy te rozwiązania w ofercie dostawców produktów turystycznych, które uwzględniają rozpowszechnianie tradycyjnych wartości. W przeciwieństwie do powszechnie znanych sposobów przyjmowania turystów, promocja typowych cech regionu musi obejmować przedstawienie wszystkich jego produktów rolno-spożywczych. Tak więc rozwój może odbywać się poprzez prawdziwą integrację wszystkich beneficjentów i realizację wspólnych celów partnerów pojektu. Podejście do tego zagadnienia zostanie określone przez rzeczywiste i praktyczne uwzględnienie potrzeb partnerów projektu oraz opracowanie modeli zgodnych z całym proponowanym systemem.

CELE

Przygotowanie „Znaku jakości dla turystyki niszowej" (*Quality charter for niche tourism*), to jest produktów i usług ściśle związanych z kulturą i tożsamością regionu, w których wyraża się jego niepowtarzalny charakter.

Projekt zakłada wypracowanie wspólnej metody działań różnych partnerów w celu określenia zasad procesu potwierdzenia jakości w sektorze turystycznym.

Kwestią wyjściową było spostrzeżenie, że nie można przenieść na grunt sektora turystycznego ogólnie stosowanych metod potwierdzania jakości, jako że wyniki stosowania takich metod nie byłyby miarodajne. Turystyka jakościowa zakłada, że należy redukować rozbieżności pomiędzy potrzebami turystów, a oferowanymi im usługami. Wynika z tego konieczność wypracowania metodologii „od podstaw", opartej na badaniach konsumenckich przeprowadzonych na turystach przebywających w regionie. Pozwoli to zrozumieć kluczowe parametry poprawy standardów i określić kryteria statusu jakości.

Wspólnym celem wszystkich partnerów projektu jest wyeksportowanie wspomnianej metodologii do innych regionów, w celu przeprowadzenia tam podobnych operacji.

DZIAŁANIA

Zebranie i analiza informacji otrzymanych od reprezentatywnej grupy turystów odwiedzających region.

Spisanie karty jakości.

KORZYŚCI (ASPEKT MIĘDZYREGIONALNY)

Jeżli chodzi o działania międzyregionalne, analizy eksperymentów przeprowadzonych we wszystkich regionach pozwoliły nam uzyskać istotne informacje o modelach rozwoju i odnotować istnienie działań, których zastosowanie w naszym regionie zagwarantowałyby szybsze tempo wzrostu.

REZULTATY

Pierwszą lekcją, jaką wynieśliśmy z realizacji projektu jest to, że biorąc pod uwagę różnorodność, kwestie, które pojawiły się w różnych regionach dają się łatwo zasymilować, a zaadaptowanie wspólnego modelu pozwala zredukować istniejący brak równowagi pomiędzy obszarami różniącymi się stopniem rozwoju infrastruktury turystycznej.

Lokalne działania umożliwiły opracowanie statusu jakości dla sektora turystycznego. Nowy model jest swego rodzaju testem rynkowym przeznaczonym na eksport.

JAKOŚĆ TERYTORIALNA – PROMOCJA PRODUKTÓW LOKALNYCH Opracowanie Europejskich Szlaków Smaku

Wszystkie podmioty realizujące temat: „Jakość terytorialna - Promocja produktów lokalnych" zebrały się w celu opracowania Regionalnego Systemu Jakości, dzięki któremu mogłyby promować obszary wiejskie.

Aby to osiągnąć sformułowano sześć celów:

- określenie tożsamości terytorialnej przy wykorzystaniu produktów rolno-spożywczych,
- określenie właściwości produktów przy zastosowaniu podejścia typu „porozumienie bez barier"
- opracowanie regionalnego systemu jakości,
- zdobycie uznania dla regionalnego systemu jakości ze strony użytkowników,
- wprowadzenie na rynek produktów objętych regionalnym systemem jakości,
- zainicjowanie bezpośrednich relacji między producentami a użytkownikami.

Takie podejście przyczyni się do rozwoju MŚP w regionie i obejmie rzemieślników, rolników, operatorów turystycznych, usługodawców, itp.

STRUKTURA TEMATU

W realizacji tematu udział wzięło 11 uczestników lokalnych:

- Regionalne Stowarzyszenie Rozwoju: Kulturowe bogactwo regionu jako źródło rozwoju gospodarczego Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Polska;
- Western Development Tourist Programme: Western Food Trail, Irlandia;
- Parc des Grands Causses: To define a shared strategy by and for the beneficiaries of the group brand *Parc des Grands* Causses, (określenie wspólnej strategii przez i dla beneficjentów marki grupowej *Parc naturel régional des Grands Causses*), Francja;
- Parco Della Maremma: Adding value and qualifying typical products in the Maremma Park area (podniesienie wartości i określenie produktów typowych dla regionu Maremma), Włochy;
- Comunità Montana Amiata: An Identity for Amiata (określenie tożsamości regionu Amiata), Włochy;
- Comune di Monterotondo: Renewable Energy Tourism and Learning Park (turystyka oparta na energii odnawialnej i park edukacyjny), Włochy;
- Ce. S.I.T.: Adding value to and qualifying the product of Orbetello fish (podniesienie wartości i zakwalifikowanie przetworów rybnych z Ortobello jako produktu regionalnego), Włochy;

- Associazione Strada del Vino Colli de Maremma: Wine Trail, Territorial quality method through adding value to products and the territory within wine tourism trails (szlak winny, metoda podniesienia jakości regionu poprzez dodanie wartości produktom oraz regionowi dzięki winnym szlakom turystycznym), Włochy;
- Legambiente: Rural District: Quality observatory (obserwatorium jakości na obszarze wiejskim Legambiente), Włochy.

CELE

Cel główny:

- Podniesienie wartości produktów lokalnych ściśle związanych z charakterem regionu;
- Zrozumienie wartości dodanej jaką poszczególne produkty przedstawiają w danym regionie: zwiększenie działalności gospodarczej, stworzenie nowych możliwości zatrudnienia dla kobiet i młodzieży;
- Zainicjowanie współpracy między uczestnikami projektu z sektora publicznego i prywatnego;
- Określenie regionalnego systemu jakości z poszanowaniem historii, kultury, tradycji lokalnych i środowiska regionu;
- Opracowanie szlaków winnych i szlaków żywności między regionami uczestniczącymi w projekcie ADEP.

Cele szczegółowe:

- Określenie wspólnej metody dla marki regionalnej;
- Określenie szlaków winnych i żywnościowych promujących w poszczególnych regionach produkty uwzględnione w projekcie ADEP;
- Określenie Szlaku Smaków ADEP i karty jakości;
- Publikacja różnych materiałów promocyjnych (np. broszur), organizacja imprez oraz wspólne uczestnictwo w imprezach krajowych i międzynarodowych.

KAPITALIZACJA

Mocne strony kapitalizacji:

- określenie szlaków smaku w celu podniesienia wartości regionalnego systemu jakości poprzez wspólne szkolenia i metodologię pracy,
- koordynacja partnerstwa w celu określenia wspólnych projektów, które zostaną opracowane w następnym okresie programowania 2007-2013 i zrealizowane w ramach tematów „Jakość globalna” i „Jakość produktu” oraz zorganizowanie wspólnego seminarium.

Mocne strony kapitalizacji z uwzględnieniem poprawy polityki lokalnej:

- opracowanie szlaków smaku na podstawie wspólnej metodologii,
- wzmocnienie partnerstwa w perspektywie długoterminowej w ramach podprojektu „Dziedzictwo”,

– opracowanie pierwszej „Karty jakości” dla europejskiego szlaku smaków,
– współpraca z uczestnikami innych europejskich projektów dotyczących produktów lokalnych.

REZULTATY:

– Analiza i kwalifikacja produktów (produkty rolno-spożywcze, rzemiosło, zawody tradycyjne, bioróżnorodność);
– Analiza i określenie usług (agroturystyka, hotele, restauracje, pensjonaty, rzemieślnicy, punkty sprzedaży produktów tradycyjnych, bary degustacji wina, szlaki jeździeckie, rowerowe i piesze);
– Określenie elementów podejścia regionalnego projektu ADEP (usługi/ działania, produkty tradycyjne);
– Określenie kluczowych terminów w komunikacji między partnerami projektu;
– Określenie wspólnego planu komunikacji;
– publikacja materiałów w formie drukowanej i multimedialnej (broszury pt. *European Taster Trails, Straże del Gusto d'Europa – Emozioni di origine garantita*, strony www),
– Organizacja oraz wspólne uczestnictwo w imprezach krajowych i międzynarodowych.

DZIAŁANIA MIĘDZYREGIONALNE

LISTA DZIAŁAŃ

WIZYTA PRZEDSTAWICIELI REGIONÓW BMW I MIDI-PYRENÉES W GROSSETO, TOSKANIA, WŁOCHY, 18-20. 10. 2005

Temat przewodni: szereg wizyt studyjnych dostosowanych do potrzeb poszczególnych lokalnych uczestników projektu.

Uczestnicy: Toskania, regiony BMW i Midi-Pyrenées.

WIZYTA PRZEDSTAWICIELI WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO W REGIONIE MIDI- PYRENÉES, FRANCJA, 26-30 LISTOPADA 2005

Temat przewodni: szereg wizyt studyjnych dostosowanych do potrzeb poszczególnych lokalnych uczestników projektu.

Uczestnicy: Województwo Kujawsko-Pomorskie, region Midi-Pyrenées.

WIZYTA EKSPERTA Z TOSKANII W IRLANDII, 30. 03. 2006.

Temat przewodni: szereg wizyt studyjnych dostosowanych do potrzeb poszczególnych lokalnych uczestników projektu; prezentacja doświadczeń związanych z turystyką winną w Toskanii.

Uczestnicy: Irlandia, Toskania.

SEMINARIUM W SAINT AFRIQUE, MIDI-PYRENÉES, FRANCJA, 20-21.04.2006.

Temat przewodni: metodologia *formation-développement* (kształtowanie rozwoju); wspólne seminarium na temat promocji produktów i komunikacji; ustanowienie systemu lub podejścia „Jakość ADEP" dla produktów i działań posiadających specyfikacje produktu i firmy; określenie strategii dla działań związanych ze sprzedażą i promocją pakietu ADEP – określenie kluczowych terminów we wspólnej komunikacji.

Uczestnicy: wszyscy.

FESTIWAL SMAKU ZORGANIZOWANY PRZEZ UCZESTNIKÓW PROJEKTU ADEP W RAMACH FESTAMBIENTE W GROSSETO, WŁOCHY, 8-10. 08. 2006.

Temat przewodni: prezentacja projektu ADEP.

Działania: uroczysty wieczór z kolacją (dla ok. 100 osób), degustacja produktów (5-6 sesji), stanowisko o powierzchni 100 m^2, na którym prezentowano podprojekty i producentów, konferencja/ debata z udziałem partnerów biorących udział w projekcie ADEP, pakiet prasowy, konferencja prasowa.

Rezultaty: marketing i promocja metodologii organizacji targów międzynarodowych.

Uczestnicy: wszyscy.

WIZYTA EKSPERTA Z TOSKANII W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM, POLSKA, 06. 10. 2006.

Temat przewodni: szereg wizyt studyjnych dostosowanych do potrzeb poszczególnych lokalnych uczestników projektu.

Uczestnicy: Toskania, Województwo Kujawsko-Pomorskie.

SALONE DEL GUSTO (SALON SMAKU) W TURYNIE, WŁOCHY, 26-30. 10. 2006.

Temat przewodni: prezentacja produktów uwzględnionych w projekcie ADEP.

Działania: Producenci biorący udział w podprojekcie prezentowali swoje wyroby na dwóch stoiskach o powierzchni 32 m^2 każde. Na stoisku można było zorganizować degustację produktów i sprzedawać je. Ponadto, zorganizowano konferencję prasową połączoną z degustacją produktów. Toskania jako region miała swoją własną restaurację, w której zorganizowano wieczór ADEP wraz z kolacją. Przygotowano wspólne materiały promujące wina i żywność pt. *European Taster Trails* oraz *Strade del Gusto d'Europa – Emozioni di origine garantita* (24-stronicowe prospekty w 4 językach, nakład: 10 000 egzemplarzy). Zaprezentowano projekt oraz szlak *European Taster Trail – Emozioni di Origine Garantita* podczas imprezy TERRA MADRE jako przykład zrównoważonego rozwoju.

Uczestnicy: wszyscy.

Stworzono stronę internetową promującą produkty i usługi/ działania.

GŁÓWNE REZULTATY

OKREŚLENIE TOŻSAMOŚCI TERYTORIALNEJ PRZY WYKORZYSTANIU PRODUKTÓW ROLNO-SPOŻYWCZYCH

– Określenie typowych produktów regionalnych oraz regionalnej organizacji sposobu wyboru produktów.

Partner: Stowarzyszenie Rozwoju Regionalnego PARTNER w Bydgoszczy „Bogactwo kulturowe regionu inspiracją rozwoju gospodarczego obszarów wiejskich w województwie kujawsko-pomorskim", Województwo Kujawsko-Pomorskie.

– Określenie specyfikacji produktów.

Partner: Ce. S.I.T. Centro di Sviluppo Ittico Tuscano „Podniesienie wartości i kwalifikacja produktów rybnych z Ortobello", Toskania;

– Zachowanie produktów lokalnych, identyfikowalność produktów zachowanych dla konsumentów.

Partner: Comunità Montana Amiata Grossetano: Identite' Amiata, Toskania.

Rezultat: zachowanie bioróżnorodności, organizacja edukacyjnych szlaków pięciu zmysłów.

POSTRZEGANIE PRODUKTÓW LOKALNYCH W SZERSZYM KONTEKŚCIE

– Określenie działań i usług na rzecz określenia tożsamości regionalnej oraz określenie ich cech.

Partner: Comune di Monterotondo Marittimo: Renewable Energy Tourism and Learning Park, Toskania.

– Wszechstronna współpraca między producentami a usługodawcami w regionie oraz integracja innowacyjnych działań (park energii odnawialnej) i usług turystycznych; stworzenie i podniesienie wartości marki terytorium, Midi-Pyrenées.

Partner: Parc Naturel Régional des Grands Causses: „Określenie wspólnej strategii przez i dla beneficjentów marki *Parc naturel régional des Grands Causses*".

Rezultat: szereg produktów lokalnych i usług na rzecz regionu.

OPRACOWANIE REGIONALNEGO SYSTEMU JAKOŚCI

– Określenie standardów jakości.

Partner: wszyscy uczestnicy projektu ADEP.

– Dodanie wartości działaniom, usługom oraz tradycyjnym produktom rolno-spożywczym przez ich integrację z produktami lokalnymi.

Partner: Associazione Strada del Vino Monteregio di Massa Marittima, Associazione Strada del Vino Colli di Maremma, Associazione Straże del Vino Montecucco: „Metoda podniesienia jakości regionu poprzez dodanie wartości produktom oraz regionowi dzięki winnym szlakom turystycznym", Toskania;

Rezultat: specyfikacja terytorialnego systemu jakości

PRZEDSTAWIENIE REGIONALNEGO SYSTEMU JAKOŚCI

– Organizacja promocji i dodanie wartości regionom.

Partner: Associazione Strada del Vino Monteregio di Massa Marittima, Associazione Strada del Vino Colli di Maremma, Associazione Straże del Vino Montecucco: „Metoda podniesienia jakości regionu poprzez dodanie wartości produktom oraz regionowi dzięki winnym szlakom turystycznym", Toskania;

– Organizacja promocji i dodanie wartości regionom.

Partner: wszyscy uczestnicy projektu ADEP.

Rezultat: specyfikacje Szlaków Smaku.

WPROWADZENIE PRODUKTÓW OBJĘTYCH REGIONALNYM SYSTEMEM JAKOŚCI NA RYNEK

– Próbne wprowadzenie produktów na rynek, studium wykonalności, analiza wymagań klientów.

Partner: Western Development Tourism Programme: Western Food Trail, BMW.

Rezultat: Europejskie Szlaki Smaku.

ZAINICJOWANIE BEZPOŚREDNICH RELACJI MIĘDZY PRODUCENTAMI A KONSUMENTAMI

– Przygotowanie produktów aby uczyć, szkolić, angażować i promować; działanie skierowane do dzieci i konsumentów.

Partner: Circolo Festambiente di Legambiente: Rural District Quality Observatory (obserwatorium jakości na obszarze wiejskim Legambiente), Toskania.

Rezultat: rozwój MŚP w regionie.

LEGAMBIENTE
Obszar wiejski: Obserwatorium jakości

LEGAMBIENTE

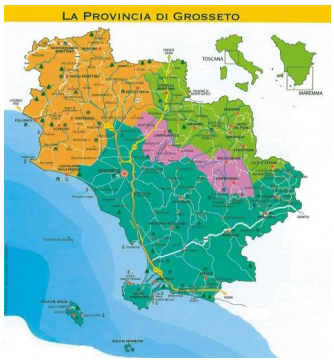

Czas realizacji: wrzesień 2005 - czerwiec 2006
Status prawny: stowarzyszenie non-profit
Osoba kontaktowa: Valentina Mazzarelli, Menedżer projektu
Adres: loc. Enaoli, 58010, Rispescia, Grosseto, Włochy
Tel.: + 39 0564 48771 Fax: + 39 0564 487740
Email: **mediterraneo@festambiente.it**

ZARYS PROJEKTU

Na obszarze Maremma zachowała się znaczna część dziedzictwa regionu, obejmująca kulturę, tradycje, szereg wysokiej jakości produktów lokalnych, niezwykłych rzemiosł oraz dużą różnorodność środowiska naturalnego.

W tym sensie obszar Maremma można uznać za przykład dobrej praktyki, jeżeli chodzi o opracowanie strategii zrównoważonego rozwoju, która ma uzupełniać prace instytucji lokalnych, jednocześnie szanując tradycje społeczno-kulturowe oraz zachowując dziedzictwo naturalne. Obserwatorium w regionie Maremma może przyczynić się do utrzymania zrównoważonego rozwoju poprzez organizację kampanii informacyjno-szkoleniowych dla uczniów. Dzięki degustacjom, dzieci z regionu Grosseto poznają i doceniają bogactwo oraz różnorodność produktów lokalnych z regionu Maremma, jednocześnie zdobywając więcej informacji o regionie, w którym mieszkają, co wyrabia w nich poczucie przynależności do regionu.

Wymiana wiedzy między partnerami z różnych krajów miała wyjątkowy charakter ze względu na zorganizowane we Włoszech warsztaty, których celem było zacieśnienie relacji między partnerami oraz stworzenie możliwości wymiany dobrych praktyk regionalnych, ze szczególnym odniesieniem do włoskiego przykładu obszaru Maremma.

CELE

Zwiększenie świadomości przynależności do regionu Maremma i jego potencjału, dzięki czemu młodzież zaczyna interesować się produktami lokalnymi.

DZIAŁANIA

Wybór szkół uczestniczących w warsztatach powiązanych z degustacjami;
Wybór produktów prezentowanych podczas warsztatów;
Przeprowadzenie warsztatów i degustacji.

KORZYŚCI (ASPEKT MIĘDZYREGIONALNY)

Warsztaty i degustacje były połączone z prezentacją projektu ADEP i regionów partnerskich, ze szczególnym uwzględnieniem ich rolniczego charakteru.

Ponadto, międzyregionalne korzyści płynące z projektu można było zaobserwować podczas organizacji imprez promocyjnych w ramach Festambiente 2005 i Festambiente 2006.
Festambiente to krajowy festiwal organizowany w sierpniu przez największą organizację ekologiczną we Włoszech, Circolo Festambiente. W ramach projektu ADEP, działania prowadzono wraz z przedstawicielami regionu Grosseto (konferencje prasowe, debaty, degustacje, itp.).

REZULTATY

Osiem warsztatów połączonych z degustacjami, w których uczestniczyło po 20 dzieci. Warsztaty składały się ze szkoleń połączonych z degustacją produktów w trakcie posiłku oraz dotyczyły prezentacji obszaru Maremma i jego typowych produktów sezonowych.

Warsztaty były ważnym narzędziem informacyjnym, promującym obszar Maremma, oraz pozwalały na prezentację produktów lokalnych.

Festambiente nadało krajowy i międzynarodowy rozgłos projektowi, regionom partnerskim oraz realizowanym zadaniom.

Wszystkie działania przeprowadzone zarówno podczas warsztatów i degustacji oraz Festambiente 2005 i 2006 zakończyły się powodzeniem jeżeli chodzi o uczestnictwo i rozpowszechnianie informacji.

PARC NATUREL REGIONAL DES GRANDS CAUSSES
Określenie grupowej strategii dla i przez beneficjentów marki „Parc Naturel Régional des Grands Causses”

Parc naturel régional des Grands Causses

Czas realizacji: czerwiec 2005 - grudzień 2006
Status prawny: syndykat mieszany (syndicat mixte)
Osoba kontaktowa: Frédérique Negre, Dyrektor
Adres: 71 boulevard de l’Ayrolle, B.P. 126, 12101 Millau Cedet, Francja
Tel.: + 33 5 65 61 35 50 Fax: + 33 5 65 61 34 80
Email: **info@parc-grands-causses.fr**
Strona www: **www.parc-grands-causses.fr**

ZARYS PROJEKTU

Parc Naturel Régional des Grands Causses opiera się na zasadzie zachowania jakości we wszystkich dziedzinach promocji regionu, produktów i usług. Aby to osiągnąć Park wykorzystuje markę *Parc Naturel Régional* (Regionalny Park Natury), której właścicielem są władze Francji. Warunki przyznania marki negocjowane są w ramach konsultacji z beneficjentami i organizacjami partnerskimi, a następnie akceptowane w formie statutu na szczeblu krajowym. Obecnie marką objętych jest kilkanaście produktów i usług. Na początku projektu dynamika sieci beneficjentów była słaba.

CELE

Podniesienie atrakcyjności regionu poprzez grupową strategię promocyjną: przejście od nastawienia opartego na produkcie lub usłudze do podejścia horyzontalnego, podzielanego przez wszystkich beneficjentów wykorzystujących kluczowe elementy charakterystyki terytorium.

DZIAŁANIA

Działanie lokalne: Zaangażowanie beneficjentów marki

- Wsparcie poprzez wzmacnianie potencjału grupy beneficjentów marki ze strony ADEFPAT;
- Określenie grupy strategii promocyjnej oraz zgłoszenie propozycji planu działania (wspólne stanowisko, grupowe uczestnictwo w imprezach lokalnych, np. „Pory roku w parku”).

Działanie międzyregionalne:

- Bliższe poznanie innych uczestników oraz opracowanie programu działań podczas spotkań międzyregionalnych i seminariów;
- Publikacja wspólnej broszury pt. „Niezapomniane doświadczenia na Europejskim Szlaku Smaków” prezentującej projekt ADEP oraz wszystkie regiony partnerskie;
- Wspólne uczestnictwo w głównych imprezach we Włoszech: Festambiente w Grosseto oraz Salone del Gusto w Trynie.

KORZYŚCI (ASPEKT MIĘDZYREGIONALNY):

- Wspólna organizacja działań promocyjnych na szczeblu międzynarodowym (międzynarodowe targi i wystawy, prospekty, itp.);
- Przyjęcie działań lokalnych w celu zwiększenia międzyregionalnej wymiany produktów (określenie wspólnych kryteriów, treści „Szlaku smaków”);
- Podniesienie świadomości odnośnie kwestii kształcenia smaków (*educating tastes*);
- Podniesienie jakości terytorialnej poprzez wzmocnienie powiązań między produktami, dziedzictwem a regionami;
- Określenie tematów wiodących w określonych dziedzinach (agroturystyka, szlaki winne, krótkie szlaki turystyczne).

REZULTATY:

- Zwiększenie świadomości odnośnie różnych podejść do jakości;
- Wzbogacenie lokalnych praktyk dzięki doświadczeniom partnerów (zwiększenie promocji produktów, podejście Slow Food, targi i wystawy międzynarodowe, grupy producenckie);
- Przyjęcie i wdrożenie idei wzmacniania kapitału w zarządzaniu projektem międzyregionalnym;
- Wyodrębnienie małej grupy aktywnych beneficjentów marki „Parc Naturel Régional des Grands Causses";
- Określenie strategii oraz przedłożenie propozycji planu działań;
- Publikacja wspólnej broszury opisującej produkty objęte marką oraz beneficjentów marki, zapewniającej komplementarność, wspólne korzyści oraz wymianę między beneficjentami.

CESIT: CENTRO DI SVILUPPO ITTICO TOSCANO
(Tuscany Fish Development Centre)
Dodanie wartości i kwalifikacja produktów rybnych z Ortobello

Czas trwania: czerwiec 2005 - listopad 2006
Status prawny: spółdzielnia „Consortile”
Osoba kontaktowa: Massimo Guerrieri, prezes
Adres: Via dei Tintori n. 1, 58043 Castiglione della Pescaia (GR), Włochy
Tel.: + 39 0564/ 933939 Fax: + 39 0564/ 933939
Email: **cirspe@gol.grosseto.it**

ZARYS PROJEKTU

Projekt stanowi element działań na rzecz rozwoju regionalnego prowadzonych na obszarze Maremma (Maremma Rural Distrct) i ma na celu opracowanie metody rozwoju przemysłu rybnego. Projekt, którego zadaniem jest zakwalifikowanie i podniesienie wartości produktów żywnościowych z Maremmy, będzie rozwijał się dzięki identyfikowalności produktów rybnych.

Zaplanowane działania obejmują stworzenie i wdrożenie systemu identyfikowalności i promocji produktów rybnych PGI/ DOP z Ortobello.

Zaplanowano studium i realizację programu identyfikowalności produktów rybnych, dzięki czemu klienci będą mieli pewność co do pochodzenia ryb. Działania obejmują opracowanie i wdrożenie systemu identyfikowalności, analizy oraz rozwój oprogramowania.

CELE

Głównym celem jest dostarczenie producentom z Ortobello narzędzi zarządzania produktami markowymi, gwarantujących jak najszerszą promocję ważnych informacji, dzięki którym produkt wyróżnia się na rynku. Jednocześnie, wspomniane narzędzia są gwarancją najwyższej jakości dla klienta. Identyfikowalność jest narzędziem pozwalającym osiągnąć powyższe cele, począwszy od surowców po gotowe produkty, poprzez różne etapy dostarczenia produktu klientowi. Opracowanie praktycznego systemu propagowania istotnych informacji o produktach pozwala na promocję ich wizerunku.

Dodanie wartości oraz kwalifikacja produktów rybnych z Ortobello dzięki identyfikowalności pozwoli na dalsze rozwinięcie „Szlaku smaków" oraz zachęci przedsiębiorstwa uczestniczące w projekcie do tego, by zostały partnerami projektu promującego wspomniane produkty.

Projekt obejmuje również kwestie kształcenia smaków (*educating tastes*) oraz przekazywania informacji klientom.

DZIAŁANIA

- Powołanie grupy roboczej;
- Przeprowadzenie badań w celu opracowania jak najlepszego systemu identyfikowalności w oparciu o informacje od przedsiębiorców odnośnie procedur produkcji oraz metod sprzedaży;
- Opracowanie oprogramowania dopasowanego do indywidualnych potrzeb beneficjentów w celu aktywowania programu,
- Kształcenie smaków oraz rozpowszechnianie informacji wśród klientów.

KORZYŚCI (ASPEKT MIĘDZYREGIONALNY)

Różne imprezy zorganizowane w ramach projektu pozwoliły na promocję toskańskich produktów z ryb hodowlanych wśród klientów krajowych i zagranicznych.

Wymiana informacji dotyczących technik produkcji i hodowli ryb.

REZULTATY

Rozwój systemu identyfikowalności produktów rybnych z Ortobello, który pozwolił na szeroką dystrybucję informacji na temat hodowli ryb i skutecznego zarządzania. System przyniósł wyraźne korzyści jeżeli chodzi o kształtowanie wyobrażeń i wiedzy klientów na temat bezpiecznej żywności. Jeżeli chodzi o administrację publiczną, dostępność informacji o sektorze hodowli ryb oraz praw obowiązujących w produkcji przetworów rybnych okazała się być przydatna w zarządzaniu planami działań oraz rozwojem terytorialnym.

Opracowano model oprogramowania oraz sprzętu komputerowego pozwalającego na identyfikowalność produktów, co pozwoliło na dostosowanie istniejącego sprzętu do standardów europejskich.

Akceptacja od strony technicznej i naukowej poprzez analizy porównawcze i współpracę z przedsiębiorstwami krajowymi i zagranicznymi.

Seminaria techniczne prowadziły do wymiany i omówienia dobrych praktyk.

MONTEREGIO DI MASSA MARITTIMA WINE TRAIL

Podnoszenie jakości regionu poprzez dodanie wartości produktom i obszarowi znajdującym się na winnych szlakach turystycznych

Czas trwania: kwiecień 2005 - listopad 2006
Status prawny: stowarzyszenie non-profit
Osoba kontaktowa: Stefano Boscaglia, Dyrektor
Adres: Via Todini n. 1/3/5, 58024 Massa Marittima (GR), Włochy
Tel.: + 39 0566 904756 Fax: + 39 0566 940095
Email: **info@stradavino.it**
Strona www: **www.stradavino.it**

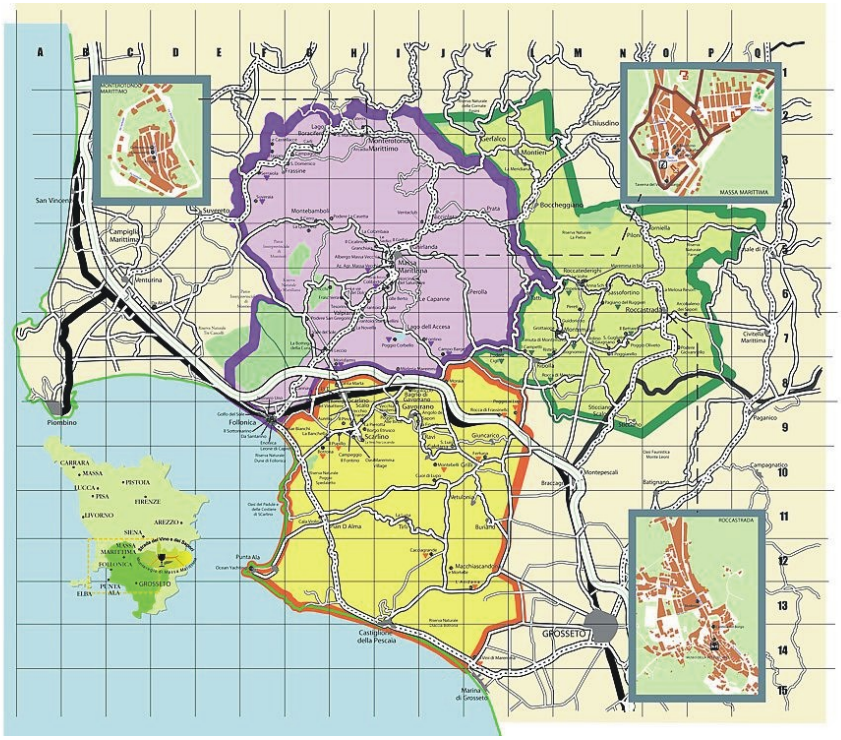

ZARYS PROJEKTU

Dzięki projektowi stowarzyszenie zamierzało określić sposób kwalifikacji działań promocyjnych i podniesienia wartości regionu poprzez bliską współpracę z przedsiębiorstwami związanymi ze stowarzyszeniem, przy jednoczesnym poszanowaniu wyjątkowego charakteru tych przedsiębiorstw, oraz przez inspirowanie inicjatyw na rzecz podniesienia konkurencyjności poprzez podnoszenie jakości. Mogło do tego dojść dzięki pojawieniu się rzeczowych propozycji oraz aktywizacji umiejętności i zasobów ludzkich. Projekt zwiększył znajomość wiedzy na temat potencjału regionu, co miało na celu zwiększenie poczucia tożsamości i przynależności regionalnej oraz otwarcia szlaku Monteregio de Massa Marittia Wine and Tastes Trail. Aby osiągnąć powyższe cele zrealizowano następujące zadania:

- sporządzenie mapy dziedzictwa (przedsiębiorstwa, produkty),
- opracowanie i uruchomienie bazy danych,
- zorganizowanie kampanii informacyjnej z zastosowaniem dobrze dobranych narzędzi umożliwiających osiągnięcie wyznaczonych celów,
- wdrożenie wirtualnego systemu rentowności gospodarczej poprzez sprzedaż „pakietów powitalnych” w zakresie turystyki, gastronomii i środowiska.

CELE:

- Przekształcenie Szlaków Wina w Szlaki Wina i Smaków;
- Opracowanie i uruchomienie bazy danych;
- Zorganizowanie kampanii informacyjnej;
- Przygotowanie i sprzedaż „pakietów powitalnych” oferujących zakwaterowanie i usługi;
- Umożliwienie integracji nowych członków.

DZIAŁANIA:

- Analiza regionu oraz przedsiębiorstw działających na jego obszarze;
- Stworzenie bazy danych umożliwiającej przekształcenie Szlaków Wina w Szlaki Wina i Smaków;
- Określenie standardów jakości dla przedsiębiorców biorących udział w projekcie (rolnicy, restauratorzy, rzemieślnicy);
- Stworzenie szlaków turystycznych i pakietów oferujących zakwaterowanie oraz usługi na szlaku smaków;
- Opracowanie i publikacja materiałów promocyjnych.

WYMIAR MIĘDZYREGIONALNY:

- Nowa, udoskonalona metodologia pracy;
- Nowe pomysły z innych regionów europejskich;
- Bezpośrednie porównanie z innymi metodami pracy;
- W projekcie można było uczestniczyć w różnych imprezach, co pozwoliło na regularną wymianę informacji z pozostałymi szlakami wina i smaków w regionie oraz partnerami zagranicznymi biorącymi udział w projekcie;
- Uczestnictwo w imprezach międzynarodowych pozwoliło nam oraz innym uczestnikom projektu na dystrybucję materiałów promocyjnych oraz podjęcie interesujących inicjatyw, takich jak wspólne degustacje produktów regionalnych.

REZULTATY

Ciągła wymiana informacji, odczuć i doświadczeń pozwoliła naszemu stowarzyszeniu na opracowanie strategii promocyjnej oraz systemu zarządzania. Dała nam lepszy wgląd nie tylko w kwestie związane z naszym regionem, ale również z regionami zagranicznymi.

Na końcu należy zauważyć, że dzięki IW INTERREG IIIC ADEP przekształciliśmy nasz szlak w Szlak Wina i Smaków. Pozwala nam to włączyć większą ilość produktów z naszego regionu do szlaku oraz ułatwia nowym członkom przystąpienie do naszego stowarzyszenia.

COLLI DI MAREMMA WINE TRAIL
Podnoszenie jakości regionu poprzez dodanie wartości produktom oraz obszarom znajdującym się na turystycznych szlakach winnych

Czas realizacji: kwiecień 2005 - listopad 2006
Status: organizacja non-profit
Osoba kontaktowa: Francesco Viviano, Sekretarz
Adres (biuro): Via XX Settembre 20, 58054 Scansano, Włochy
Adres (siedziba): Piazza del Pretorio 4, 58054 Scansano, Włochy
Tel.: + 39 0564507381 Fax: + 39 0564507381
Email: **collidimaremma@tiscali.it**
Strona www: **www.stradavinimaremmma.it**

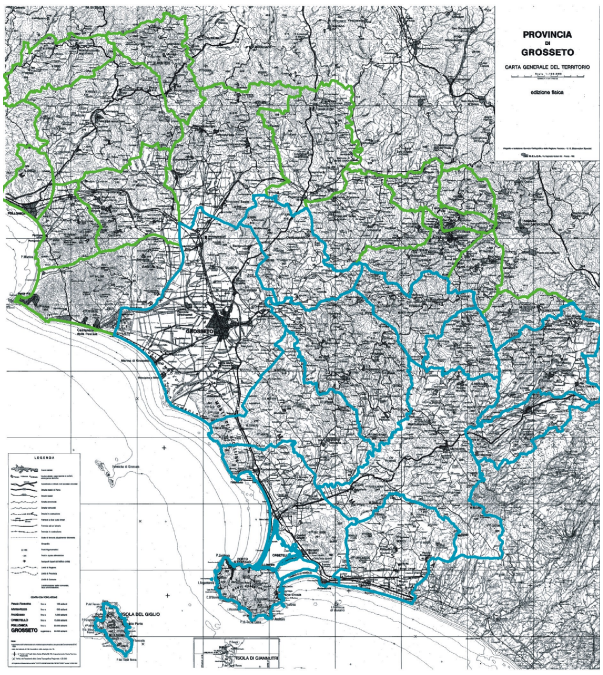

ZARYS PROJEKTU

Jednym z celów projektu obejmującego rozwój obszarów wiejskich było podniesienie wartości i kwalifikacja działań w ramach turystyki winnej w regionie oraz połączenie tych działań z działaniami tradycyjnymi i rzemiosłem w ramach systemu różnorodności, związanego z udoskonaleniem parków i obszarów chronionych.

Tym samym Szlak Wina i Smaków dąży do stworzenia systemu identyfikowalności produktów oraz zwiększenia ilości produktów lokalnych wytwarzanych w regionie, który koncentruje się głównie na tradycjach winiarskich.

Zasięg projektu rozszerzono na sąsiednie obszary, które nie były objęte projektem, a które miały wiele do zaoferowania jeżeli chodzi o produkty lokalne, dziedzictwo naturalne, kulturowe i historyczne. Tym samym stworzono pewien rodzaj synergii, co pozwoliło na podniesienie wartości oraz lepszą promocję całej tradycyjnej gospodarki regionu.

CELE

- Przekształcenie Szlaków Wina w Szlaki Wina i Smaków;
- Stworzenie synergii na podstawie tradycyjnej gospodarki w celu podniesienia jej jakości dzięki skoordynowanym działaniom promocyjnym.

DZIAŁANIA

- Analiza regionu i działających w nim przedsiębiorstw;
- Określenie standardów jakości w połączeniu z przedsiębiorstwami, które są zaangażowane w szlak (rolnictwo, restauracje, rzemieślnicy, itp.);
- Stworzenie szlaków turystycznych i pakietów oferujących zakwaterowanie oraz usługi na szlaku smaków;
- Opracowanie i publikacja materiałów promocyjnych (w formie drukowanej i multimedialnej);
- Wizyty studyjne;
- Szkolenia;
- Oficjalne przekształcenie Szlaku Wina w Szlak Wina i Smaków;
- Współpraca z innymi szlakami smaków w regionie.

KORZYŚCI (ASPEKT MIĘDZYREGIONALNY)

Wymiana doświadczeń z innymi partnerami biorącymi udział w projekcie, która umożliwiła udoskonalenie i optymalizację działań prowadzonych w regionie.

REZULTATY

Bezpośrednie zaangażowanie ze strony podmiotów prowadzących tradycyjną działalność gospodarczą w regionie i lepsza realizacja ich potencjału.

Synergia między kilkoma tradycyjnymi działaniami doprowadziła m.in. do realizacji skoordynowanych, szczegółowych i jednolitych zadań, które podniosły ich wartość oraz wartość produktów w całym regionie.

Jednym z rezultatów był rozwój sektora turystyki oraz stworzenie jednolitej i spójnej oferty turystycznej.

Przekształcenie Szlaku Wina w Szlak Wina i Smaków.

PARCO DELLA MAREMMA
Podniesienie wartości oraz kwalifikacja produktów regionalnych na obszarze Maremma Park

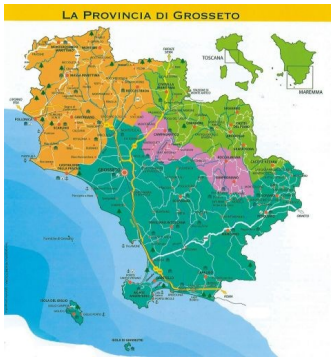

Czas realizacji: marzec 2005 - listopad 2006
Status: instytucja publiczna
Osoba kontaktowa: Enrico Grunta, Dyrektor
Adres: Via del Bersagliere n. 7/9, Grosseto, Włochy
Tel.: + 39 0564 407 111 Fax: + 39 0564 407292
Email: **giunta@parco-maremma.it**

ZARYS PROJEKTU

Projekt „Maremma Park" ma na celu promocję regionu poprzez promocję ekoturystyki, prowadzenie badań naukowych, edukację ekologiczną oraz przyjęcie porozumienia na rzecz ograniczenia eksploatacji zasobów naturalnych.

Tym samym, projekt jest kolejnym środkiem promocji regionu wykorzystującym produkty lokalne, którym nadano pieczęć jakości i autentyczności. Do najważniejszych produktów gwarantujących bioróżnorodność w regionie można zaliczyć krowę i konia z regionu Maremma oraz miód, orzeszki piniowe, warzywa, wino i oliwę.

Ponadto, za istotne należy uznać to, że wyrób wymienionych produktów odbywa się przy użyciu metod organicznych, zgodnych ze standardami krajowymi i europejskimi.

CELE:

Podniesienie jakości lokalnych produktów wyrabianych na obszarze Parku poprzez podniesienie wartości przedsiębiorstw działających na jego terenie oraz ustanowienie Szlaku Smaków, na terenie którego funkcjonują wymienione przedsiębiorstwa, w celu rozwinięcia turystyki w regionie.

DZIAŁANIA

- Badania i analizy regionu;
- Opracowanie zebranych danych oraz opracowanie standardów, statutu i studium wykonalności dla marki;
- Wymiana informacji oraz omówienie rezultatów zrealizowanych działań przez uczestników projektu.

KORZYŚCI (ASPEKT MIĘDZYREGIONALNY)

Zdobycie oraz wymiana wiedzy oraz doświadczeń z partnerami europejskimi

REZULTATY

Przeprowadzenie studium wykonalności na obszarze Maremma w celu ostatecznego określenia marki oraz specyfikacji określających produkty regionalne wytwarzane na terenie Parku, zwłaszcza produkty rolno-spożywcze oraz wyroby rzemieślnicze. Projekt zakładał również promocję oraz propagowanie wiedzy na temat produktów lokalnych w regionie, co podniosło wartość i zwróciło uwagę na szlaki winne i spożywcze, tzw. Szlaki Smaków. Podczas spotkań z beneficjentami projektu oraz przeprowadzenie specjalnych ankiet dokonano również analizy regionu.

COMUNE DI MONTEROTONDO MARITTIMO
Turystyka oparta na energii odnawialnej oraz park edukacyjny

MONTEROTONDO MARITTIMO

Czas realizacji: marzec - lipiec 2005
Status prawny: gmina
Osoba kontaktowa: Giovanni Rubolino, Sekretarz gminy
Adres: v. Bardelloni 64, 58025 Monterotondo M.mo (GR), Włochy
Tel.: + 39 0566 917503 Fax: + 39 0566 916390
Email: **rubolino.Gianni@tiscalinet.it**

ZARYS PROJEKTU

Projekt „Turystyka oparta na energii odnawialnej oraz park edukacyjny" to dobrze zaplanowany i zrównoważony sposób na rozwinięcie turystyki jako edukacyjnego narzędzia umożliwiającego poznanie urządzeń produkujących energię ze źródeł odnawialnych w połączeniu z wycieczkami do gejzerów wyrzucających parę geotermiczną.

Projekt obejmował opracowanie sposobu, który z jednej strony pozwoliłby turystom oraz studentom obserwację wyrzutów pary geotermalnej, natomiast z drugiej strony umożliwiłby obserwację różnych procesów produkcji energii bezpośrednio z zasobów odnawialnych (zwłaszcza w formie pokazów otwartych dla publiczności).

CELE

Opracowanie szlaku, którego celem będzie przyciągnięcie turystów zainteresowanych obserwacją zjawisk naturalnych oraz różnych sposobów produkcji energii ze źródeł odnawialnych.

Szlak musi uwzględniać kwestię bezpieczeństwa turystów, w związku z czym należało zastosować wszelkie rozwiązania pozwalające wyeliminować ryzyko. Celem projektu było umożliwienie turystom naocznej obserwacji zjawisk naturalnych, co pomogłoby im zrozumieć działanie różnych procesów stosowanych w produkcji energii odnawialnej, takich jak: geotermiczne stacje energetyczne zbudowane wg

projektów ENEL i dostępne dla publiczności, mała fabryka produkująca energię hydrauliczną, fabryki fotowoltaiczne oświetlające obszar, na którym znajdują się tzw. *biancane*, przyszła elektrownia wiatrowa oraz inne efektywne rozwiązania związane z wykorzystaniem energii geotermicznej, które również można obserwować i które dzięki temu, że dbają o środowisko i są zgodne z postanowieniami Protokołu z Kioto, mają charakter edukacyjny.

DZIAŁANIA

- Opracowanie szlaku turystyczno-edukacyjnego;
- Analiza różnych możliwości zarządzania szlakiem oraz wybór osób zarządzających;
- Zlecenie przeprowadzenia badań podwykonawcy;
- Wdrożenie strategii rozwojowych na tradycyjnym obszarze geotermicznym.

KORZYŚCI (ASPEKT MIĘDZYREGIONALNY)

Projekt pozwolił na wymianę idei, udoskonalenie procedur oraz wzbogacenie wiedzy i doświadczeń w celu wypracowania wspólnego, europejskiego sposobu działania na rzecz ochrony środowiska.

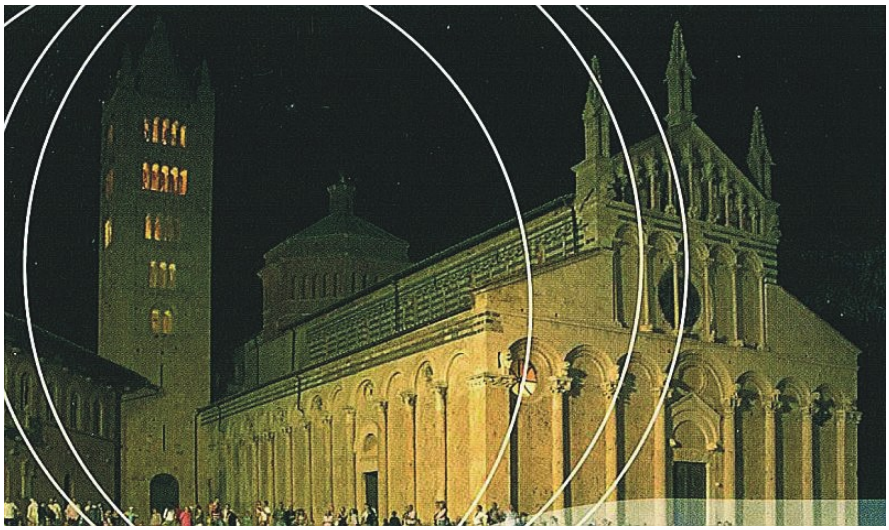

REZULTATY

Projekt uświadomił nam, że sposobem opracowywania wspólnych projektów jest synergia, pozwalająca nam zmienić nasz punkt widzenia oraz uniknąć skoncentrowania się na postrzeganiu kwestii rozwoju regionalnego wyłącznie w wymiarze lokalnym, zamiast przyjęcia szerszej perspektywy.

Podkreśliliśmy pełną kompatybilność energii odnawialnej ze środowiskiem naturalnym, lokalnymi produktami oraz rozwojem gospodarczym. Możemy wręcz powiedzieć, że dzięki powiązaniom ze szlakiem produktów lokalnych udało nam się przeprowadzić „degustacje energetyczne".

Udało nam się również umożliwić społeczeństwu/ turystom obserwację procesów produkcyjnych zachodzących w elektrowniach wytwarzających energię odnawialną. Zdobyliśmy większą wiedzę na temat ekologii oraz przedstawiliśmy wykorzystanie różnych źródeł energii odnawialnej w pozytywnym świetle.

WESTERN FOOD TRAIL
Program rozwoju turystyki w zachodniej Irlandii

Czas realizacji: kwiecień 2005 - grudzień 2006
Status prawny: spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
Osoba kontaktowa: Alan Hill, Menedżer
Adres: Business Innovation Centre, Institute of Technology, Balinode, Sligo, Irlandia
Tel.: + 71 9155323 Fax: + 71 9144500
Email: **alanhill@eircom.net** **WDTPadmin@eircom.net**
Strona www: **www.tastestrailireland.com**

ZARYS PROJEKTU

Western Development Tourism Programme (WDPT) to organ składający się z przedstawicieli różnych agencji, odpowiedzialny za zapewnienie zrównoważonego rozwoju turystyki w poszczególnych regionach zachodniej Irlandii. Ich celem było stworzenie, zarządzanie i promocja sieci producentów żywności w większym regionie BMW na zachodzie Irlandii (hrabstwa Donegal, Sligo, Leitrim, Mayo, Galway, Roscommon). Członkostwo w sieci jest otwarte, jednak na początku należało zastosować kryteria jakości (np. natężenie ruchu turystycznego, objętość produkcji, personel i baza turystyczna). Dzięki wsparciu do sieci przystępowało coraz więcej producentów. Podczas pobytu turyści zachęcani są do tego, by zdobywać wiedzę na temat zasad produkcji żywności bezpośrednio od najlepszych producentów. Kluczowe wartości marki to: integracja, jakość, autentyczność, przystępne ceny, zabawa, zdrowie, innowacja.

CELE

Na początku projektu głównymi celami WDTP były:

- koordynacja pokazowego projektu koncentrującego się na związku producentów żywności ze zrównoważonym rozwojem turystyki;
- zachęcenie do udziału w projekcie odpowiedniej ilości przedstawicieli ze stosownych regionów geograficznych oraz różnych sektorów produkcji żywności;
- współpraca partnerska ze wszystkimi kluczowymi agencjami takimi, jak: Regional Tourism, Failte Ireland oraz Toursim Ireland, która gwarantowała innowacyjność projektu oraz skierowanie go do klienta;
- upewnienie się, że projekt będzie rozwijał się po otrzymaniu wstępnego wsparcia ze strony ADEP;
- wykorzystanie możliwości dostępu do najlepszej światowej praktyki w zarządzaniu specjalistycznymi szlakami i sieciami;
- upewnienie się, że przedsięwzięcie będzie współgrać z pokrewnymi inicjatywami szkoleniowymi, promocyjnymi/ sieciowymi.

DZIAŁANIA

Działania przeprowadzone na poziomie lokalnym:

- seminarium na temat turystyki żywnościowej 2006;
- rozwój szlaku smaków (szlak pilotażowy);
- stworzenie strony www (www.tastestrailireland.com) oraz publikacja prospektu promującego szlak pilotażowy;
- relacje prasowe dotyczące seminarium na temat turystyki żywnościowej oraz promocja szlaku pilotażowego;
- wycieczka dla dziennikarzy w celu poznania szlaku (w trakcie realizacji);
- współpraca między państwowymi agencjami zajmującymi się turystyką i żywnością;
- warsztaty oraz działania sieciowe na rzecz producentów żywności oraz innych usługodawców pracujących na szlaku.

KORZYŚCI (ASPEKT MIĘDZYREGIONALNY)

Wnioski:

- w Irlandii i na całym świecie można zaobserwować rosnące zainteresowanie turystyką żywnościową;
- Irlandia może z powodzeniem konkurować na rynku turystyki żywnościowej;

- operatorzy turystyczni i producenci żywności mogą współpracować na rzecz połączenia istniejących i stworzenia nowych produktów, które będą spełniały oczekiwania klientów oraz które będzie można rozwijać przy stosunkowo niskich nakładach;
- należy uczyć się od partnerów zagranicznych, którzy już stworzyli podobne produkty, wyciągając wnioski z ich specjalistycznej wiedzy oraz dostosowując je do warunków lokalnych;
- musimy zoptymalizować możliwości pozwalające podnieść wartość tradycyjnym produktom regionalnym, w celu zapewnienia ich trwałości w coraz bardziej jednolitej/ zunifikowanej Europie.

REZULTATY

- Wymiana wniosków z partnerami międzyregionalnymi, którzy pomogli nam przekształcić szlak pilotażowy w dobrze sprzedający się produkt, opracowany na podstawie dobrych praktyk;
- Uczestnictwo w imprezach międzyregionalnych, np. na spotkaniu w regionie Midi-Pyrenées oraz podczas Festambiente i Salone del Gusto we Włoszech, pozwoliło nam zaobserwować jak producenci żywności i operatorzy turystyczni współpracują w celu stworzenia produktu spełniającego oczekiwania klientów;
- Większe zrozumienie roli producentów żywności jako usługodawców w dziedzinie turystyki dzięki obserwacji działań kolegów zaangażowanych w projekty Straże Dei Vini oraz Grands Causses.

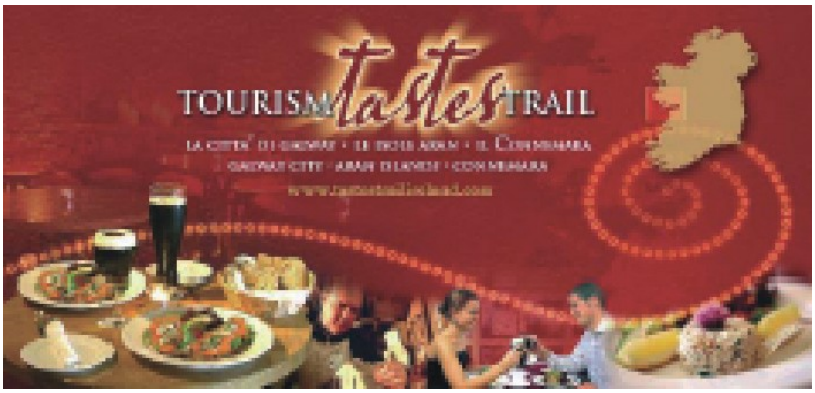

STOWARZYSZENIE ROZWOJU REGIONALNEGO „PARTNER”
Bogactwo kulturowe regionu jako źródło rozwoju gospodarczego obszarów wiejskich w Województwie Kujawsko-Pomorskim

Czas realizacji: kwiecień 2005 - wrzesień 2006
Status prawny: stowarzyszenie
Osoba kontaktowa: Mariola Karczewska, Dyrektor
Adres: ul. Powstańców Wlkp. 2, 85-072 Bydgoszcz, Polska
Email: **partner2000@pro.onet.pl**
Strona www: **www.kujawsko-pomorskie.pl/regionalne**

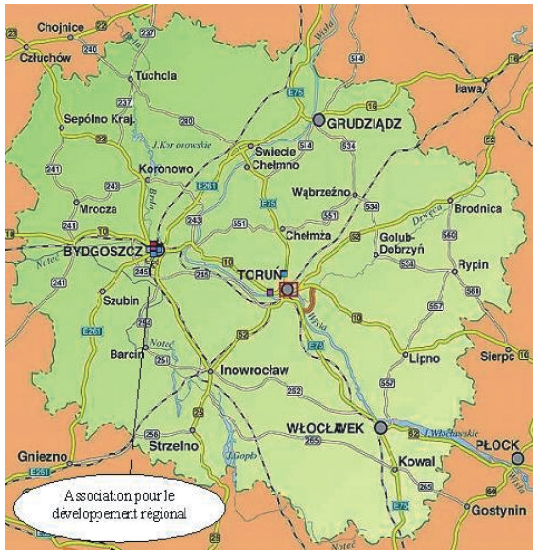

ZARYS PROJEKTU

Projekt dotyczy nawiązania i rozwinięcia współpracy międzyregionalnej w celu opracowania i przetestowania nowych rozwiązań prowadzenia polityki lokalnej w Województwie Kujawsko-Pomorskim w celu podniesienia jakości regionu poprzez rozwój produktów regionalnych i tradycyjnych. Zainspirowani osiągnięciami innych regionów europejskich oraz wspierani przez kilku zagranicznych ekspertów, zamierzamy opracować nowy sposób podejścia do obszarów wiejskich.

CELE

- Rozwój obszarów wiejskich w Województwie Kujawsko-Pomorskim;
- Podniesienie jakości życia na wsi poprzez dostarczenie alternatywnych źródeł dochodu;

- Zachęcenie lokalnych społeczności do lepszego wykorzystania dostępnych zasobów;
- Rozwój systemów dystrybucji produktów tradycyjnych i regionalnych, zwłaszcza wykorzystanie metody sprzedaży bezpośredniej;
- Promocja produktów tradycyjnych i regionalnych wytwarzanych metodami ekologicznymi;
- Zwiększenie bioróżnorodności produkcji żywności wysokiej jakości i zapobieganie degradacji środowiska naturalnego poprzez hodowlę lokalnych gatunków zwierząt i roślin;
- Promocja idei Slow Ford, zwłaszcza wśród rolników oraz właścicieli hoteli i restauracji w celu zwiększenia popytu na produkty regionalne i tradycyjne;
- Wspieranie wysiłków producentów produktów regionalnych i tradycyjnych w rozwijaniu współpracy.

DZIAŁANIA

- Wybór potencjalnych produktów tradycyjnych i regionalnych z terenów całego województwa oraz przeprowadzenie kampanii informacyjno-promocyjnej;
- Założenie interaktywnej bazy danych wybranych produktów, zawierającej dane na temat 89 produktów tradycyjnych i regionalnych;
- Zaprojektowanie logo dla produktów z Województwa Kujawsko-Pomorskiego;
- Zaprojektowanie strony www i umieszczenie jej na głównej stronie internetowej regionu **www.kujawsko-pomorskie.pl/regionalne**;
- Przeprowadzenie historycznej i etnograficznej analizy wybranych produktów;
- Umieszczenie czterech wybranych produktów na „Liście produktów tradycyjnych": powideł z Doliny Dolnej Wisły, półgęska, białej kiełbasy w słoiku oraz miodu z Doliny Dolnej Wisły (wniosek w przygotowaniu);
- Zbadanie preferencji konsumentów odnośnie trzech wybranych produktów przy wykorzystaniu grupowej metody fokusowej oraz sporządzenie raportu dotyczącego ankiety;
- Przeprowadzenie konsultacji w celu zebrania danych potrzebnych do produkcji i wprowadzenia wybranych produktów na rynek;
- Publikacja folderów informacyjno-promocyjnych dla trzech wybranych produktów - nakład 1500 egzemplarzy;
- Organizacja szkoleń dla producentów produktów regionalnych i tradycyjnych na temat metod dystrybucji, zwłaszcza odnośnie prawnych ograniczeń dotyczących sprzedaży bezpośredniej oraz stosownych przepisów sanitarnych i weterynaryjnych oraz ich naruszeń;
- Przeszkolenie 323 osób podczas warsztatów „Tradycyjna żywność - nowe rynki dla polskich producentów";

– Publikacja katalogu „Produkty tradycyjne Województwa Kujawsko-Pomorskiego”, nakład 1000 egzemplarzy.

KORZYŚCI (ASPEKT MIĘDZYREGIONALNY)

- Wymiana doświadczeń na temat rozwoju regionalnego opartego na wykorzystaniu istniejących zasobów, zwłaszcza tych, związanych z dziedzictwem kulturowym produktów tradycyjnych i regionalnych;
- Poznanie produktów tradycyjnych i regionalnych z regionów partnerskich;
- Zdobycie praktycznych informacji na temat metod promocji i komercjalizacji produktów regionalnych i tradycyjnych.

REZULTATY:

– Zaprojektowanie i stworzenie banera promującego projekt;

– Zaprojektowanie i wydrukowanie plakatów promujących projekt, podprojekt i jego rezultaty (100 egzemplarzy);

– Szkolenia, spotkania, konsultacje i wizyty studyjne, w ramach których 640 osób z Województwa Kujawsko-Pomorskiego było bezpośrednio zaangażowanych w realizację zadań podprojektu;

– Promocja działań realizowanych w ramach podprojektu: artykuły prasowe, uczestnictwo w imprezach lokalnych, programy telewizyjne, strona internetowa - szacuje się, że w ramach powyższych działań promocyjnych kilkadziesiąt tysięcy osób zapoznało się z projektem;

– Współpraca w ramach projektu zainspirowała nas do poszukiwania innowacyjnych sposobów „odkrywania” kulturowych zasobów regionu i zastosowanie ich na rzecz jego rozwoju;

– Wartościowa wymiana doświadczeń i informacji między osobami zaangażowanymi w realizację projektu.

MONTECUCCO WINE TRAIL
Podniesienie jakości regionu poprzez podniesienie wartości produktów i terytorium na turystycznych szlakach winnych

Czas trwania: kwiecień 2005 - listopad 2006
Status prawny: stowarzyszenie non-profit
Osoba kontaktowa: Anna Vannelli, Dyrektor
Adres: Piazzale Cap. Bruchi n. 5, 58044 Cinigiano (GR), Włochy
Tel.: + 39 0564 994630/ + 39 3409 707426 Fax: + 39 0564 994898
Email: **info@stradadelvinomontecucco.it**

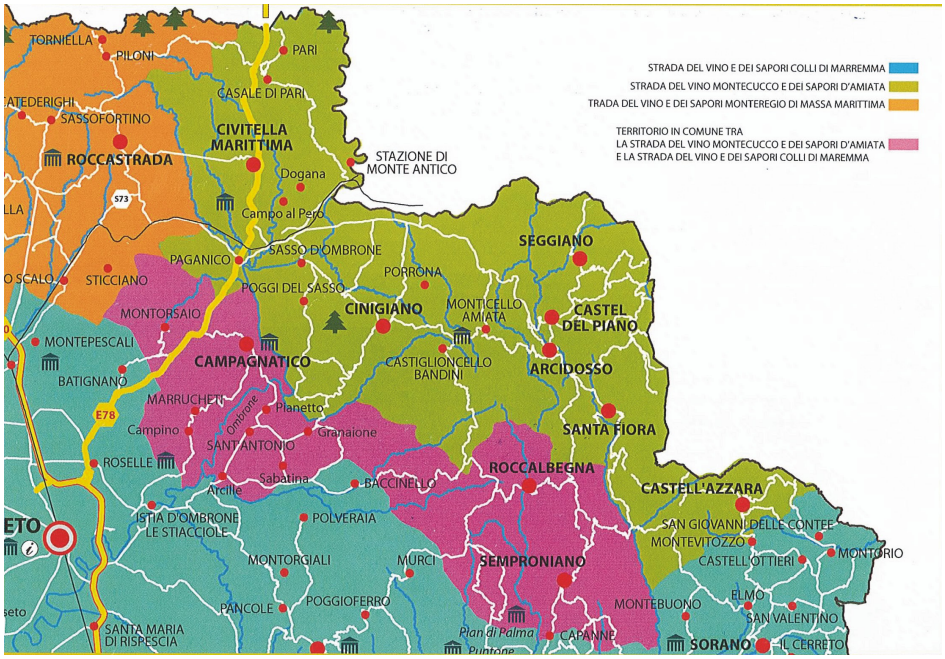

ZARYS PROJEKTU:

Projekt zakłada podniesienie potencjału regionu oraz turystyki gastronomicznej i winnej promowanej przez stowarzyszenie Montecucco Wine Trail (Szlak Winny Montecucco) poprzez jego reorganizację w Montecucco Wine and Tastes Trail (Szlak Wina i Smaków Montecucco). Stowarzyszenie Montecucco Wine Trail, działające od 2000r. w siedmiu gminach regionu Grosetto (Cinigiano, Castel del Piano, Civitella Paganico, Campagnatico, Arcidosso, Roccalbegna i Seggiano) jest nieocenionym narzędziem promocji regionu. Po reorganizacji, jako Szlak Wina i Smaków, Montecucco stało się zalążkiem dalszego rozwoju poprzez zwiększenie obszarów objętych szlakiem, rozszerzenie listy produktów lokalnych o nowe wyroby, podniesienie identyfikowalności produktów oraz zwiększenie liczby przedsiębiorstw prywatnych i organizacji publicznych zaangażowanych w realizację projektu. Ponadto, idea szlaku smaków pozwoliła na dalsze rozwinięcie szlaku, gdyż wino, gastronomia oraz szlak turystyczny dają nie tylko możliwość zwiedzenia poszczególnych miejsc leżących na szlaku, ale również degustacji smaków naszego regionu oraz powrotu do domu z niezapomnianymi wspomnieniami z pobytu w naszym regionie.

CELE

- Przekształcenie stowarzyszenia Montecucco Wine Trail w Montecucco Wine and Taster of Amiata Trail;
- Zaangażowanie beneficjentów lokalnych;
- Określenie standardów jakości i ich wdrożenie;
- Podniesienie potencjału lokalnych szlaków wina i smaków;
- Wprowadzenie nowych produktów do szlaku;
- Podkreślenie identyfikowalności produktów;
- Zwiększenie liczby prywatnych przedsiębiorstw i organizacji publicznych zaangażowanych w projekt;
- Zdefiniowanie i stworzenie szlaków wina i smaków.

DZIAŁANIA

- Analiza regionu i gospodarstw rolnych znajdujących się na jego obszarze;
- Określenie standardu jakości dla przedsiębiorstw uczestniczących w projekcie (gospodarstwa rolne, restauracje, zakłady rzemieślnicze);
- Stworzenie szlaków i pakietów turystycznych oferujących zakwaterowanie oraz usługi na szlaku smaków;
- Opracowanie i publikacja materiałów promocyjnych (w formie drukowanej i multimedialnej).

KORZYŚCI (ASPEKT MIĘDZYREGIONALNY)

- Porównanie osiągniętych wyników, oczekiwań, metodologii pracy oraz modeli eksperymentalnych;
- Stworzenie szlaku smaków podobnego do szlaków stworzonych przez innych partnerów projektu, pt. „Niezapomniane wspomnienia z Europejskiego Szlaku Smaków";
- Inne formy współpracy niezbędne do osiągnięcia wspólnego sukcesu w trakcie realizacji projektu.

REZULTATY

Możliwości eksperymentowania:

- nowe metody zarządzania regionem
- nowe formy współpracy i powiązań między instytucjami prywatnymi, publicznymi i lokalnymi,
- koordynacja działań na poziomie lokalnym,
- współpraca między różnymi stowarzyszeniami oraz instytucjami publicznymi i prywatnymi,
- stworzenie szlaków wina i smaków oraz „pakietów powitalnych" promujących produkty lokalne oraz szlaki wina i smaków.

COMUNITA MONTANA AMIATA
Charakterystyka gminy Amiata

Czas realizacji: kwiecień 2005 - listopad 2006
Status prawny: organizacja lokalna
Osoba kontaktowa: Aldo Coppi, Sekretarz generalny
Adres: Loc. San Lorenzo 19, 58031 Arcidosso (GR), Włochy
Tel.: + 39 0564 969611 Fax: + 39 0564 967093
Email: **a.coppi@cm-amiata.gr.it**

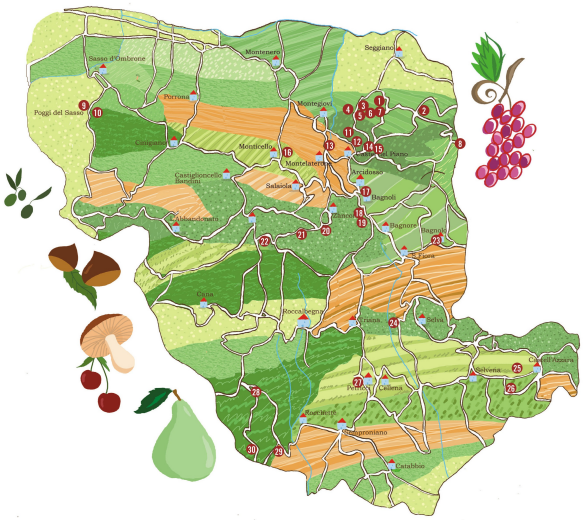

ZARYS PROJEKTU

Projekt opiera się na dwóch podstawowych działaniach. Pierwsze z nich ma charakter lokalny, a jego celem jest podniesienie świadomości genotypów gminy Amiata poprzez lepsze poznanie obszarów chronionych oraz zasobów naturalnych regionu oraz sporządzenie mapy obszaru i skatalogowanie tradycyjnych lokalnych genotypów. Działania lokalne mają również za zadanie ochronę i promocję kultury winiarskiej poprzez przesadzenie ginących odmian szczepów winnych, co tym samym podniesie jakość obszarów chronionych.

Działanie drugie było realizowane na poziomie międzyregionalnym dzięki współpracy między organizacjami z różnych regionów europejskich i miało na celu sporządzenie rejestru bioróżnorodności oraz charakteru jakości produktów regionalnych, aby ujednolicić narzędzia, metodologię i środki wspólnych działań.

CELE

Przygotowanie narzędzi potrzebnych do przeprowadzenia ankiet, lepszego poznania i promocji regionu pod kątem bioróżnorodności, obszarów chronionych oraz zasobów naturalnych regionu, ze szczególnym odniesieniem do gatunków roślin i zwierząt

występujących w gminie Amiata, zwłaszcza na obszarach objętych ochroną. Otwarcie „winnicy-muzeum”.

DZIAŁANIA:

- Powołanie grupy roboczej złożonej z techników, ekspertów, osób zaangażowanych w lokalną gospodarkę oraz zainteresowanych rozwojem obszarów wiejskich;
- Stworzenie „szlaku smaków”;
- Otwarcie „winnicy-muzeum”;
- Przygotowanie spisu genotypów występujących w gminie Amiata.

KORZYŚCI (ASPEKT MIĘDZYREGIONALNY)

Rozwinięcie współpracy między organizacjami z różnych regionów europejskich w celu przeprowadzenia eksperymentu związanego ze sporządzeniem spisu bioróżnorodności oraz typowych cech jakości produktów regionalnych w celu ujednolicenia narzędzi, metodologii oraz środków wspólnych działań.

REZULTATY

- Sporządzenie nowej mapy genotypu gminy Amiata;
- Skatalogowanie genotypów;
- Szlak smaków prowadzący przez rezerwaty naturalne gminy Amiata;
- Przewodnik po genotypie gminy Amiata;
- Przeprowadzenie eksperymentów na rzecz podniesienia świadomości tradycji winiarskich oraz genotypu gminy;
- „Winnica-muzeum” zlokalizowana na szlaku wina i smaków Montecucco Wine and Flavours of Amiata Trail.